

אוצר היום יום

חודש שבט

מקורות, הערות, ועוד.

לזכות

שמחת הנישואין של החה"ת

הרב משה והכלה רבקה

גורארי'

.

יום חמישי ו אדר תשפ"א

יו"ל ע"י

מערכת אוצר היום יום

אוצר היום יום. . .

חודש שבט

מקורות הערות, ועוד.

יו"ל ע"י

מערכת אוצר היום יום

ראש המערכת:
הרה"ח הרה"ג הרב מרדכי דובער ווילהעלם
ר"מ דשיעור ב' מתיבתא טאראנטא

חברי המערכת:
הת' מרדכי שי' גארמאן
הת' שניאור זלמן שי' גורארי'
הת' מנחם מענדל הכהן שי' כהן
הת' מנחם מענדל הכהן שי' סוסיבר
הת' אברהם אליהו הכהן שי' קליימאן

ותודתינו נתונה לכל התמימים שעזרו בהכנת הקובץ לדפוס ובמיוחד:
הת' אפרים פישל שי' אסטער והת' נפתלי שי' יוניק והת' מנחם מענדל
הלוי שי' ליבערמאן

© 2021

Published by:

OTZAR HAYOM YOM

נא לשלוח תגובות והערות למערכת אוצר היום יום
שע"י תלמידי שיעור ב' מתיבתא טאראנטא:

Otzarhayomyom@gmail.com

פתח דבר

בתודה ושבח להשי"ת הננו מוצאים לאור – "היום יום..." הוא קובץ הראשון שהוציא כ"ק אדמו"ר נשי"ד לאור הדפוס, "לוח שנה" לשנת תש"ג-תש"ד, עם כמה הוספות (כולל: א) מקור היום יום. ב) דיוקים על היום יום. ג) קשר החת"ת של אותו יום להיום יום. ד) קטע מתורת רבינו שקשור עם היום יום.

קובץ זה נלקט ונערך ע"י כמה תלמידי התמימים שיחי' דשיעור ב' מתיבתא לובאוויטש טאראנטא ובראשם הרה"ח הרה"ג הרב מרדכי דובער ווילהעלם שליט"א ר"מ דשיעור ב'.

קובץ זה מלוקט מקובצי הערות וביאורים, והרבה הערות מהתמימים הנ"ל, וכן מהיום יום המבואר.

ותודתינו נתונה במיוחד להרה"ח הרב מיכאל א. זליגסון שליט"א, מחבר היום יום עם הערות וציונים ח"א, ח"ב וח"ג, שנספנו לקובץ זה, וזכות הרבים תלוי בו.

ותודתנו נתונה להרה"ח לוי יצחק אלטיין שליט"א, משפיע השיעור על הדרכתו ועידודו לאורך כל הדרך.

"שגיאות מי יבין" ובכן בקשתנו שטוחה שאם יש איזה הערות והארות אנא שלח לכתובת דוא"ל: Otzarhayomyom@gmail.com

מערכת "אוצר היום יום"

יום חמישי א שבט, ר"ח ה'תש"ג

שיעורים. חומש: וארא, חמישי עם פירש"י.
תהלים: א"ט.
תניא: ובבינוני . . . כא- מרגילותו.
אמירת תהלים האמור (בכל יום אחר התפלה) אין בזה שום הפרש בין בתי כנסיות של אנ"ש שי' או מתפללי נוסח אשכנז או נוסח פולין ד' עליהם יחיו, ומצד אהבת ישראל . . . ובפרט לגודל הענין של אמירת תהלים בצבור וכוונתה הפנימית, הנוגע לכלל ישראל ממש בגשמיות, בבני חיי ומזונא, וברוחניות . . . עלינו להשתדל בכל מיני השתדלות אשר יוקבע בכל בהכ"נ מאיזה נוסח שיהי'.

ג' אדר א' תש"ג

המקור	דיוקים
<p>מציין רבינו ל"מכ' סיון צ"ג" [אג"ק ח"ב ע' תקכג.]:</p> <p>והנה דבר אמירת תהלים האמור אינו שייך לאיזה נוסח ואין בזה שום הפרש בין בתי כנסיות של אנ"ש שי' או מתפללי נוסח אשכנז או נוסח פולין ד' עליהם יחיו, ומצד אהבת ישראל אשר נצטוינו עפ"י התורה והיא חקוקה בלבנו מעצמות ומהות נפשינו להיותה האהבה עצמית דאלקות ונשמה, כלומר אהבת ישראל היא מה שהנפשות אוהבים זה את זה להיותם אחד ממש מצד העצם דאלקות, שהוא העצמות ב"ה הכוללם, וזה הבנת מאמר רבינו הגדול נ"ע הנפשות מתאימות והיא האהבה עצמית המקשרת את כל ישראל כאחד בלי הפרש נוסחאות שהם פתחי אור כנודע. ובאמת מצד זה עלינו להשתדל לטובתם האמיתי של כל אחד ואחד מישראל, ובפרט לגודל הענין של אמירת תהלים בצבור וכוונתו [בהי"י: "וכוונתה"] הפנימית הנוגע לכלל ישראל ממש בגשמיות בבני חיי ומזונא וברוחניות בטל אורה שפע ברכה הצלחה ישועה וגאולה, הנה עלינו להשתדל בכל מיני השתדלות אשר יוקבע בכל הבתי כנסיות [בהי"י: "בהכ"נ"] באיזה [בהי"י: "מאיזה"] נוסח שיהי'.</p> <p style="text-align: right;">מכתב זה:</p> <p>נדפס בסה"מ קונטרסים ח"א רעג (א) א, ובשוה"ג שם: "נדפס בשעתו בתחלת קונטרס כג, ומפני סיבה לא נדפס ביחד עם הקונטרס הנ"ל בהלקוטי דבורים. חלק ממכתב זה נדפס ג"כ בקובץ מכתבים א' (קובץ תהלים)".</p> <p>ובמפתח כ"ק אדמו"ר שליט"א: לאחד השודריים [לר"י מאגידסאן]. סיון, צג. אמירת תהלים לטהר האויר, התנהגו שוד"ר.</p>	<p>אמירת תהלים: יש לחלק לוח "היום יום" ע"פ י"ב שעות היום והיינו שיש עבודה פרטית לכל שעה, ובכך בכל חדש משתקף שעה א' דשעות היום לדוגמא:</p> <p>כב טבת — "הכרזת אאמ"ר באחת התוועדות: אט אזוי ווי הנחת תפילין בכל יום" - הנחת תפילין.</p> <p>כה טבת — "יציאת מצרים" זהו ענין קריאת שמע.</p> <p>כו טבת — "ברכת ולמלשינים" ותיכף לגאולה—תפלה (שמו"ע).</p> <p>ופתגם דיום זה א' שבט - "אמירת תהלים . . ." הוא סיום התפלה.</p> <p>(ראה כ"ז בהיום יום עם הערות וצינונים ח"ג (להרה"ח הרב מיכאל א. זליגסון) בהקדמה ועמ' סא הע' 1).</p> <p>אמירת תהלים האמור: יש לקשר הפתגמים עם הל' ספרי הרמב"ם:</p> <p>כו טבת — משתקף בתוכן הפתגם, הל' תפלה שברמב"ם (ראה היום יום עם הערות וצינונים ח"ב הערה 80).</p> <p>כט טבת — הסיום שבס' "אהבה", ושם - "נוסח התפלה מכל השנה" (היינו "עבודה שבלב").</p> <p>ופתגם דיום זה א' שבט — התחלת מסגרת "נוסח תפלות מכל השנה" הוא "נהגו העם", ועפ"ז יומתק תוכן הפתגם דעסיק ע"ד "נהגו העם" בהנוגע אמירת תהלים בכל יום אחר התפלה (שאין בזה שום הפרש בין החוגים כו'), (ראה בהיום יום עם הערות וצינונים ח"ג ע' עדר).</p> <p>אמירת תהלים האמור (בכל יום אחר התפלה): ראה בהיום יום דכ"ב כסלו "מתקנות כ"ק אדמו"ר שליט"א. לאמר בכל בוקר אחר התפלה."</p>

”פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו”

אמירת תהלים האמור: מעלת אמירת תהלים - ראה (גם) תו”א פרשתנו (וארא נז, ד): ”ע”י בחי’ תורה שבכתב בחי’ הקול קול יעקב עי”ז יהי’ בחי’ יציאת מצרים וכל המונעים ומכסים המבדילים יבטלו . . .” (ראה בהיום יום בהערות וציונים ח”ג עמ’ סא הע’ 2).

ענין של אמירת תהלים: ענין אמירת תהלים בצבור ומעלתה י”ל שבחודש שבט וחודש ההילולא דכ”ק אדמו”ר מהוריי”צ מביא כ”ק אדמו”ר את תקנת חת”ת. (ראה קובץ הערות התמימים מאריסטאון גליון ז תשנ”ו ע’ 19).

ענין של אמירת תהלים: יש להעיר השייכות בין תוכן הפתגם ליום זה, ע”פ המבואר בסה”ש תשמ”ז בשיחה לר”ח שבט (סה”ש תשמ”ז ח”א ע’ 281), שבר”ח שבט באר משה את התורה וגם כן בכל ר”ח שבט בכל שנה ניתן הכח לכל אחד ואחד כידוע שכל נפש ונפש מבית ישראל יש בה מבחי’ משרע”ה להפצת התורה ובסעיף ה’ מבאר, שזה קשור עם השיעור היומי של תהלים ר”ח יום א’ בחודש שהוא התחלת ספר תהלים אשרי האיש וזה שייך לר”ח שבט כדאיתא ”ואף דוד כשבא לומר תהלה ממקום שפסק משה משם התחיל אשרי האיש”, היינו הסיום של התורה שהתחיל בר”ח שבט קשור עם תחילת ספר תהלים ומכל זה מובן בפשטות הקשר בין א’ ר”ח שבט ובין הפצת המנהג לומר תהלים לכל ישראל וראה שם ביאור בין אשרי האיש התחלת התהלים והפצת התורה, ובהנחה בלתי מוגה (התוועדויות תשמ”ז ח”ב ע’ 329) כ”ק אדמו”ר מדבר שזה שהוא מקשר הענין של ר”ח שבט ותהלים הוא מפני העדר ההרגש בחשיבות השיעור תהלים היומי וכו’ במדרש במה חתם משה אשריך ישראל. (ראה גם תורת רבינו). (ראה קובץ צרפת—פרצת גליון מד ע’ פב).

ומצד אהבת ישראל: ראה שיעור תהלים דיום א’, ב”כותרת” (אף שלא יודעים מיהו המחבר אבל רואים שברוב (ואולי גם בכל) מקומות מכוונים הדברים כו’ (ראה בהתוועדויות תשמ”ה ח”ד ס”ע 2578. ועוד.) של קאפי’ ד’: . . . שלא ילבין פני חבירו ושלא יאמר רכילות ולשון הרע. . .” וכן קאפי’ ז’: ”אם הקב”ה מיסר שונאך אל

תשמח. . .”, ענין אהבת ישראל (חברי ”אוצר היום יום” שיעור ב’ מתיבתא טאראנטא).

בתורת רבינו

בשיחת ר”ח שבט תשמ”ז [התוועדויות תשמ”ז ח”ב ע’ 329] דיבר רבינו, שזה שמקשר ענין של ר”ח שבט ותהלים הוא מפני העדר ההרגש בחשיבות לשיעור תהלים היומי:

”שיעור תהלים היומי (כפי שנתפרסם ע”י כ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא דורנו ע”ד אמירת שיעור תהלים כפי שנחלק לימי החודש, ובהדגשה שמנהג זה מקובל מאדמו”ר הזקן והבעש”ט, וכן נהגו רבותינו נשיאינו), אשר, בענין זה לא דובר בהתוועדות דשנה שעברה, וגם לא בשנים שלפנ”ו.

ולמרבה הפלא - לא נתעורר אף א’ להציע שידובר גם אודות שיעור היומי בתהלים (כשם שמדברים אודות השיעור בחומש, וכיו”ב).

וטעם הדבר שלא עוררו על זה - מפני העדר ההרגש בחשיבות הענין שיהי’ נוגע לו כמו שאר צרכיו, שלכן, אינו מוצא לנכון לבקש על ענין זה!

ובמכ”ש וק”ו מתפלה ובקשה לפני מלך מלכי המלכים הקב”ה - ”שואל צרכיו שהוא צריך להם”, משא”כ בדבר שאינו מרגיש שצריך לו כו’, ולהיותו ”איש אמת”, לא יבקש על דבר שאינו מרגיש את הצורך בו כאילו צריך לו...

ובכל אופן, אי-הרגש הצורך שבדבר אינו משנה את המציאות כו’, ולכן, יש להתעכב גם על שיעור היומי בתהלים, בקשר ובשייכות לענינו העיקרי דיום זה“.

ראה ”פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו”, ביאור קשר ושייכות דיום זה.

יום ששי	ב שבט	ה'תשנ"ג
<p>שיעורים. חומש: וארא, ששי עם פירש"י. תהלים: י"ז. תניא: ובוה יובן . . . עבודתו כלל.</p> <p>אאמו"ר סיפר: הדרוש וארא נו' ושמי ד' נו' המדבר בענין כי לא ידח ממנו נדח (אינו הנדפס בתו"א), קנה לו שם „דער פרומער וארא“, והי' רניל רבינו הזקן לחזור אותו אחת לשלש שנים, ובכל פעם ופעם כמעט שהי' אומר אותו כלשונו. ואמר הצ"צ: יעדער מאל איז געווען א אור חדש. האט דער טאטע גע' זאגט: א אור איז אלע מאל גלייך, אבער סאור איז אלע מאל ווי א דבר חדש.</p>		

י"ז תהלים
 אאמו"ר

היינט וואס האט זיך אפגיטאן בעת דער רבי האט גיזאגט דעם דרוש וארא כו".

המקור

מציין רבינו ל"התמים ח' ז" [חוברת - נדפס בספר התמים חלק ב' ע' שפ]:

דיוקים

הדרוש וארא גו': וארא דוקא, ראה תורת רבינו.

בענין כי לא ידח ממנו ידח: להעיר משייכותו לר"ח שבט, יום שלפניו שאז התחיל משה להגיד המשנה תורה שבהם כמה דברים מוסריים לבני ישראל על העבר, כמפורש בפירש"י בתחילת משנה תורה, ועד שמסיים בפ' וילך כי המצוה אשר אנכי מצוה אתכם וגו' שקאי על מצות התשובה כמבואר בכ"מ בחסידות. (ראה קובץ הערות אהלי תורה גליון תתל"ג ע' 70).

לחזור אותו אחת לשלש שנים: ויש להעיר שזהו ע"ד ענין של מחאה שצ"ל לכה"פ פעם א' בשלש שנים. (שם).

לחזור אותו אחת לשלש שנים: להעיר מהיום יום כח תמוז "לכל אחד מהרביים היו מאמרים קבועים ביחוד בשביל זה . . . אשר פעם בשנים או בשלש שנים היו חוזרים עליהם ברבים". (שם).

ואמר הצ"צ יעדער מאל איז געווען א אור חדש: ויש להעיר שכמו"כ הדגיש הצ"צ גם בנוגע לאמירת מאמרי חסידות של אדה"ז שהתחילו בד"ה ושאתם מים, ראה היום יום טז תשרי "תקס"ט האבען מיר געהערט פון זיידען דעם זעקסטען מאל דעם ושאתם מים, מיר האבען מקבל געווען עד אין סוף, דער סוף איז אז משיח וועט קומען שנעוץ תחלתן בסופן". (שם).

לחזור אותו אחת לשלש שנים: להעיר שזהו כמו חזקה, שלהלכה צ"ל ג' פעמים (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא).

כמעט שהי' אומר אותו כלשונו: בחוברת התמים הנ"ל: "כמעט שהי' חוזרו", י"ל שינוי רבינו "אומר אותו", מתאים למה שאמר הצ"צ: "יעדער מאל איז געווען א אור חדש". (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא).

א' כ"ז טבת תרנ"ו בשבת קודש זו אמר כ"ק אאמו"ר מאמר וארא אל אברהם וכו' בעת סעודת ליל שבת קודש דברו הרבה אודות כ"ק אדמו"ר הזקן, כי ביום ועש"ק העבר הי' יום ההילולא שלו וכ"ק אאמו"ר אמר קדיש יתום בכל השלש תפלות במעריב שחרית ומנחה, גם אחר קבלת שבת אמר קדיש, ואחר תפלת ערבית אמר כ"ק אאמו"ר את המאמר וארא. כ"ק אאמו"ר מספר [בהי"י: "סיפר"], אשר המאמר [בהי"י: "הדרוש"] וארא [בהי"י: "גו' ושמי ד' גו' המדבר בענין כי לא ידח ממנו נדח (אינו הנדפס בתו"א)"] קנה לו שם „דער פרומער וארא“ ואשר מאמר זה הי' [בהי"י: "והי'"] רגיל כ"ק אדמו"ר [בהי"י: "רבינו הזקן"] לחזור אותו אחת לג' שנה [בהי"י: "לשלש שנים"], ובכל פעם ופעם כמעט שהי' חוזרו [בהי"י: "אומר אותו"] כלשונו. ורק אאמו"ר - כוונתו אדמו"ר צמח צדק - אמר [בהי"י: "ואמר הצ"צ"], יעדער מאהל איז גיווען א אור חדש, האט דער טאטע - כוונתו כ"ק אדמו"ר מוהר"ש - גיזאגט, א אור איז אלע מאהל גלייך, אבער מאור איז אלע מאהל ווי א דבר חדש. ממאמר זה - ממשיך כ"ק אאמו"ר דיבורו - ישנו רק שני דפים בכתב יד קדש דורנו מהרי"ל ובאיזה מקומן הגהות כתב יד קודש כ"ק אדמו"ר הזקן.

ובשיחת כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב ליל ש"ק וארא תרס"ז (תורת שלום ע' 86):

"שמע מהרב החסיד ר' משה ליב ז"ל מבארדיטשוב הוא הי' נכד הרלו"י ז"ל אשר כ"ק רבינו הגדול בעת שכתב את הספר הק' תניא הנה באיזה ענין ומדרי' שהי' עסק בכתובתו כן הי' מעמד ומצב נפשו הק', ואם הי' זמן דמרה שחורה הי' בפו"מ ענין דמרה שחורה שוכן על פני כל החסידים עס איז גיווען מוראדיק, ואם הי' מתעסק בענין לשמחה היתה השמחה נעלית ורבה מאד מאד ע"כ המעשה

”מאמר זה – בכת”י המהרי”ל ואיזו שורות כתי”ק אדה”ז – נשמר עד היום, אבל מכיון שהמאמר אינו בנמצא (המאמר נדפס פעם אחת בלעמבערג אבל עם הרבה טעויות), ויום הש”ק זה (שחל בכ”ח טבת) קשור עדיין עם יום ההילולא של רבינו הזקן (בכ”ד טבת) ונוסף לכך ה”ז שבת פרשת וארא – יאמרו עכשיו מאמר זה, אבל לא ממש בלשון הרב, כי אם ביחד עם הערות אדמו”ר הצ”צ על המאמר ועם הוספות” (תו”מ ח”ד ע’ 274).

ב. בש”פ וארא תשכ”ו מבאר רבינו מה שהמאמר נאמר בפ’ וארא ולא בפ’ שמות (תו”מ ח”מ”ה ע’ 347):

”ועפ”ז יש לבאר גם מה שהדרוש הנ”ל נאמר בפ’ וארא דוקא, שבה מדובר אודות הגאולה ולא בפ’ שמות שבה מדובר אודות הגלות וקושי השעבוד, כי כדי שתוכל להיות אמירת דרוש כזה שענינו לפעול ענין שהוא מעין ודוגמת שלימות הבירור דלעת”ל, צריך להיות מעמד ומצב של גאולה.

ובהקדים כללות ענין גלות מצרים שבפ’ שמות עם היותו מצד פרעה הרי זה פעל ירידה כו’ אצל בני” . . ועד כדי כך שענין הגלות פעל אפילו אצל משה רבינו כפי שמסופר בפ’ שמות שמשה רבינו טען להקב”ה למה הרעותה לעם הזה. והענין בזה שמצד משה רבינו לא שייך שענין הגלות יפעל עליו כו’ אבל אעפ”כ, היתה אצלו איזה נגיעה כו’, מצד התקשרותו עם בני” , להיותו רועה ישראל, כמו רועה שרצונו להיות יחד עם צאן מרעיתו. . ועז”נ בהתחלת פ’ וארא וידבר אלקים אל משה דיבר אתו משפט על שהקשה לדבר ולומר למה הרעותה לעם הזה, באמרו, וארא אל אברהם וגו’, חבל על דאבדין ולא משתכחין כו’ שהאבות לא הרהרו אחר מדותי, ואתה אמרת למה הרעותה, היינו שעל זה הוצרך להיות ענין של ביטוש מלמעלה. . ולאחרי זה הי יכול להתחיל ענין הגאולה.

ועד”ז מובן בנוגע להדרוש הנ”ל שאמירתו היתה בפרשת וארא דוקא דהנה תוכן הדרוש בעניני פרומקייט. . הו”ע הביטושים ברוחניות ע”ד ענין הגלות והשעבוד בחומר ובלבנים כפי שהוא ברוחניות, בחומר דא ק”ו ובלבנים דא ליבון הלכתא כו’. ועי”ז הי יכול להיות מעמד ומצב של גאולה, שאז יכולים לפעול באמירת הדרוש ענין שהיא מעין ודוגמת שלימות הבירור דלע”ל.

מאור איז אלע מאל ווי א דבר חדש: ויש לעיין בזה מהו ההסברה בזה שאור הוא תמיד בשוה, ומאור הוא תמיד כמו דבר חדש, ולכאורה נהפוך הוא שהרי אור אינו עצמי וממילא שייך בו שינויים וכו’ משא”כ מאור מכיון שהוא עצמי הרי הוא למע’ מגדר שינויים ... אולי יש לומר שזהו הביאור שאור הוא תמיד בשוה, דאפ”ל הכוונה לאור הסובב שלמעל’ משינויים משא”כ מאור, מאור איז יעדער מאל ווי א דבר חדש כי תמיד נרגש הפלאת הערך כמו דבר חדש. (קובץ דברי תורה (כולל מנחם) קכג, עיי”ש לאריכות ביאור.)

”פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו”

ב שבט . . געווען א אור חדש: י”ל ע”ד הרמז: ב’ שבט הוא בגימט’ א’ חדש, (א[ור] חדש). (חברי ”אוצר היום יום” שיעור ב’ מתיבתא טאראנטא).

לחזור אותו אחת לשלש שנים וכו’: ראה תוכן שיעור תניא דיום זה ”מי ששונה פרקו מאה פעמים ואחד ולא עבדו היינו מי ששונה פרקו מאה פעמים לבד. “(ראה בהיום יום עם הערות וצייונים ח”ב ע’ סב.)

מאור איז אלעמאל ווי א דבר חדש: ויש להעיר ע”ד הרמז בשייכות להיארצייט ביום זה, דיום זה הי’ הסתלקות הרה”ק ר’ זוסיא מאניפאלי והרי בהסכמתו של ר”ו לספר תניא קדישא כתב אודות אדה”ז אספקלריא המאירה. (ראה בקובץ הערות אהלי תורה גליון תתלג ע’ 70.)

לא ידח ממנו נדח: ראה שיעור חומש דיום זה ”ולא ימות מכל לבני ישראל דבר ... וממקנה בני ישראל לא מת אחד ... והנה לא מת ממקנה ישראל עד אחד” (וארא פ’ ט. ד,ו,ז). (חברי ”אוצר היום יום” שיעור ב’ מתיבתא טאראנטא).

בתורת רבינו

א. בשנת תשי”ב ש”פ וארא, כ”ח טבת, מבה”ח שבט אמר רבינו מאמר ד”ה וידבר אלקים גו’ וארא אל אברהם גו’ בשעת אמירת המאמר בכה מאוד.

וקודם אמירת המאמר אמר:

שבת ג שבט היחשיג

שיעורים. חומש: וארא, שביעי עם פירש"י.
תהלים: יח"ב.
תניא: פרק טז. וזה . . . באריכות.

תורה אור נדפס לראשונה בשנת תקצ"ז בקאפוסט (בלי ההוספות). הצ"צ במכתבו מיום ג שבט תקצ"ז כותב: ספר תורה אור הנדפס עתה . . . בו סאמרים רוב הדרושים שמשנת תקנ"ו עד סוף תקע"ב, אשר הרבה מהם שם רבינו ז"ל בעצמו עין עיונו עליהם והניהם, והסכימה דעתו הקדושה להביאם לבית הרפוס. והספר כולל שני חלקים, חלק הראשון על שני חומשי התורה וחנוכה ופורים גם כמה דרושים לחג השבועות זמן מ"ת בפ' יתרו וקצת לפסח בפ' ויקהל. וחלק השני אי"ה על ג' חומשי התורה ושה"ש ומועדים ור"ה ויו"ט . . . ושם המחבר נאה לו שניאור כמו ואהבת בנימט' ב"פ אור . . . עכ"ל. —

לא הספיקו להדפיס רק חלק הראשון, כי ע"י מלשינות סגרה הממשלה כמה מבתי הרפוס העברים ברוסיה, וביניהם גם ביה"ד בקאפוסט אשר שם הדפיסו התו"א. בשנת תר"ח נדפס ח"ב בזיטאמיר ובשינוי היטם, לקוטי תורה."

אזמור

המקור

א. מציין רבינו ל"לשמוטקין, ח אלול צט. [אג"ק חלק ד ע' תקס ואילך]:

במענה על מכתבו בשאלה על אודות הספר, תורה אור" שנדפס בקאפוסט שנת תקצ"ז, אשר על השער הראשון כתוב שהוא חלק ראשון, וא"כ היכן הוא החלק השני.

כשהי' כ"ק אזמור"ר הרה"ק בעל צמח צדק בן עשר שנים כבר הי' רגיל בכתיבה תמה באותיות מזהירות, ובמהירות גדולה כזו אשר עמוד בן שלושים שנה וחמש שורות הי' כותב במשך חמש, שש רגעים וקביעות היתה לול כתיבה כשלוש שעות מדי יום ביומו, והשיעור דש"ק ויו"ט הי' משלים במוצש"ק ובמוצאי יו"ט.

כ"ק אזמור"ר הרה"ק מוהרי"ן התאונן פעם לפני הוד כ"ק אביו הרה"ק בעל צמח צדק עלה מלמד ר' גרשון שהוא מכביד על תלמידיו ביותר, ויען לו הוד כ"ק אביו זו היא הכבדה, הכבדה זו אינה מגעת לאותה הכבדה שהכבדתי על עצמי מבן תשע שנים והלאה בדיוק שמירת זמני השיעורים בלימוד וכתביבה.

ובשנה תקס"א, כשנתפס הוד כ"ק רבנו הזקן בפעם השני, התחיל הוד כ"ק אזמור"ר בעל הצמח צדק לאסוף מאמרי כ"ק רבנו הזקן ולהעתיקם.

לפי ספורו לכ"ק בנו אזמור"ר הרה"ק אדמו"ר מוהר"ש הנה מאחר חג הסוכות תקס"א כשהובילו את רבנו לפטרבורג – עד באו חזרה בקיץ שנה ההיא – כבר היו באמתחתו יותר מאלף ומאה בוגין העתקות מאמרי כ"ק רבנו הזקן, ומשנת תקס"ב עד שנת תקע"ג – שנת הסתלקותו של כ"ק רבנו הזקן – עלו ההעתקות יחד עם ההנחות על המאמרים ששמע בעצמו על יותר מעשרת אלפים בוגין. [הבוגין" הוא בן שמונה עמודים – הערת כ"ק אדמו"ר]

מסודר נפלא הי' כ"ק רבנו בעל הצמח-צדק, וזמן קבוע הי' לו לכל

דרושי הוד כ"ק אדמו"ר הזקן. ויעטרם בהערות והארות ממדרשי חז"ל מאמרי הזהר וביאורים עפ"י שיטות ספרי הקבלה והמחקר.

כבר מסופר במקום אחר אשר כ"ק אדמו"ר צמח-צדק מנה שלשה דברים שבזכותם הצליח בשנת תר"ג בפטרבורג באספת הרבנים ואחד מהם הוא זכות שלשים ושתים אלף השעות אשר טרח ויגע בדרושי הוד כ"ק רבנו הזקן במשך שלשים השנה-תקס"ד-תקצ"ד – עשרים שעות לשבוע.

ובשנת תקצ"ב עסקו שני מעתיקים בהעתקת דרושי הוד כ"ק רבנו הזקן, כפי אשר סדרם הוד כ"ק אזמור"ר בעל צמח-צדק, כסדר פרשיות התורה, מועדים ושיר השירים וההגהות הערות והארות של כ"ק רבנו צמח-צדק על הדרושים הללו העתיקו בכרכים מיוחדים.

כשלוש שנים ארכה העתקתם.

ובשנת תקצ"ד נתעורר חתן הוד כ"ק אדמו"ר האמצעי, ה"ה הרה"ח ר' אהרן בר' חיים משה בר' אלכסנדר סענדער בר' צבי משקלאוו, גיסו ומחותנו של הוד כ"ק אזמור"ר צמח צדק להדפיס את המאמרים הנ"ל, ובהסכמת ועזרת כ"ק צמח-צדק הדפיסום בשם תורה-אור.

הספר "תורה אור" כפי אשר סדרו הוד כ"ק רבנו בעל צמח-צדק כולל מאמרי רבנו הזקן בשני חלקים, חלק ראשון מאמרים על חומש בראשית ושמות, חנוכה ופורים, ובפרשת יתרו מאמרים לחג השבועות, ובפרשת ויקהל מאמר לחג הפסח.

וחלק שני כולל מאמרים לספר ויקרא, במדבר, דברים, לראש השנה, יום הכפורים, שבת תשובה, סכות ושמע"צ, שמחת תורה ושיר השירים.

את הנוסח של שני השערים סידר כ"ק רבנו צמח צדק בעצמו, ונמסר לבית דפוסו של החסיד ר' שבתי ז"ל בקאפוסט.

...

בשנת תקצ"א, הגיש וואלף טוגענדאהאלד – אחד ממשכילי ווילנא ומבקר ספרים עבריים שמה – הרצאה לשר ההשכלה דמדינת רוסיא על אודות החסידים וספריהם בהתנגדות גדולה אליהם.

ובשנת תקצ"ג הלשינו ליב מערקל ויעקב בערנשטיין - שני משכילים מוואהלין – לשר הפנימי דמדינת רוסיא על עדת החסידים ששיטתם היא נגד תורת ישראל ונגד האנושיות והיא סכנה לא רק לעם ישראל אלא גם למלכות רוסיא, ויציעו:

(א) לבקר כל ספרי ישראל ולדון בשריפה כל אשר ימצא ביניהם מספרי חסידות, (ב) לסגור כל בתי הדפוס העברים שבמדינה ולהשאיר רק שלשה מהם, בזיטאמיר, בריסק ושקלאוו, (ג) להעמיד מבקר מומחה בשלשת הדפוסים שישאירו, שלא ירשה להדפיס ספרי חסידות.

על יסוד [בהי"י: "ע"י"] המלשינות הנ"ל התחיל שר הפנימי לעסוק בחקירות ודרישות על אודות הדפסת ספרי ישראל בכלל וספרי חסידות בפרט, וכשלש שנים עברו בחליפות דברים בינו ובין שר ההשכלה ושרי הפלכים מתחום מושב היהודים, עד אשר ביום הרביעי פרשת לך לך, ה' מרחשון תקצ"ז (27 אקטאבער 1836 למספרם) הודיע שר הפנים את גזירת המלך: (א) לבקר את כל ספרי ישראל הנמצאים בכל מרחבי מדינת רוסיא ואת החשודים – לשרוף באש, (ב) לסגור את כל בתי הדפוס העברים ברוסיא, ולהניח רק שנים, אחד בוילנא ואחד בזיטאמיר. ובחדש טבת תקצ"ז נסגרו [בהי"י: "סגרה"] כל [בהי"י: "כמה מ..."] בתי הדפוס [בהי"י: "הדפוס"] העברים ברוסיא, וישאר אך דפוס השותפים ראם וטיפאגראף בוילנא. בין [בהי"י: "וביניהם"] שאר הדפוסים נסגרו גם הדפוס [בהי"י: "ביה"ד"] בקאפוסט ולא הספיקו להדפיס רק את חלק הראשון שלהספר תורה אור בלבד.

הדפוס האחד שנשאר בוילנא לא הספיק-כמה שלא עבד – למלאות את דרישתם של עדת ישראל ברוסיא אפילו בספרי רומ"ל [ספרי בסיס יהודיים כונו "ספרי רומ"ל". יש המפענחים: ספרי רבנים ומלומדים], חומשים, סידורים, סליחות, מחזורים, הגדות, קינות ותהלים וכדומה ומכל שכן שארי ספרים. אמנם הרשתה הממשלה גם דפוס שני בזיטאמיר, אבל מסיבות שונות לא נפתח איזה שנים, ורק בשנת תר"ה בחכירה פומבית שנתקימה בעיר קיוב עלה בידי האחים הרבנים שפירא מסלאוויטא, לחכרו בסכום גבוה ובשנת תר"ז קבלו את האישור ונגשו להדפסת ספרים, ואז התחילו לחשוב דבר הדפסת חלק השני מספר „תורה אור“.

אבל במשך עשרת השנים הללו – משנת תקצ"ז עד שנת תר"ז – נודע להחסידים אשר מאמרי רבנו הזקן שנדפסו בתורה אור יש עליהם הגהות וביאורים של כ"ק רבנו הצמח-צדק ויתחילו להפציר ברבנו אשר לחלק השני ידפיס גם את ביאוריו והגהותיו. בראשונה

אמנם לא חפץ רבנו הצמח-צדק להדפיס את ביאוריו והגהותיו, אבל בינתים אירע דבר אשר הכריע דעת קודשו להסכים על זה, והוא: בשנה ההיא נמלאו שמונה עשרה שנה לנשיאותו של כ"ק רבנו הצמח-צדק, ויחלום חלום אשר זקנו הוד כ"ק רבנו בא אליו לבקרו ויבקשו להדפיס הגהותיו וביאוריו למאמריו, ומ"מ העלים

הדבר עד אשר גם שלשה מבניו חלמו החלום הזה ויספרו לאביהם.

ואז הסכים להדפיס את הגהותיו וביאוריו לחלק השני של ספר „תורה אור“ ובשנת תר"ח הדפיסו [בהי"י: "נדפס"] בזיטאמיר ויקראו לו בשם

[בהי"י: "ובשינוי השם"] „לקוטי תורה“. ובכן הגה הספרים „תורה

אור“ ו„לקוטי תורה“ הם שני חלקים של ספר אחד ושניהם מאמריו של כ"ק רבנו הזקן, אלא שהחלק השני נדפס יחד עם ביאוריו והגהותיו של כ"ק רבנו הצמח-צדק ונקרא בשם „לקוטי תורה“. הדו"ש ומברכו בכוח"ט

ב. "מכתבו של הצ"צ" המובא בפתגם היומי (אג"ק אדמו"ר הצ"צ אגרת כד ע' מב – מג):

קושט אמרי אמת ניתן לכתוב ולהודיע על אודות ספר תורה אור הנדפס עתה מחדש אשר הוא אמרות טהורות דברי אלקים חיים אשר נדברו ויצאו מפה קדוש עליון רבנו הגדול גאון עוזינו עטרת ראשינו כבוד אא"ו מו"ר הגאון אור עולם כקש"ת גדול מרבן שמו מ"ו שניאור זלמן נ"ע זי"ע. ובו מאמרים רוב הדרושים שמשנת תקנ"א [בהי"י: "תקנ"ו"] עד סוף תקע"ב, אשר הרבה מהן שם רבנו ז"ל בעצמו עין עיונו עליהם והגיהם והסכימה דעתו הקדושה להביאם לבית הדפוס. ואחריו כ"ק דודי חמי אדמו"ר הרב נ"ע הי' ג"כ חפצו להדפיסם דברים כהווייתן כפי אשר יצאו מפורש מפה קדוש רבנו הגאון ז"ל נ"ע אלא שלא הי' רצון קדשו להדפיסם ציבחר ציבחר עד אשר ילוקטו לאחד אחד. כי מפני ההעתקות רבו הטעות סופר במאד וסודרו על סדר פרשיות התורה. והספר כולל שני חלקים: חלק הראשון על שני חומשי התורה וחנוכה ופורים גם כמה דרושים לחג השבועות זמן מתן תורתנו בפ' יתרו וקצת לפסח בפ' ויקהל. וחלק השני אי"ה על שלושה חומשי התורה ושה"ש ומועדים ור"ה ויוכ"פ.

ומעלת הספר אין מהצורך להודיע ולא לדידי והסכמתי הוא צריך וגם כי דברי יהי' ממש כשרגא בטיהרא והאמת עד לעצמו כי בו ימצאו מרגוע לנפשם החפצים ומבקשי ה' ותורת אמת וברוב המאמרים מבוואר קצת דרכו בקודש אשר האיר נתיב והופיע הדרך ילכו בה בעבודה שבלב זו תפלה ובנר מצוה ותורה אור ושם המחבר נאה לו שניאור"ר כמו ואהבת בגימט' ב' פעמים אור.

לחתום בשם א' וכיוצא ב— ונפק"מ בגיטין וכיו"ב. וראה אג"ק ח"י ע' למ"ד, ובהערה ד"ה שניאור. (שם.)

תקנ"ו. . תקע"ב: להעיר שהם יז שנים האחרונות דאדמו"ר הזקן, ואף שהי' באותה תקופה ב' פעמים במאסר אבל יתרון האור מתוך החושך כו'. (ראה היום יום עם הערות וצינונים ח"ג ע' רעו — רעז.)

חומשי התורה ושה"ש: יש להעיר מנוסח השער ללקו"ת (אשר גם הוא לאדמו"ר הצ"צ) ושם כ': תורה, מועדים. . ואח"כ שה"ש. וי"ל שבהשער סידר באופן כזה שכא"א יכול למצוא המאמר (שמחפש) בנקל ולכן נקט מאמרים אלו שבאו במוקדם בספר הלקו"ת. ועפ"ז מובן עוד ענין: בנוסח השער כתוב: "שלשת רגלים" וכאן כותב "מועדים" וע"פ הנ"ל מובן: שהרי בהשער כתב בסגנון פשוט בפשטות ולכן פירוש בלשונו. ומה שבהמכתב הקדים שה"ש מיד אחרי "פרשיות" שהרי "שה"ש" הוא ג"כ מכ"ד כתבי קודש ואח"כ כתב "מועדים" והיינו ג' רגלים וכו'. (שם)

תקנ"ו: יש לדייק: בהמכתב נכתב שנת "תקנ"א" במילאו (משא"כ תקע"ב). וי"ל ע"ד הלכה: ע"פ מ"ש אדה"ז בשו"ע שלו ה"ל: תפילין ס"ב ס"ב שאותיות ו,ז כו' אם יש הפסק בירך שלהם אז צריכים לתינוק להכיר האות מפני שאותיות אלו (היות ש) יש להם רק ירך אחת במילא איזה הפסק שיש בהם משנה צורת האות. ועפ"ז מובן מה שאדמו"ר הצ"צ דייק לכתוב אות ו"א" במילאו שהרי שייך בזה טעות סופר ולכן לא כתב בסתם "תקנ"ו", כ"א תקנ"א" (במילאו).

וע"ד הרמז: תקנ"א"ו עם אותיות תקנ"ו הוא בגימט' "שניאור" (להעיר מהמשך המכתב — ושם המחבר נאה לו "שניאור" כו'. (שם.)

תקצ"ז: בהמכתב הנ"ל "תקצזיין", יומתק עפמ"ש לעיל ע"ד תקנ"א"ו משו"ע אדה"ז כו'.

וע"ד הרמז: תקתזיין — במספר גדול ומספר קטן שלו עולה "שניאור זלמן" וד"ל. (שם.)

"תורה אור": - התחלת ספר תורה אור הוא ד"ה "השמים" והוא בגימט' (במספר קטן) כמנין הגימט' של שם הקדש ("שניאור") של אדה"ז (במספר קטן). (ראה היום יום עם הערות וצינונים ח"ג ע' רצב.)

לבית הדפוס: הדיוק בזה הוא במיוחד ע"פ דברי הצ"צ הידועים שדפוס הוא לדורי דורות, ועפ"ז יומתק מה שהצ"צ מדגיש ענין זה כיון שע"פ הוראת אדה"ז להביאם לבית הדפוס נעשה זה באופן נצחי לדורי דורות ובל' הש"ס נבואה שהוצרכה לדורות נכתבה (מגילה יד, א). (ראה בקובץ הערות אהלי תורה גליון תתל"ג ע' 72.)

גם כמה דרושים לחג השבועות זמן מ"ת בפ' יתרו וקצת לפסח בפ' ויקהל: ויש לדייק לכאורה הרי בהמשך המכתב קודש כותב הצ"צ שיהי' עוד אי"ה על ג' חומשים שלאח"ז השייכים במיוחד לחג הפסח וחג השבועות אעפ"כ כללם גם בחלק א' ספר תורה אור.

ומי כמוהו מורה דרך סלולה להורות וללמד לעם ה' דרכי ה' הליכות עולם לו וכל דבריו כגחלי אש להלהיב הלבבות ולקרבת לאביהן שבשמים ולהמשיכן על אפיקי מים חיים התורה והמצוה וכדכתיב כל צמא לכו למים.

והשי"ת יזכינו ויקיימינו ונחי' לפניו, לימים אשר תמלא הארץ דעה את ה' וגו' במהרה בימינו, כן יהי רצון אמן.

דברי אהובם ד"ש המודיע נאמנה

ג' שבט תקצזיין [בהי"י: "תקצ"ז"]

מנחם

דיוקים

ושה"ש ומועדים: כנראה הכוונה לסוכות שמע"צ ושמח"ת. ולהעיר ממכתב הנ"ל אג"ק ח"ד ע' תקס"ב "וחלק שני כולל מאמרים. . סכות ושמע"צ, שמחת תורה ושיר השירים". — וי"ל הטעם (לחידודי עכ"פ) מה שהצ"צ כתב רק "מועדים" (ולא פרטם בשמותיהם) - שהרי בנוגע שמע"צ (ושמח"ת) הרי מצינו בגמ' שרגל בפני עצמו הוא לגבי פז"ר קש"ב (סוכה מח.). ומזה מובן שבלא"ה נכלל בשם — חג הסוכות, ושמו מוכיח עליו "שמיני" - ולכן — י"ל — כתב אדה"ז רק "מועדים", ובמילא נשאר "באווארנט" הב' ענינים שישנם בשמע"צ.

ועפ"ז יש להעיר עוד בזה:

מצינו בלקו"ת דרושים של ביום השמע"צ כו' שהם נכללו בסוג מאמרי חה"ס וישנם מאמרים בד"ה זה שנכללו בסוג מאמרי שמע"צ. וי"ל — ע"פ הנ"ל — שבשמע"צ ישנם ב' ענינים: (1) הוא חלק ויום השמיני של חה"ס. (2) יו"ט בפ"ע לגבי פז"ר קש"ב ולכן בלקו"ת — נכללו — מאמרי ד"ה "ביוהשמע"צ" בב' הסוגים (הן בחה"ס והן בשמע"צ). (ראה היום יום עם הערות וצינונים ח"ג ע' רעז.)

ור"ה ויוהכ"פ: סיום ותכלית העילוי בהיו"ט. (ראה אוצר היום יום א שבט, שיש לקשר הפתגם עם ה"ל' ספרי הרמב"ם) תוכן פתגם זה הוא התחלת ספר "זמנים" (הכולל כל המועדים) להרמב"ם. כולל: ה"ל': (1) עירובין (2) שביתת עשור (3) יום טוב. (ראה היום יום עם הערות וצינונים ח"ב ע' סג — סד.)

בגימט' ב"פ אור: להעיר שהתחלת ס' זמנים להרמב"ם הוא ה"ל' שבת, שענין עיקרי בו — הדלקת ב' נרות. (שם.)

נאה לו שניאור: מה שאדמו"ר הצ"צ התייחס (לספר "תורה אור") רק לשמו זה הראשון (של אדה"ז) ולא ב' שמותיו הק' - האם יכולים להוכיח מזה שא' יכול להדפיס ספר של אביו או זקנו ולקרואו רק בא' משמות המחבר.

וע"ז ענה כ"ק אדמו"ר (י"ז שבט תשמ"ב) : השם זלמן הוא כינוי ולא שם (בלה"ק). בכלל — בעל השם יכול לעשות בהשם כרצונו

וביאוריו לחלק שני ויקראו לו בשם לקוטי תורה הרי משמע שלאחר ומצד שניתוספו ההגהות וכו' של הצ"צ נקרא בשם לקוטי תורה. (באהלה של תורה ע' 230).

הצ"צ במכתבו: ויש להעיר ע"ד ענין נפלא באגה"ק של הצ"צ שנדפס בהיום יום שם שבאותה האג"ק כותב אדה"צ בקשר לאדה"ז אשר האיר הנתיב והופיע הדרך ומי כמוהו מורה דרך סלולה להורות וללמד לעם ה' דרכי ה'. (קובץ הערות והתמימים מאריסטאון גליון י' ע' 17).

"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"

ואהבת בגימט' ב"פ אור: ראה תו"א פרשתנו וארא (נו ג) ב' מדריגות באהבה, וראה תו"א (מא א) שזהו ואהבת בגימט' ב"פ אור. (קובץ הערות וביאורים בלקו"ש בנגלה ובחסידות גליון מ' ע' כג.)

וראה שיעור תניא דיום זה, ב"פ אור: "אור ה' המאיר לנפש האלקית", "לידבק ולהכלל באורו". (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

בתורת רבינו

בשיחת ש"פ נח תשכ"ה [לקו"ש ח"ה ע' 290] אמר רבינו:

"ואעפ"י אז דאס האט דאך ניט געשריבן דער אלטער רבי אליין פון דעם אבער וואס דער צ"צ האט אויס געקליבן די הנחות און געדרוקט זיי אין תו"א ולקו"ת איז דאך א ראי' אז סאיז בדיוק ובפרט אז (כאגה"ק דהצ"צ) "הרבה מהן שם רבינו ז"ל בעצמו עין עיונו עליהם והגיהם".

ויש לומר בשתי אופנים: א) מטעם סיבה שלילית הצ"צ חשש שאולי יתעכב ההדפסה על הג' חומשים הנ"ל וכפי שאכן מסופר בהמשך הפתגם ועי"ז לא יצאו לאור הדרושים על חה"פ וחה"ש. ב) אף שהתכנית היתה שחלק שני יצא לאור בסמיכות לאחר חלק הא' אעפ"כ לא רצה הצ"צ למנוע מחסידים תורת אדה"ז, ובמילא במקום שהי' הזדמנות להכניס דרושי אדה"ז על המועדים וואו נאר ער האט געקענט ארייננעמען זיי הכניסם וכמובן מביאור כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו בנוגע תוכן התחלת הלקו"ת בד"ה ראו כי ה' נתן לכם את השבת וגו'" והיינו שבהדפסת תורת אדה"ז מצהיר הצ"צ שבזה נמשך לחסידים תוכן ענין השבת וכו' (ראה שיחת ש"פ תשא תשד"מ) במילא רצה להמשיך טוב לבעליו ולכן כללם בפ' יתרו עניני מ"ת ובפ' ויקהל עניני חה"פ, כמובן ממה שאז חל ברוב השנים שפשוטות הן פ' פרה שזהו התחלת טהרה לטהר עצמו ברגל לפני חג הפסח, וזאת בנוסף על מה שהצ"צ רצה שחסידים זאלן לעבן עם תורות והדרכות אדה"ז מצד הלכות החג בחג ועניני אגדה שבחג במילא זירז וכלל גם ההדפסת דרושים הנ"ל בחלק א' של הספר. (שם).

ובשינוי השם "לקוטי תורה": יש לעיין למה נקרא החלק השני בשם "לקוטי תורה" ולא בשם "תורה אור" כהחלק הראשון, ועי' בהיום יום ט"ו שבט: שכשנגשו להדפיס חלק שני של התורה אור כבר נודע להחסידים אשר ישנם הגהות וביאורים מהצ"צ על המאמרים ויפצירו בהצ"צ אשר ידפיסם עם המאמרים וימאן הצ"צ ויחלום חלום ואז הסכים להדפיס גם הגהותיו וביאוריו לחלק השני ויקראו לו לקוטי תורה ע"כ מהלשון שם. משמע קצת שהטעם ע"ז שנק' בשם לקוטי תורה הוא משום שניתוספו ההגהות והביאורים של הצ"צ שהרי מתחיל כשנגשו להדפיס חלק שני של התורה אור משמע מזה שבאותה שעה עדיין היה נקרא בשם חלק שני של התורה אור, ואח"כ מסיים ואז הסכים להדפיס גם הגהותיו

יום ראשון	ד שבת	ה'תש"ג
<p>שיעורים. חומש: בא, פרשה ראשונה עם פירש"י. תהלים: כנ"ח. תניא: פרק יז. ובזה . . . כנ" מצותיו ותורתו.</p>		
<p>מצרים הוא לשון מיצר ונכול. גלות מצרים ברוחניות הוא מה שנפש הבהמית מנבלת ומסרת על הנפש האלקית, עד שנפה"א מתצמצמת כל כך שנעשה בקטנות והעלם. ויציאת מצרים הוא הסרת המיצר והנכול. והיינו דהשכל שבמוח מאיר בלב במדות טובות בפועל ממש.</p>		

יום ראשון
ה'תש"ג

בפשטות) הסדר הוא כמו אדר רגיל (אחד) ולכן כל הענינים שישנם באדר שני המתייחסים אל פסח הם ישנם ג"כ באדר א' (כמו פורים) וא"כ לפ"ו נמצא ג"כ שמ"ש שד' שבת הוא קצירת העומר והוא שבעים יום לפני הפסח ה"ז בכל שנה ושנה, ואף שנמצא אדר שני בינתיים הרי – כנ"ל – כשעומדים בשבת אין כאן שום טעם או סיבה אז לעבר השנה. (ראה היום יום עם הערות וצינונים (להרה"ח הרב מיכאל א. זליגסון) ח"ב ע' סה וע' שי.)

גלות מצרים: רמב"ם הל' חומ"צ (ראה פ"ז ה"א – ב.). (שם, ע' טד.)

מגבלת ומסרת: והנה הביטויים מגבלת ומסרת הם מתאימים להביטויים שלאח"כ קטנות והעלם מגבלת קטנות מסרת העלם, וי"ל ההפרש ביניהם ובהקדם ענין דגלות מצרים, ע"פ המבואר בדרושי דא"ח (ראה סה"מ תרנ"ה עג, וכן בד"ה ועברתי בארמ"צ תשי"ט) שמצרים הוא מיצר והיינו שהוא בדוגמת מיצר הגרון, שמפסיק בין המוח והלב והיינו בין השכל והמדות וע"ד ובדוגמת מדות שבשכל וא"כ הרי הם במצב של קטנות.

ההפרש ביו קטנות והעלם הוא ע"פ פי' הפשוט שלהם קטנות מורה שיש ענין הגדלות שהרי אל"כ אינו מתאים תואר קטנות ולכן הרי קטנות הוא בערך גדלות ועוד יותר שלא רק שהוא בערך כ"א שהוא הוא הגדול אלא שהוא בבחי' מועט המחזיק את המרובה העלם ביחס לגילוי מורה על ריחוק יותר מערך הריחוק בין קטנות וגדלות, וכנ"ל שקטנות הוא בערך הגדלות, ובסגנון אחר ענין הקטנות וצירופו בכמות מצרף ועד כאילו מכריח שסו"ס יהי' ענין הגדלות ע"ד הל' בהלכה חזי לאיצטרופי שהרי זהו מעין מהות הגדלות, משא"כ העלם וגילוי הרי הם שני מהותית נבדלית הרי נחשבים כשני קצוות הפכיים,

המקור

מציין רבינו ל"קרוב ד' תר"ץ" [סה"מ קונטרסים חלק א קו, ב.]:
 אמנם ירידה זו מה שהנשמה יורדת למטה להתלבש בגוף ונה"ב נקראת בשם גלות מצרים. **מצרים הוא לשון מיצר וגבול, וכשם שבגלות מצרים הרי היו בני" לחוצים ודחוקים מהמצריים, כמו"כ הוא גלות מצרים ברוחניות [בהי"י: "הוא" מה שהנה"ב [בהי"י: "שנפה"ב] מגביל ומסתייר [בהי"י: "מגבלת ומסרת" על הנפש האלקית, דהנה"א מתלבש בהנפש השכלי והטבעי בשביל לבררם ולזככם, אבל הנה"ב מקיף את הנה"א מכל צד ופנה עד שהנה"א [בהי"י: "שנפה"א] מתצמצם [בהי"י: "מתצמצמת" כ"כ שנעשה בקטנות והעלם, וכמו היושב בגלות ושבי' שמתצמצם ומתכווץ מבלתי יכולת להתפשט כלל. .**
ויציאת מצרים הוא הסרת המיצר והגבול, והיינו דהשכל שבמוח מאיר בלב במדות טובות בפועל ממש.

דיוקים

מאיר בלב במדות טובות: ראה מנחות פה, א: שבעים יום לפני חגה"פ קצרו את העומר ונמצא שהי' בד' שבת והרי תוכנו דעומר הוא – בירור המדות (ראה סה"מ תרנ"ה – נ"ו, ע' קעג).
ולכאו' יש להקשות הרי בשנה זו (תש"ג) היא שנה מעוברת וא"כ הרי ישנם יותר ממאה יום לחג הפסח וא"כ האיך יתאים לומר שישנם רק שבעים יום.
וי"ל ע"פ מ"ש כ"ק אדמו"ר לא' בזה (ביום כט טבת, תשמ"א) שאדר א' יכול להתרגם "מתחילה" – אדר אחד לבד ואח"כ נמלכו לעבר" שבתחילה החודש לא ידעו שיהי' עוד אדר וזיל בתר רוב השנים ואחר שעבר רוב אדר וראו מפני שמפני איזה טעם צריכים לעבר השנה (ראה רמב"ם הל' קדה"ח, רפ"ד) אזי עשו עוד אדר. וא"כ נמצא שכשעומדים בחודש אדר א' הרי (כמו שהי' אז

מאיר בלב: ראה תוכן שיעור תניא דיום זה (ושלאח"ז). – נת' בד"ה כימי צאתך תשמ"ג (בלתי מוגה) שזהו תוכן הפנימי דכל הגליות. (ח"ב ע' סה וח"ג ע' סג.)

גלות ברוחנית שמגבלת ומסתרת על נפה"א: ראה שיעור חומש דיום זה פסוק ה': "וכסה את עין הארץ", שזה כמו "גלות ברוחניות שמגבלת ומסתרת...". (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

השכל שבמוח מאיר בלב במדות טובות בפועל ממש: ראה תוכן שיעור תניא דיום זה: מה שקרוב לכל א' הוא ה"לעשות" שע"י התבוננות במוחו יוליד "האהבה המביאה לידי עשיית המצוות...". גם כי אינה בהתגלות לבו כרשפי אש". (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

מצרים הוא לשון מיצר וגבול: ראה מד"ר בא [פי"ג י, א] שיעור חומש דיום זה: "הנני מביא מחר ארבה בגבלך, ולא בגבול בני חם...". **שבמכת הארבה הכירו עד היכן גבול מצרים.** (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

בתורת רבינו

בשיחת ליל ב' דחג הפסח ה'תשכ"א [תורת מנחם חלק ל' ע' 223] אמר רבינו:

וביאור הענין "מצרים" הו"ע מיצר הגרון המפסיק בין המוח והלב. ואין הכוונה שמפסיק לגמרי, שהרי מעט אור נמשך גם ע"י המיצר, אלא, שהוא אור מצומצם, ולכן, כאשר ישנו טמטום הלב, אזי האור מצומצם אינו פועל פעולתו.

כלומר, כאשר האור נמשך שלא ע"י מיצר הגרון, שזוהי ההמשכה שמצד פנימיות השכל, ששם אין בחי' מיצר הגרון—אזי נמשך אור רב, ולכן אפילו כאשר הלב הוא מטומטם, פועל בו האור ומבטל את טמטום הלב; אבל כאשר האור נמשך ע"י מיצר הגרון אזי—כאשר ישנו טמטום הלב, אין האור פועל פעולתו.

ועל זה צריכה להיות העבודה דסיפור ביציאת מצרים—להמשיך האור שלמעלה מטעם ודעת, שבמדרגה זו אין בחי' מיצר הגרון.

ההפרש הנ"ל י"ל שיש בזה ג"כ אפשפיגלונג מדוגמאות ע"פ הלכה והוא ע"ד ההפרש בין קטן ושוטה בהנוגע לקטן מצינו שאף שהוא קטן הרי כשנעשה גדול הרי גם הענינים שראה כו' בהיותו בקטנותו יש להם חשיבות מיוחדת בהלכה, ולדוגמא שאז בגדלותו יכול להעיד שעד כאן היינו באים בתחום של שבת וכיו"ב, ועד"ז תשובה על עבירות בקטנותו (שו"ע אדה"ז הל שבת סי' שמג) משא"כ בהנוגע לשוטה הרי כל הכוחות וחושים שלו נחשבים בהעלם בערך לפיתוח הכחות אצל פקח ואף גם קטן.

ועפ"ז יובנו הביטויים בפתגם זה שענין דגלות מצרים הוא בב' אופנים ענין הקטנות ע"ד ענין העיבור אעפ"כ הרי קטנות מורה שהוא בערך הגדלות עוד יותר ענין של העלם, והיינו שלילת ענין של גילוי כו' ביותר וכנ"ל ועד שגם מלאך לא הי' אפשר להכנס שם (לקו"ת צו), ועפ"ז יומתק ג"כ סיום הפתגם יציאת מצרים הוא גילוי השכל והיינו כנ"ל היפך מיצר הגרון במילא יש ענין של גילוי שהוא היפך של רלר יהיח היקטנות בפועל ממש, והיינו שהוא גדלות כזה שמגיע ועד למטה מטה וכמבואר (בלקו"ש חכ"א) ע"ד התפרש בין עבודה ופועל שפועל הוא למטה יותר ובפרטיות יהוד וגם שם מאיר אור השכל. (ראה קובץ הערות אהלי תורה גליון יט ע' כו.)

"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"

קרוב ד' תר"ץ: מאמר זה ד"ה קרוב ה' לכל קוראיו—אוי"ל שהוא ע"ד מש"כ בשיעור חומש דיום זה פסוק א' "ויאמר ה' אל משה **בא אל פרעה**", וראה שיחת ש"פ שמות תשנ"ב: "**בא אל פרעה**" היינו שיהודי צריך ליכנס לפני ולפנים "אל פרעה", אל הגילוי ד"אתפריעו... כל נהורין", ובלשון הזהר, דעייל ל' קב"ה אדרין בתר אדרין", למרות שהוא נשמה מלובשת בגוף, ולא לחשוש שמא לא הי' בכחו לקבל גילוי גדול ונעלה כ"כ!", עיי"ש. (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

גלות מצרים. ויציאת מצרים: גלות ויצי"מ — כללות הסיפור דפרשתינו. (וראה בסה"ש תשנ"ב ח"א ע' 280 הקשר ד"בא אל פרעה" לגאולה ויציאת מצרים.) (ח"א ע' לה.)

יום שני ה שבט ה'תש"ג

שיעורים. בא, שני עם פירש"י.
תהלים: כט"ד.
תניא: וזה כל... הרמ"ז שם.

א מענש דארף מרבה זיין אין זאנען אותיות התורה (זאנען תהלים, חזר'ן משניות) ווען און וואו ער קען, בכדי צו שטארקען דעם קיום העולם, בכדי מציל צו זיין זיך פון חיבוט הקבר און כף הקלע, און זוכה צו זיין צו אלע העכסטע גילויים.

שעות, אבל "בכדי מציל צו זיין זיך" שפירושו להקל מעליו העונש, מספיק שעור קטן יותר, והוא ע"י חזרה כמה שיש ביכולתו אף שזה יגיע לפחות מד' שעות, אבל לכאן אי אפשר לומר כן, שפירוש הפשוט ב"מציל צו זיין זיך" הוא להפטר מזה לגמרי, את"ל שנכון הדבר שיש חילוק בין להפטר למציל צו זיין זיך למה בנוגע לכף הקלע הוא אותו השעור על ב' הדברים שהשעור וחזרה כל היום כמה שיש ביכולתו הוא גדול יותר מהשעור דד' שעות. (ראה באהלה של תורה ע' 230).

צו אלע העכסטע גילויים: בהי"י כא כסלו: "מען זאל זיך אויסלערנען משניות בעל פה כל חד לפום שיעורי' דילי' און געהן אין גאס און חזר'ן משניות דערמיט וועט מען זוכה זיין צו מקבל זיין פני המשיח" ולכאן למה אינו מזכיר כאן הענין "אז דערמיט וועט מען זוכה זיין צו מקבל זיין פני המשיח" וי"ל שזה נכלל במה שכתוב "און זוכה זיין צו אלע העכסטע גילויים". (שם).

ראה זח"ב ריש פרשתנו (לג,ב). - רמב"ם הל' שופר (ענינו קיום העולם כנ"ל בזהר - שם). הל' לולב (ענינו לעצור טללים ורוחות רעים (- תוכן דעניני כף הקלע וחבוט הקבר)). שייכות כף הקלע ומשניות ראה ס' מורה באצבע סקי"ט.

הל' סוכה כמבואר בכ"מ שסוכות הוא ענין של גילויים נעלים. וראה גמ' ע"ז ג,א: "סוכה שמה" - שמזה מובן שהשכר והגילויים דלע"ל מתבטא ע"י מצוות סוכה דוקא. וראה תקו"ז תקון ע' שסוכה ענינו גם קיום העולם והגנה. -לכללות ג' ענינים אלו—יש להעיר מזח"ב ויקהל ר, א: וכד ב"נ עסיק באורייתא. . . אשתזיב מתלת דינין מדינא דהאי עלמא, מדינא דמלאך המות. . . ומדינא דגיהנם. (ח"ב ע' סה).

חזר'ן משניות. . . קיום העולם: יש לחלק כל יום שבלוח מקביל לקצת פחות מ"ז שנה, כלומר: יום יט כסלו מקביל לשנים א-יז לבריאה, כ' כסלו—לשנים טז -לד. ועפ"ז יש להעיר שהיום נכלל בתקופת שנות 745 -763. והוא כולל תקופת מתושלח.

המקור

מציין רבינו למאמר ד'ה "בדבר ד' תשג"ה" (ה'תש"ג) [ספר המאמרים אידיש ע' 92]:

און דערום באדארף דער מענש [בהי"י: "א מענש דארף"] מרבה זיין אין זאנען אותיות התורה (זאנען תהלים, חזר'ן משניות), ווען און וואו ער קען בכדי צו שטארקען דעם קיום העולם בכדי מציל צו זיין זיך פון חיבוט הקבר און כף הקלע און זוכה צו זיין צו אלע העכסטע גילויים.

דיוקים

אותיות התורה כו': בהיום יום ז' טבת: השעור להפטר מחיבוט הקבר הוא שחלק ששי מהמעת לעת יאמר אותיות התורה תהלים כדי לזכות לזיכוך הנפש להפטר מכף הקלע הוא ע"י חזרה כל היום כמה שיש ביכולתו משניות תניא תהלים בעל פה. (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא).

ווען און וואו ער קען: "השעור להפטר מחבוט הקבר הוא שחלק ששי מהעת לעת יאמר אותיות התורה תהלים כו' לזכות זיכוך הנפש להפטר מכף הקלע הוא ע"י חזרה כל היום כמה שיש ביכולתו משניות תניא תהלים בעל פה". ולכאן צ"ע איך מתאים הכתוב כאן עם הכתוב שם, ששם כתוב שיש ב' שיעורים נפרדים על ב' העונשים דחיבוט הקבר וכף הקלע חיבוט הקבר חלק ששי מהמעת לעת וכף הקלע חזרה כל היום כמה שיש ביכולתו, וכאן כולל ב' העונשים בשעור אחד ווען און וואו ער קען, שלכאן הוא השעור השייך רק לכף הקלע, ובפרט לפי הסברא שהשעור של חבוט הקבר ד' שעות הוא שיעור גדול יותר מהשעור של כף הקלע "כמה שיש ביכולתו", הרי נמצא שכאן מקטין את השעור של חיבוט הקבר.

יש שתירצו שיש חילוק בין להפטר ל"מציל צו זיין זיך", שלהפטר פירושו להפטר לגמרי מהעונש הנה ע"ז צריכים לחיבוט הקבר ד'

וראה סדר הדורות בערכו (מתושלח): הי' צדיק גמור ושונה תת"ק סדרי משנה. וראה שם שנת אלף תרנ"ו: מתושלח. . . מת ז' ימים לפני המבול. והיינו שבזכותו נתעכב המבול ונתקיים העולם (במשך תקופתו).

עפ"ז יומתק שייכותו לפתגם זה: "משניות . . קיום העולם". (ח"ג ע' סד.)

קיום העולם: להעיר מזהר חלק ב' קס"א, ריש ע"ב: "קוב"ה אסתכל קוב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא בר נש עסיק באורייתא ומקיים עלמא" (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא).

"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"

העכסטע גילויים: ראה זוהר ריש פרשתינו: כמה אצטריכו ב"נ למהך בארחי דקוב"ה ולמטר פקודי אורייתא בגין דיזכון בה לעלמא דאתי ולשזבא לון מכל קטרוגין דעילא ותתו. (ראה היום יום עם הערות וצינונים (ח"א ע' לה.)

קיום העולם: להעיר ע"ד הרמז: קיום העולם עם האותיות (שע"י אותיות התורה—קיום העולם) הוא בגמיט' ה' שבט(חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא).

חומש:

העכסטע גילויים: ראה שיעור חומש דיום זה: "ולכל בני ישראל הי' אור במושבותם". (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא).

תהלים:

זאגען אותיות התורה: ראה שיעור תהלים דיום זה: כותרת קאפי' ל' "מוסר שאל יצטער. . שא"א לבא לידי עוה"ב אלא ע"י יסורים", אבל ע"י "חזרין" אותיות התורה מציל מחיבוט הקבר וכף הקלע, ואינו צריך ליסורים הללו. (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא).

זאגען אותיות התורה: ראה שיעור תהלים דיום שלפנ"ז (כז,ד) וברשימות הצ"צ (יהל אור) - שם. (ח"ג ע' סד.)

תניא:

זאגען אותיות התורה: ראה תוכן שיעור תניא דיום זה: "וזה כל האדם כי היום לעשותם כתיב שהיום הוא עולם המעשה דוקא ולמחר כו'" שצריך לחזר אותיות התורה, שלמחר אי אפשר לעשות תשובה, אבל ע"י משניות כו' "היום" אינו בא לידי יסורים אלו. (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא).

בתורת רבינו

במכתב י"ד שבט תש"ד [אג"ק ח"א ע' רלה', ונדפס בלקו"ש ח"מ מילאום -ב ע' 207] מבאר רבינו ענין חזרת משניות בע"פ:

באתי בזה להזכיר עוד הפעם, ע"ד השתתפותם בחזרה בעל פה

את הששה סדרי משנה, באופן אשר ע"י כל החבורה יחד יושלם, במשך שנה, למוד כל הששה סדרים ויחזרו אותם בכל שעות הפנאי: בל עת בדרך וברחוב, בשבת בחנות ובמשרד, אם רק הוא מקום שמותר לדבר שם בדברי תורה. וכמו שאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א ביסדו חברה זו, וז"ל: השעה אומרת אז מען מוז משחר זיין דעס אויר . . . טהרת האויר איז דורך אותיות התורה . . . עס איז זייער נויטיג אז אידען זאלען לערנען משניות בעל פה . . . און חזר'ן די משנה'ס בכל עת ובכל מקום . . . דאס איז ניט קיין מפלגה זאך אדער א שיטה זאך . . . עס איז אן ענין כללי וועלכער איז נוגע דעם כלל ישראל און איז א שמירה.

עוד אמר בעת הגרלה הראשונה (א"ח השבועות ה'תש"ב): די משנה משניות וואס מען וועט חזרן וואו מען וועט זיין און אין וואס פאר א פלאץ מען וועט זיין, וועט באלויכטען די פארבינדונג פון ישראל מיט קודשא בריך הוא.

ובעת ההגרלה השני' (טו"ב סיון ה'תש"ג) וז"ל: אמר רב בנאה (ויק"ר פב"א) לעולם ישקיע אדם עצמו במשניות שאם ירתק פתחו לו אם לתלמוד לתלמוד אם להגדה להגדה . . . דורך דעם וועט אים רעכט ווערן הן בהלכה והן בהגדה וייל משנה איז אותיות נשמה.

ובעת ההגרלה השלישית (כ"ז סיון ה'תש"ד): יעדער חבר זאל אויף זיך נעמען אויסלערנען די משניות בע"פ . . . אל יהי דבר זה קל בעיניך: יעדע משנה בע"פ האלט א עולם ומלואו.

. . . טהרת האויר על ידי אותיות התורה. והנה פעולת האדם על העולם אשר מסביב לו הוא ע"י מעשה דבוראו מחשבה - ומצינו בהלכה כמה ענינים שבהם מחשבה עושה פעולה גם בדבר שמחוץ לאדם החושב - מיוחד בהם הדבור, אשר הנושא אותו ומעבירו מן המדבר אל השומע הוא האויר.

ומובן אשר דבור טוב עושה רושם טוב באויר ודבור רע עושה רושם רע. וכבר האריך הרמב"ם בביאור סוגי הדבור בפירושו על המשנה (ס"פ א' דאבות) וכל המרבה דברים מרבה חטא. ומתוך דבריו מבואר - וכנראה בחוש - אשר סוג דבור המאוס או האסור מעוטו וטוב מצוי בבית הכנסת ובבית המדרש ורובו מצוי בשוקים ברחובות וכיו"ב. היוצא מזה, אשר גם התיקון בטהרת האויר נחוץ הוא ביותר מחוץ לביהמ"ד, אף שלפעמים גם אויר ביהכ"נ וביהמ"ד צריך טהרה וזיכוך.

ומובן אשר טהרת האויר גם היא צ"ל נעשית ע"י דבר העושה פעולה באויר, דהיינו ע"י דבור הטוב שהוא נרשם באויר, והבלא מפיך הבלא. ובפרט - הוא ע"י דבור אותיות התורה, אשר בהם ארו"ל (רמב"ם סוף הל' ק"ש ע"פ ברכות כב, א) אין דברי תורה מקבלין טומאה אלא עומדין בטהרתן לעולם שנאמר הלא כה דברי כאש נאום ד' מה אש אינה מקבלת טומאה אף ד"ת אינם מקבלין טומאה.

יום שלישי	ו שבט	ה'תש"ג
<p>שיעורים. חומש: בא, שלישי עם פירש"י. תהלים: להלח. תניא: והיא בחי' . . . כמ"ש במ"א.</p>		
<p>ה'תש"ג</p>	<p>אאמו"ר כותב ששמע בשם רבינו הזקן, שכל המחברים עד הט"ז והש"ד, והם בכלל, עשו החבורים שלהם ברוח הקודש, וענין רוח"ק איתא בקרבן העדה ספ"ג דשקלים שזהו שמגלים לו רזי תורה, שזהו סבחי' העלם דחכמה.</p>	

המהרש"א ועד בכלל. וראה בשיחת שמבה"ש תשכ"ד (שיש ב' נוסחאות) בתורת רבינו. (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

רוה"ק: להעיר ע"ד הרמז: רוח"ק הוא בגימ' שבט. (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

שכל המחברים: והנה לפום ריהטא משמע שפסקי המחברים עד הט"ז והש"ך מקורם ברוח הקודש, וצ"ב איך מתאים זה עם הידוע ש"תורה לא בשמים היא" וכבר ידוע המבואר בביאורי הזהר פ' וישלח (מט, ב), במהדורה החדשה שהתנאים פסקו לפי השגתם באורחות אור אין סוף, וידוע השקו"ט בדבר בין כ"ק אדמו"ר ואביו הרלו"צ כנסמן בביאורי הזהר שם, בהערה ובכ"מ, ששם מבואר אשר לאחר שנמשך הענין מאוא"ס השיגו הדברים בשכלם האנושי, ולכן לא חל על זה הכלל דלא בשמים היא.

וכבר דשו בה רבים אך יש להעיר שלפי הפשט הפשוט בהמשך תער"ב לכאורה אין כאן מלכתחילה שום קושי דהנה בהמשך הדברים שם בא לבאר כיצד האמוראים השיגו דוקא ע"י לימודם מלמטה למעלה, וזו מעלת התלמוד על המשנה, ומבאר שדוקא ע"י הגיעו לגילוי חכמה עילאה, ועל זה מביא את פתגם אדמו"ר הזקן שההשגה היתה ברוח הקודש, ופירוש הקרבן העדה שהכוונה לגילוי רזי תורה בחי' העלם דחכמה, היינו דלא כפירוש הפשוט הנ"ל שפסקי ההלכות וכו' באו מלמעלה ברוח הקודש שעל זה ניתן לשאול מהא ד"תורה לא בשמים היא" אלא היפוכו של דבר שדוקא ע"י היגיעה מלמטה הגיעו לגילוי החכמה שלמעלה. (ראה קובץ הערות וביאורים גליון תתרפח ע' 31.)

המקור

מציין רבינו ל"רשימותי [תו"מ רשימת היומן ע' שכ"ד]. תער"ב רכ"א [ככל הנראה לציון הדפיס בכתי"ק בהמשך תער"ב. הקטע נדפס בהמשך תער"ב ח"ג ע' א'שפה.]:

"שמעתי בשם רבינו נ"ע [בהי"י: "הזקן"] שכל המחברים עד הט"ז וש"ך [בהי"י: "והש"ך"] והם בכלל עשו חבוריהם [בהי"י: "החבורים שלהם"] ברוח הקודש.

וענין רוח"ק איתא בקרבן העדה לירושלמי סוף פרק ג דשקלים שזהו שמגלים לו רזי תורה כו' שזהו מבחינת העלם דחכמה".

דיוקים

שכל המחברים: להעיר מגמ' מגילה לא, ב: "משה רבינו אמרן מפי עצמו" וברוה"ק (- והוא מחבר הראשון). וכן "כל גדולי ישראל האמיתיים" (שיחת יום ב' דחגה"ש תשמ"ג. וראה שו"ת צ"צ חיו"ד סי' קעו ח"ג בשם תומים. לקולוי"צ - אגרת ע' רסו. שיחת אור לט"ו באב תשד"מ (בלתי מוגה)). (ח"ב ע' סו.)

ספ"ג דשקלים: רמב"ם הל' שקלים (ברמז עכ"פ). (שם.)

אאמו"ר כותב כו': "כותב" ששמע בשם רבינו "הזקן", מתאים עם התוכן - עשו "החבורים" שלהם ברוח הקודש. העלם דחכמה (זקן זה שקנה חכמה) ועי' בהמקור. (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

עד הט"ז והש"ך: ראה באג"ק ח"כ ע' קל, "לאחרי זמן מצאתי זה גם בספר שארית ישראל", ושם: "שכל החיבורים שהיו עד

”פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו”

חומש:

רוה"ק: ראה שיעור חומש דיום זה: (פסוק כט) "ויאמר משה כן דברת" ענין רוה"ק שדבר דבר שעתיד להיות, (ראה תנא דב"א פ"ט שאפי' על עווע"ז יכולים להגיע להמשכת רוה"ק, וראה באתי לגני תשי"א הע' ח.) (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

ברוח הקודש: ראה מו"נ ח"ב פמ"ה (המדריגה הב')-ולעהעיר מתו"א פרשתינו (בא ס, ב-ג). (ח"ב ע' סו.)

תהלים:

ברוח הקודש: ראה שיעור תהלים דיום שלפנ"ז (לט, ז) וברשימות הצ"צ שם. (ח"ג ע' סד.)

מבחי' העלם דחכמה: ראה שיעור תהלים דיום זה: (לז, ל) "פי צדיק יהגה חכמה" שצדיק מדבר (העלם) החכמה. (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

תניא:

מבחי' העלם דחכמה: ראה שיעור תניא דיומיים שלאחריו (כד, א): "חכמה . . אינו נתפס בהשגה עדיין ולכן מתלבש בה אור א"ס ב"ה". (ח"א ע' לו.)

בתורת רבינו

במכתב ו' שבט, תשכ"א [אג"ק ח"כ ע' קל.] כותב רבינו:

לכתבו למה לא לחדש פירושים, ובפרט שמצינו בכגון דא בשמו דרש"י כמו שהובא מנכדו הרשב"ם - החילוק פשוט ע"פ דברי רבנו הזקן (הובא ע"י כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע בהמשך תער"ב, בחלק שלא הועתק) שכל המחברים עד הט"ז והש"ך והם בכלל עשו החיבורים שלהם ברוח הקדש (הועתק גם בהיום יום ו' שבט). דא"ג לאחרי זמן מצאתי זה גם בספר שארית ישראל דרוש לסוכות למהרי"ד מווילעדניק בשם "הריב"ש" — שכנראה הכוונה להבעש"ט. [הרב ישראל בעל שם טוב]

ובלקו"ש חכ"ג ע' 40 מציין רבינו בהע' (ובכ"מ):

ובלקוטי לויצ"ק אגרות (ע' רסו) "שכל מה שנאמר . . ובכל הספרים שחיבורם חכמים צדיקים שלמדו תורה לשמה . . כולם ממש אמר ה' ובאותו הלשון ממש כו".

וממשיך שם: "שנאמרו כמו שהוא ממש וה' עצמו אומר ההלכה והוא עצמו אמר שבדו"א היא".

ובשיחת שמבה"ש תשכ"ד אמר רבינו:

"וכידוע דער ביאור פון אלטען רבי'ן אז אלע מפרשים ביז מהרש"א, אדער ווי א צווייטער נוסח ביז ש"ך און ט"ז שנתקבלו בישראל זיינען זייערע פירושים ברוה"ק".

שאלה:

איתא בגמ' (סוטה מ"ח, ב) "משמתו הנביאים באחרונים חגי זכרי' ומלאכי נסתלקה רוח הקודש מישראל", איך מתאים למש"כ בהי"י "עד הש"ך והט"ז . . עשו החבורים שלהם ברוח הקודש"?

יום רביעי ז שבט ה'תש"ג

שיעורים. בא, רביעי עם פירש"י.
תהלים: לט"ג.
תניא: פרק יח. ולתוספות . . . 46 גם
דחילו.

בהיות אדמו"ר הזקן בן תשע שנה למד חכמת ההנרסה והתכונה. בן עשר — סדר לוח על חמש עשרה שנה. בהיותו בן שנים עשר נודמן שלמד ברכים הל' קדוש החדש להרמב"ם, ולא מצאו הנאונים, שהיו באותו מעמד, ידיהם ורנליהם בבית המדרש.

התורה

המקור

מציין רבינו ל"ש פ"ג נח תשג"ה" [שבת—פרשת נח ה'תש"ג]: אך בספר השיחות ובכל מקום אחר לא מצאנו לע"ע תיעוד של שיחה כזאת נראה כי הדברים נאמרו בפני רבינו והוא רשם לעצמו אף שאינם מופיעים ברשימותו (בכלל הרשימות מהשנים הללו מועטות עד מאוד).

יש מקום לשער שהדברים נאמרו בקשר לעריכת המבוא לקונטרס ומעין שהי' אמור לצאת בשנת תש"ג, ועסק בדברי חיי אדמו"ר הזקן. לפועל לא נדפס המבוא הזה עם קונטרס ומעין. ויל"ע בקונטרס דברי ימי חיי אדמו"ר הזקן (קה"ת תשע"א ע' יג):

הוד כ"ק אאזמו"ר בעל הצ"צ סיפר להוד כ"ק בנו אאזמו"ר מוהר"ש אשר הוד כ"ק זקנו רבינו הזקן הי' מרבה לספר בשבח מגורשי ביתם שנתיישבו באחוזת אביו בילדותו, שהיו יר"א ולמדנים וביניהם היו גם מופלגים בתורה וחכמה. וא' מהם ר' יעקב צבי מקעניגשטיין, נוסף על גאונותו הי' מהנדס נפלא ומופלג בחכמת התכונה, ובעל חוש נפלא בנגינה.

ובהיות כ"ק אאזמו"ר - סיפר אדמו"ר בעל הצ"צ—למדו רי"צ חכמת ההנדסה והתכונה.

וכשחזר מלימודו עם הגאון ר' ישכר בער מליובאוויטש והוא אז כבן י"ב, קבע לו שיעור בלימוד החקירה עם הרי"צ.

בעת ההיא התיישב באחוזה הסמוכה לאחוזת אביו ר' ברוך, אחי הרי"צ, ר' מנחם אלי' שמו, גם הוא ממגורשי ביתם, מעיר קעניגשטיין. ואף שבגפ"ת הי' בינוני, אבל הי' בקי בקבלה, והי' אצלו כתבי האר"י ז"ל בכת"י ולמד עם כ"ק רבינו משך שנה תמימה.

הוד כ"ק אאזמו"ר מוהר"ש סיפר להוד כ"ק אאזמו"ר אשר בין כתבי קודש של הוד כ"ק אביו אאזמו"ר בעל הצ"צ, שקבל מהוד כ"ק זקנו אדמו"ר הזקן, הי' לוח על משך חמש עשרה שנה— תקט"ו-תק"ל— עם זמני התקופות והמולדות וימי ר"ח, שבתות

ומועדים ובשלש או חמש שנים הראשונם היו גם ימי הירידים בליאזנע.

כתי"ק של הוד כ"ק אדמו"ר הזקן אשר חברו וסדרו כשהי' בן עשר כשלושים עלים נייר עב בצבע ירוק במדת פעטיט - מדה ידועה למעתיקי מאמרי חסידות — מכורך עור צהוב, ונאבד בשעת השריפה שהיתה ביום ח' אלול תרכ"ז. (ראה היום יום המבואר ע' קמד, וראה גם קובץ הערות וביאורים גליון שיא ע' מב.)

דיוקים

קדוש החדש: רמב"ם הל' קדוה"ח. ח"ב ע' סז.

ורגליהם בבית המדרש: ע"פ גמ' יבמות עז, ב:

בן תשע שנה: בהלוח משתקפת תקופת שבעים שנות חיי האדם, כל שנה משתקפת בחמש-שש ימים בלוח.

עפ"ז נמצא שבימים אלו (ג-ח) האדם הוא בגיל תשע שנה ועפ"ז יומתק תוכן פתגם זה. (ראה היום יום עם הערות וציונים (להרה"ח הרב מיכאל א. זליגסון) ח"ג בה"מבוא" וע' סה)

סדר לוח: ראה אוצר "היום יום" ה' שבט, ועפ"ז נמצא שהיום כולל (גם) תקופת חנוך. וראה סדה"ד בערכו שחנוך הי' מעבר שנים. . בחכמתו. (שם.)

רוח הקודש. . בחי' העלם דחכמה: הד' אותיות דשם הוי' משתקפים בה"לוח.

תקופת י"ט כסלו—י"ט אדר, כנגד יו"ד דשם הוי' - "חכמה":

פתגם דיום זה "רוח הקודש בחי' העלם דחכמה" והוא כנגד יו"ד— חכמה. (ח"ג ע' רפז.)

שלמד ברכים הל' קדוש החדש להרמב"ם: היינו שלמד חכמת ההנדסה והתכונה להבנת הל' קדוש החדש, עי' תניא פ"ח "שיודע להשתמש בהן לעבודת ה' או לתורתו", וראה אג"ק ח"ג ע' קכד וע' קסט. (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"

חומש:

להרמב"ם: להעיר משיעור חומש דיום זה (בא יא, ט): למען רבות מופתי בארץ מצרים וכמבואר שזהו רמז להרמב"ם. (ראה היום יום עם הערות וציונים (להרה"ח הרב מיכאל א. זליגסון) ח"ג ע' סה.)

וכשנדייק בהמילים ישנו מילה אחת לפני הר"ת "למען" שזה מרמז המילה בפתגם "להרמב"ם". (תורת נחלת הר חב"ד גלין נב ע' יט.)

ויש להעיר ע"ד הרמז: "להרמב"ם" עם הכולל, הוא בגימט' ז' שבט. (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

נודמן: ראה חומש דיום זה (י"ז) ברש"י ד"ה ושמתם את המצות. "כדרך שאין מחמיצין את המצות כך אין מחמיצין את המצוות אלא **אם באה לידך עשה אותה מיד**". ז"א נודמן לאדמה"ז אפי' בגיל 12 ללמד ברבים גאונים. (תורת נחלת הר חב"ד גלין נב ע' יט.)

ההנדסה והתכונה. קדוש החדש: ראה שיעור חומש דיום זה (יא, ד) ברש"י ד"ה כחצות הלילה "ולא אמר בחצות שמא יטעו אצטגניני פרעה ויאמר משה בדאי הוא אבל הקב"ה יודע עתיו ורגעיו אמר בחצות". (שם.)

ענין **שבעה ימי השבוע** (יב, יט) **שבעת ימים** שאר לא ימצא בבתיכם" שהוא ענין הטבע ומרומז בפתגם חכמת ההנדסה והתכונה **קדוש החדש**. (שם.)

(ב) **"החודש הזה לכם ראש חדשים"** וברש"י ד"ה החדש הזה "הראהו לבנה בחדושה ואמר לו כשהירח מתחדש יהיו לך ר"ח". וד"ה הזה. . "והראה לו באצבע את הלבנה ברקיע ואמר לו כזה ראה וקדש". (שם.)

למד ברבים. :. ראה שיעור חומש דיום זה (ג): **"דברו אל כל עדת ישראל"** (שם.)

ידיהים ורגליהם בבית המדרש: ראה שיעור חומש דיום זה (יב, יא.) **"נעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם"**. (שם.)

תהלים:

בבית המדרש: ראה שיעור תהלים דיום זה (מא, ב) ורשימות הצ"צ (יהל אור) - שם, אות ה-ו. ודרמ"צ ע' סט. (ראה היום יום עם הערות וציונים (להרה"ח הרב מיכאל א. זליגסון) ח"ג ע' סה.)

קדוש החדש: להעיר ע"ד הרמז: "החדש" עם הכולל הוא בגימ' ז' שבט. (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

בתורת רבינו

במכתב י"ט סיון תש"ט [אג"ק ח"ג ע' קכד] מבאר רבינו בלימוד וידיעת חכמות או"ה:

כמה אופנים ישנם בלימוד וידיעת חכמות או"ה. וסדרן מלמעלה למטה: א) ידיעת חכמות אלו מן התורה. ב) בלימוד חכמות אלו כשהתורה מצווה ע"ז באופן ישר. וכמו המ"ע על בי"ד שיחשבו (רמב"ם הל' קדה"ח פ"א ה"ז) וצריכין לידע דרכי ע"ז וכישוף וכו' כנ"ל, והתירו לבית ר"ג ללמוד חכמת יוגית מפני צורך הצבור (ראה תוד"ה ארור מנחות סד, ב. קו"א להל' ת"ת לאדה"ז פ"ג ס"א) וכה"ג. שאין לימוד זה לימוד תורה, אבל מצוה היא - וגם קודם שנשתמש בהלימוד לקדש החדש וכו' וכשאר מצוות דאורייתא או דרבנן. .

והנה כל מה שמצינו בתורה ובמרז"ל בכמה בני"י שהתעסקו בחכמות או"ה, בכולם י"ל שהי' באחד מאופנים הנ"ל. .

ומה שמקשה רבינו הוא מלימוד הרמב"ם וכו' שכותב בפירוש שלמד מספרי או"ה וכו' (וא"כ אינו כאופן הא'). ואין עיקר קושיתו ממה שלמד ספרי ע"ז (כמ"ש במו"נ שם), או ממה שלמד ספרי התוכנים היונים (כמ"ש בהל' קדה"ח ספי"ז), כי עי"ז ביאר טעמי המצוות חשבון קדה"ח וכו', וא"כ הוא אופן הב' - ותוקף הקושיא הוא מלימוד חכמות האחרות וכמו רפואה מספרי גאלינוס וכו'. וא"א לומר שהי' לעשותם קרדום לחתוך בהן, שהרי למדם בעת שהיתה פרנסתו מצוי' ע"י אחיו שהחזיק אותו ואת ב"ב, כידוע במכ' הרמב"ם. וכן הרמב"ן הי' בקי בכמה חכמות ולא עשה כל החכמות קרדום לחתוך.

ובתירוץ לזה בא אופן ששי: שמותר ללמוד חכמות או"ה גם קודם שמנעו חסרון ידיעתו בהם מהבנת התורה, אם רק יודע להשתמש בהן אח"כ לעבודת ה' או לתורתו.

שאלה:

האם יש לסמוך על לוח שעשה קטן?

יום חמישי	ח שבט	ה'תש"ג
<p>שיעורים. חומש: בא, חמישי עם פירש"י. תהלים: מר"מח.</p> <p>תניא: והענין . . . יכר נלגולים.</p> <p>כפרט בזמן הזה אשר בחסדי השי"ת אנו עומדים על סף הנאולה, עלינו להתאמץ בכך מיני אימוץ, לתקן כל עניני הדת בהידור מצוה, ולשמור את כל המנהגים שבלי לוותר אף כל שהוא, ומצוה וחובה על כל רב בישראל, להודיע לקהל ערתו כי הצרות והיסורים חבלי משיח המה, וה"א דורש מאתנו תשובה לתומ"צ, שלא נעכב ביאת משיח צדקנו בקרוב ממש.</p>		

ג' ע"ג
נ"ג
נ"ג

שיהיה מנוקה מכל וכל, וכן חפץ מאד שימצא חן ושכל ביתר שאת, וכמו למשל, מרגלית מה שהיא יקרה ביותר שומרה ביותר שמירה מעולה כלי בתוך כלי, כך מחמת גודל אהבתו ית' אלינו מחמיר ומדקדק עלינו בדקדוקי סופרים שהן המה דברי תורתו הנמשכות מאה"ר בסייגים וגדרים לזכותינו לטוב לנו שנהיה נקיים לפניו ית'.

והנה בזמן שבהמ"ק היה קיים היה סגי בדאורייתא כי היתה נאמנה את ה' רוחנו ולא משכנו חבלי עבודות אהבתנו לתאוות גשמיות, והיה בנקל להיות אהבת ה' קבועה בלב כל איש להיות בהתלהבות לעבודת ה' ותורתו גם מבלי שנתעורר מזה אהבה רבה. אך דור אחר דור כי נתמעטו הלבבות השלימות בעבודת ה' באהבה עזה ברשפי אש ונכוינו באש זרה באהבות ותאוות גופניות, וכ"כ גברו עלינו עד אשר לא נוכל לעבוד ה' באהבה בלתי שנתעורר מזה אהבה רבה ע"י דקדוקי סופרים וחומריהם בכל פרטיהם הן בבחינת סור מרע בכל החומרות שבגמרא ופוסקים, והן בבחינת ועשה טוב בדברי מוסר שבאגדות ומילי דאבות עין טובה שיראה את חברו בטוב עין, ורעת רעהו אל יחשוב בלבו, וכן לב טוב וחבר טוב כו'.

ועמ"ש בד"ה כה תברכו את בני" בפ"י איך לא אשא פנים לישראל כו' והם מדקדקים על עצמן עד כזית כו' נמצא שע"י שכנס"י מדקדקים על עצמן להחמיר ע"ע ביותר ממ"ש בתשב"כ, מזה נמשך בחי' ישא ה' פניו שהוא בחינת אהבה רבה שלמעלה מההשתלשלות כו', וכמ"ש ברע"מ בפ' פינחס דרל"ח ע"ב שהוא בחי' "ישא"הו על אברתו" שהוא למעלה ממה שנמשך ע"י רמ"ח פקודין דאינון רמ"ח אברין דמלכא ע"פ הנ"ל מובן שענינם של מנהגים וסייגים שבתורה הוא בשניים, א. נתינת כח לעבוד את ה' בשלימות למרות חושך הגלות, ב. מזה שבמאמר מקדים לבאר שענינם דברי סופרים הוא סור מרע מזה מובן שזהו תוכן ענין התשובה.

בכל השנה היה ניסוך היין ע"ג מזבח והוא מפורש בתשב"כ בהדיא בכמה מקומות, ובחג הסוכות היה עוד גם ניסוך המים ע"ג המזבח כל שבעת ימי החג והוא הלכה למשה מסיני (סוכה לד, א זבחים

המקור

מציין רבינו ל"מכ"ג אלו תש"ב, לע"ע לא מצאנו את המכתב הזה, אם כי דברים בתוכן ובסגנון זה נכתבו רבות באותם השנים. כך למשל המכתב בפתח דבר "וואס די גאנצע וועלט טרייסעלט זיך פון די חבלי משיח. . .". וגם בה"י ט"ו טבת (וראה דיוקים) ובכ"מ.

דיוקים

כפרט בזמן הזה כו': ראה היום יום ט"ו טבת "הסכת ושמע ישראל העת הזאת היא מועד הגאולה על ידי משיח צדקנו, והיסורים הבאים עלינו הם חבלי משיח, ואין ישראל נגאלין אלא בתשובה, אל תאמינו לנביאי השקר המבטיחים לכם ישועות ונחמות אחרי כלות המלחמה, זכרו דבר ה' ארור הגבר אשר יבטח באדם ושם בשר זרועו ומן ה' יסור לבו. שובה ישראל עד ה' אלקיך והכן עצמך ובני ביתך לקבל פני משיח צדקנו הבא בקרוב ממש.

הצרות והיסורים. . דורש מאתנו תשובה: רמב"ם הל' תענית (פ"א ה"ב). (ח"ב ע' סז. .)

שלא נעכב ביאת משיח: וראה רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה: מיד הן נגאלין. (שם.)

ולשמר את כל המנהגים. . תשובה לתומ"צ: וצ"ל מהו השייכות בין ב' ענינים הנזכרים א. שמירת המנהגים ב. ותשובה לתורה ומצוות. ויש לבאר בהקדם שבמנהגים מתבטא ב' תכונות שהם בדוגמא לעבודת התשובה א. תנועה של הוספות והידורים בעניני תורה ומצוות, ב. התעוררות הבא מצד עבודת ישראל דוקא והיינו אף שלא נצטוו ע"ז הוספות והידורים בעניני תורה ומצוות כמ"ש בלקו"ת מטות פד ד ואילך, בשרש ענין ההוספות שנתוספו ע"י דברי סופרים ותוכן ענינם בעבודת ישראל בזמן הגלות.

כל הגדרים והחומרות שבדברי רז"ל ודרכי מוסר שבאגדות ופרקי אבות כולם נמשכים מבחינת אהבה רבה כמ"ש "אהבתי אתכם אמר ה'" כמו למשל אדם מחמת אהבתו על בנו מדקדק עמו יותר להוסיף עליו שמירה מעולה בסייגים וגדרים בכל האפשרי בע"כ

אנו עומדים על סף הגאולה: ג' יום בסמיכות ליו"ד שבט שנחשב כבר כמציאות אחת והרי זו היתה עבודתו של בעל ההילולא וכמבואר בשיחת ש"פ וארא תשנ"ב שענינו העיקרי לפני הסתלקותו "לא לתר לגאולה". (ראה קובץ הערות וביאורים מאריסטון גליון ז (תשנ"ג) ע' 19).

יום ח' שבט קשור למשיח כפי שמובא בשיחותיו של הרבי לדוגמא כינור של ימות משיח של 8 נימין. 8 נסיכי אדם. (תורת נחלת הר חב"ד גליון נב ע' יט).

חומש:

על סף הגאולה: בפתגם זה מתבטא תוכן שיעור חומש היומי: בכל השיעור מדובר שעומדים כבר על סף הגאולה, וכן (יב, כז) ברש"י ד"ה ויקד העם, "על בשורת הגאולה". (שם).

בהידור מצוה: (שם, כא) "משכו וקחו לכם" (כ"ב) "ולקחתם אגודת איזוב". (שם).

ולשמור: (כ"ד) "ושמרתם את הדבר הזה לחק לך ולבניך עד עולם". ועוד (כ"ה) "ושמרתם את העבודה הזאת". (שם).

אף כל שהוא: (שם, כח) ברש"י ד"ה כאשר צוה ה' את משה ואהרן להגיד שבחן של שלא הפילו דבר מכל מצות משה ואהרן ומהו כן עשו אף משה ואהרן כן עשו. (שם).

על כל רב בישראל: (כא) "ויקרא משה לכל להודיע לקהל עדתו: זקני ישראל", "ויאמר אליהם". ועוד (כ"ז) "ואמרתם זבח פסח הוא לה' ...". "ויקד העם". (כ"ח), וילכו ויעשו בני ישראל . . . כאשר צוה ה' את משה ואהרן". (שם).

הצרות והיסורים: ד"ה ואתם לא תצאו וגו' "מגיד מאחר שנתנה רשות למשחית לחבל אינו מבחין בין צדיק לרשע ולילה רשות למחבלים הוא שנאמר בו תרמוש כל חיתו יער (מכילתא)". (שם).

לתורה ומצוות: (שם כ"ב) ולקחתם אגדת "אזב" רמז להכנעה ותשובה, וכן (שם כ"א) "משכו וקחו לכם" משכו ידיכם מע"ז וקחו לכם שה לבית אבות. (שם).

על כל רב: ראה שיעור חומש דיום זה: "אשר בסף וגו' ויקרא משה לכל זקני ישראל וגו'. (ח"ב ע' סז).

סף הגאולה: ראה שיעור חומש דיום זה "וטבלתם בדם אשר בסף" "מן הדם אשר בסף" (ראה קובץ הערות וביאורים גליון כו (קכט) ע' יד).

ויש להעיר שבחומש של יום זה הוא פעם היחידי בכל החמשה חומשי תורה שיש התיבה "סף", והגם שפרש"י הוא כלי, מ"מ באבן עזרא "וי"א כי בפסח היו שוחטין אותו בסף השער . . . כמו "וימד סף השער", כמו הפ"י בה"י. (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא).

קי, ב) שאינו מפורש בהדיא בתשב"כ רק דרבנן ממכוח אקראי ושאיבת המים היה בשמחה גדולה ע"ש ושאתם מים בששון כו' כמבואר במסכת סוכה ספ"ד ורפ"ה, ויש להבין הטעם למה אינו מפורש בתושב"כ כו', ובוזה יובן ענין הנ"ל שניסוך היין כתיב בתורה וניסוך המים לא נכתב בתורה, רק הלכה למשה מסיני, והיינו כי יין הוא בחי' בינה תשב"כ.

וזהו פי' יינה של תורה וכדלקמן, ולכן יכולה להכתב בתשב"כ משא"כ ניסוך המים שהוא בחי' חכמה אינה יכולה להיות כתוב בתשב"כ שתתפשט בבחי' כתב אותיות והוא בחי' מוחין דאבא ומוחין דאימא. והנה על ידי ניסוך המים בחג ממשיכים גילוי ההעלם שלמעלה מסדר ההשתלשלות, דהיינו בחי' חכמה שהוא אצילות בחי' מוחין דאבא לכן הוא גבוה מאד נעלה מניסוך היין - מוחין דאימא שהוא גילוי ההעלם שבסדר ההשתלשלות.

והנה ע"פ המבואר למעלה בענין ניסוך המים, שלא ניתן לכתוב בתשב"כ מפני שהוא מבחי' סופר שלמעלה מבחי' ספר כנ"ל, הנה עד"ז יובן עוד ענין הקפות שבשמע"צ שלא נכתבו אפילו בתשב"כ ואינו אלא מנהג כי הנה המה מקיפים דאבא, ולכן לא ניתנו לכתוב אפילו בתשב"כ שהיא בחי' א"פ דחכמה כו"כ עפ"ז מובן שכל שהוא ענין דמנהג מגיע למעלה יותר.

ועד"ז נתבאר גם בד"ה אני לדודי תשל"ב, שתקיעת שופר באלול הוא מצד המנהג שאף שנמצא עם המלך בשדה ומראה פנים שוחקות וכו' היינו תנועה של קירוב מצד המלך אעפ"כ מתעורר יהודי לתקוע שופר לעורר בעצמו יראה תתאה למלך, הנה זה נחשב למעלה "יקר מכל יקר" כן הי' לשון הק' של הרבי בעת אמירת המאמר, ועד"ז נתבאר גם בלקו"ש חכ"ו עמ'. ועפ"ז יובן השייכות דמנהגים לענין תשובה לתומ"צ כנ"ל בהיום יום.

ועד"ז מה שמבאר אח"כ איך לא אשא פנים לישראל כו', והם מדקדקים על עצמן עד כזית כו', נמצא שע"י שכנס"י מדקדקים על עצמן להחמיר ע"ע ביותר, והרי זהו תוכן ענין של הוספה ותשובה ובמיוחד כפי שמסיים מרע"מ שהוא בחי' ישאהו על אברתו למעלה ממה שנמשך ע"י רמ"ח פקודין, והרי הוא הוא ענין התשובה שממלא ומשלים ההמשכות של רמ"ח מ"ע כו' התעוררות מצד המטה עבודת ישראל דוקא דוגמא לזה הוא מ"ש בלקו"ת דרוש הידוע ד"ה ושאתם גו' דברים עט ד. (ראה קובץ הערות וביאורים גליון תתקטו ע' 83).

"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"

ח שבט:

על כל רב בישראל: להעיר שהיום מתו הזקנים שבימי יהושע (מגילת תענית פ"א). - וראה בכ"מ ע"ד מה שמשבעים זקנים (דימי משה רבינו) נעשה אח"כ היסוד, סנהדרין דע"א (שהם הם הרבנים). (ח"ג ע' סה).

תהלים:

הצרות והיסורים חבלי משיח המה: ראה שיעור תהלים דיום זה, בכותרת קאפיטל מ"ד "המשורר מאונן ומקונן במר נפש על גלות המר הזה. (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

משיח צדקנו: ראה שיעור תהלים דיום זה, בכותרת קאפיטל מ"ה "המשורר אמר שיר זה על מלך המשיח". (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

בתורת רבינו

בשיחת ש"פ ויחי (ועשרה בטבת) תנש"א [סה"ש תנש"א ח"א ע' 233] אמר רבינו:

בנוגע לקירוב וזירוז הגאולה - שכיון שכבר "כלו כל הקיצין", עוד בזמן הגמרא, ועאכו"כ לאחר אריכות וקושי הגלות במשך יותר מאלף ותשע מאות שנה ועדיין לא בא... ובנוגע לתשובה ("אין הדבר תלוי אלא בתשובה") - כבר עשו תשובה, שהרי אין לך אדם מישראל שלא הרהר תשובה (לא רק פעם אחת, אלא) כמה פעמים במשך ימי חייו, שעי"ז נעשה "בשעתא חדא וברגע חדא" מרשע גמור צדיק גמור, כפס"ד הגמרא שהמקדש את האשה "על מנת שאני צדיק גמור אפילו רשע גמור מקודשת שמא הרהר תשובה" - הרי בודאי ובודאי שמשיח צדקנו צריך לבוא תיכף ומיד ממש, אשר, כדאי הוא לימוד זכות זה לגאול את ישראל, ובפרט שנוסף על הלימוד זכות, ה"ז גם פס"ד של כו"כ רבנים ומורי-הוראה בישראל. וכיון שהתורה "לא בשמים היא" הרי, פס"ד זה בב"ד של מטה מחייב כביכול ומזכה גם את ב"ד של מעלה, וכן יקום!

. . דורנו זה, שארית הפליטה מהשואה שבה נהרגו על קידוש השם ששה מליון יהודים השם יקום דמם, הוא בבחינת "אוד מוצל

מאש". "כאוד שניצל משריפה". וחלילה וחס לקטרג עליהם. ועאכו"כ בקטרוג חמור, שהנהגתם עלולה להביא שואה נוספת, ר"ל היל"ת, "לא תקום פעמיים צרה".

דבר זה חמור שבעתיים—כשהקטרוג על דורנו זה, "אוד מוצל מאש", נעשה תוך כדי חילול כבודם של הקדושים שנהרגו על קידוש השם, ע"י הצדקת השואה בכך שנתמלאה הסאה של העונות.

ובהקדמה: ישנם ענינים בלתי-רצויים שאינם באים בתור עונש על עונות, כי אם, מפני שכך גזר הקב"ה, ללא טעם והסברה כלל בשכל וחכמת התורה. . השמדת ששה מליון יהודים באכזריות הכי גדולה ונוראה—שואה איומה שלא היתה (ולא תהי' ר"ל) דוגמתה במשך כל הדורות - לא יכולה להיות בתור עונש על עונות, שכן, אפילו השמן עצמו לא יוכל למצוא חשבון עונות בדור ההוא שיהי' בו כדי להצדיק ח"ו עונש חמור כזה!

אין לנו שום הסבר וביאור (ע"פ חכמת התורה) כלל וכלל על השואה, כ"א רק ידיעת העובדה ש"כך עלה במחשבה לפני", ואשר "גזירה היא מלפני" [אף שכודאי לא באופן של חפץ (פנימיות הרצון) ח"ו, כאמור בתורה, "שכינה מה לשון אומרת קלני בראשי כו", כי אם, ש"ברגע קטן עזבתיך"] ובודאי לא ההסבר דעונש על עונות. . ועד כדי כך גדלה מעלתם מצד הריגתם על קדושת השם [אפילו לולי עבודתם בקיום התומ"צ, ועאכו"כ בהוספה על גודל מעלתם בקיום התומ"צ, שהרי (בעיקר) מסלתה ומשמנה של היהדות התורנית ניספה בשואה] - ע"ד מרז"ל בכיו"ב "אין כל ברי' יכולה לעמוד במחיצתן".

שאלה:

מהו הפרש בין "ספ הגאולה" ל"אתחלתא דגאולה"?

יום ששי ט שבט ה'תש"ג

**שיעורים. חומש: בא, ששי עם פירש"י.
תהלים: מט"נר.
תניא: הנה החכמה . . . ומובן.
כססים אמו"ר הש"ס בפעם השלישית אמר מאמר
רא"ח, ותוכנו מהו הדרן.
בשנת האבילות אחרי אמו סיים אמו"ר ש"ס משנה
לסוף י"א חדש, וליום היא"צ — כל הש"ס.**

ת.ת.ת.

“אוצר היום יום” שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.

המקור

מציין רבינו ל"רשימותי [נדפס בתו"מ רשימת היומן ע' קפן]:
אדמו"ר נ"ע אמר פעם, „הדרן” בגמרו [בהי"י: “כשסיים”] הש"ס בפעם הג'. ה„הדרן” הי' [בהי"י: “אמר”] מאמר דא"ח - [בהי"י: “ותוכנו”], „מהו הדרן”. במשך שנת האבילות, באבילות שעל אמו [בהי"י: “אחרי אמו”] זצ"ל, סיים כל הש"ס להיארציית [בהי"י: מקדים “וליום היא”צ—כל הש”ס”], וש"ס משנה לסוף י"א חודש, [בהי"י מקדים רבינו “ש”ס משנה לסוף י"א חדש. “ ואח"כ “וליום היא”צ. “]

משנה: ראה “אוצר היום יום” ז' שבט, ועפ"ז נמצא שהיום כולל תקופת בן עשר שנה—בגיל האדם וכפס"ד המשנה (אבות ספ"ה): בן עשר למשנה כו'. (ח"ג ע' סו.)

“פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו”

ט שבט:

וליום היא"צ: להעיר שזהו יום זה—שהרי שנת האבילות התחילה י' שבט תרע"ד, וסיימה ביום ט' שבט תרע"ה. (שם ח"א ע' לז.)

אחר אמו: להעיר שבימים אלו נסתיימה שנה שלימה אחרי פטירת אמו של כ"ק אדמו"ר הרי"צ (י"ג שבט תש"ב—תש"ג). (שם ח"ב ע' סח.)

חומש:

הש"ס: ראה שיעור חומש דיום זה (בא, יב, מט) תורה אחת. וראה הקדמת הרמב"ם לט' יד החזקה, עד"ז שזהו שפסוק זה הוא חיבור תושב"כ עם תושבע"פ כולל בעיקר ש"ס משנה. (שם ח"ג ע' סו.)

משנה: ראה שיעור חומש דיום זה (בא יב, מב): ליל שמורים. וראה לקו"ת ס"פ ויקרא: שמור זו משנה. (שם.)

בתורת רבינו

בשיחת ה' מנ"א תשכ"ה אמר רבינו [תו"מ חמ"ד ע' 151]:

”כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר אודות כ"ק אדמו"ר נ"ע, שלרגל מלאות י"א חודש (לערך) אחר פטירת אמו סיים כל ששה סדרי משנה.

ולכאן, למאי נפקא מינה לפרסם את הדבר? - ועכצ"ל שכיון שזהו סיפור שנתפרסם ע"י נשיא לחסידיו הרי זה ענין של הוראה—וגם נתינת כח—לכל, בנוגע לאופן ההנהגה לאחר מאה ועשרים שנה.

שאלה:

האם מה שסיים הש"ס ליום היא"צ הי' אחד מג' פעמים?

כי הי' לומד בכל יום — לבד שיעוריו ג' פרקים משניות, בשחרית, מנחה וערבית, ואח"כ אומר קדיש דרבנן. בכלל הי' לומד המשניות לעצמו, אבל הי' נשמע קול הברה.

לסוף הי"א חודש בלמדו ממשנה האחרונה הגבי' קולו ששמעו הכל. למד המשנה אח"כ המפרשים (רע"ב ותויו"ט) ע"ד הפשוט. ואח"כ אמר דא"ח-עמד וימודד ארץ כעשרים מינוט-איש לא פלל שיאמר ולא נאספו, אמר אח"כ בלחש בישיבה ואצל העמוד בעמידה כעשרים מינוט, ואח"כ אמר קדיש דרבנן.

דיוקים

מהו הדרן: להעיר שנוסח ה"הדרן" אומרים ג"פ (מתאים ל"פעם השלישית"). (ח"ב ע' סח.)

מהו הדרן: להעיר גם מאג"ק אדמו"ר הרי"צ ח"ד ע' תק, ח"ח ע' שמג—ד' פירושים בתיבות "הדרן עלך".

לסוף י"א חדש: ולכאן זה שסיים משנה לסוף י"א חודש הוא בדיוק, וכמ"ש באגרות קודש ח"ד ע' קעג [מובא בשלחן מנחם יורה דעה סימן קסה] "במענה על שאלותיו: אם באפשרי—יגמור הש"ס משניות בסיום אמירת קדיש, וליום היארציית סיום על מסכת".

ויש להעיר מהמובא בנטעי גבריאל אבילות ח"ב פרק סד אות ט "לימוד משניות לטובת נשמת הנפטר, רשאי בחודש הי"ב". (חברי

שבת	י שבט	ה'תש"ג
<p>שיעורים. חומש: בא, שביעי עם פירש"י. תהלים: נהינט. תניא: פרק יט. ולתוספות... בלכ כלל.</p> <p>תו"א ד"ה למען תהי' סוף סעיף המתחיל אמנם, לא ישובת יומם מלראות" צ"ל "לא ישובת יומם ולילה מלרצות".</p> <p>אמי זקנתי (הרבנית מרת רבקה נ"ע) בהיותה כבת שמונה עשרה שנה – בשנת תרי"א – חלתה, וציוה הרופא אשר תאכל תיכף בקומה משנתה, אמנם היא לא הפצה לטעום קודם התפלה, והיתה מתפללת בהשכמה, ואחר התפלה היתה אוכלת פת שחרית. כשנודע הדבר לחותנה אדמו"ר הצ"צ, אמר לה: א איד דארף זיין געזונד און א בעל כח. אויף מצות שטייט וחי בהם, איז דער טייטש וחי בהם, מען דארף אריינבריינגען א חיות אין מצות. בכדי אז מען זאל קענען אריינבריינגען א חיות אין מצות, מוז מען זיין א בעל כח און זיין בשמחה. וסיים: דו דארפסט ניט זיין קיין ניכטערע. בעסער עסען צוליב דאוונען ווי דאוונען צוליב עסען. ובירכה באריכות ימים, – (נולדה בשנת תקצ"ג ונפטרה י שבט תרע"ד). – מאמר זה אמר אדמו"ר לאחד על יחידות, והוסיף: און מען דארף עס טאן בשמחה.</p>		

ג' תמוז ה'תש"ג

דו – אמר לה – דארפסט ניט זאיינ קיין ניכטערע, בעסער עסין צוליב דאוונען, ווי דאוונען צוליב עסין. וברכה באריכות ימים.

ומני אז נהי' להלכה פסוקה בעסער עסין צוליב דאוונען, וי דאוונען צוליב עסין.

מאמר זה אמר הוד כ"ק אדמו"ר הרה"ק זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע לאחד על יחידות והוסיף תיבות אלו און מי [בהי"י: "מען"] דארף דאס [בהי"י: "עס"] טאהן בשמחה.

דיוקים

תו"א ד"ה למען תהי' וכו': י"ל בדא"פ שבד"ה זה מבאר, שיש אהבה להשי"ת כרשפי אש שרוצה להדבק בו "וכמו שהשי"ת רוצה להיות לו דירה בתחתונים. כמו"כ יעשה האדם רצונו להפרד מן הגוף והטבע להדבק בו יתב". והנה המאמר מלמדנו שצריך להדבק בהשי"ת בלי גבול עד כלות הנפש, ועל זה מוסיף רבינו (ממעשה הרבנית רבקה) להודיע שזה אינו התכלית, אלא שצריך להיות "וחי בהם".

ויש לקשר זה ג"כ עם המאמר ד"ה באתי לגני ה'תשי"א, שבו מבאר באריכות שהכוונה הוא דירה לו ית' (כמ"ש בתו"א שם), והיא דוקא למטה בעוה"ז, ולא בעולמות העליונים. (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טארנאטא.)

המקור

מציין רבינו ל"מכ"ט' ניסן צ"ח [נדפס באג"ק ח"ד ע' שז]:

השי"ת יחזק את בריאותו ובכל אשר יפנה ישכיל ויצליח, בבקשה אשר ישמור את בריאותו ותומ"י בקומו משינתו יטעום מה קודם התפלה.

כ"ק אמי זקנתי הרבנית הצדקנית בעלת מדות תרומיות מרת רבקה זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע סיפרה לי אשר כשלושה שנים אחרי חתונתה עם הוד כ"ק אדמו"ר אדמו"ר מוהר"ש זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע – בשנת תרי"א – והיא אז צעירה לימים, חלתה ונחלש לבה וצווה [בהי"י: "וציוה"] לה הד"ר בהי"י: "הרופא" לטעום מה תיכף בקומה משינתה אמנם היא לא הפצה לטעום מה קודם התפלה, והיתה מתפללת בהשכמה ואחר התפלה היתה אוכלת פת שחרית.

כשנודע להוד כ"ק חותנה אדמו"ר אדמו"ר הצמח צדק זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע קרא אותה ויאמר לה:

א איד דארף זאיינ גיזונד און א בעל כח, אויף מצות שטייט וחי בהם, איז דער טייטש וחי בהם, בכדי אז מי זאהל קאנען אריין בריינגען א חיות אין מצות מוז מען זאיינ א בעל כח און זאיינ בשמחה.

בתורת רבינו

באגרות ושיחות הורה רבינו לאכול קודם התפלה, להלכה למעשה. [ראה שלחן מנחם או"ח סי' מה, ולקו"ש ח"א ע' 152 ואילך. ועוד]:

א. במכתב י"ח שבט, תשט"ו [אגרות קודש ח"י ע' שכ"ו]:

ותקותי חזקה אשר בקבלתו מכתבי זה, הנה לא ירעיב את עצמו עד כמה וכמה שעות על היום, אלא ישתה דבר המחזק את הגוף וגם יאכל מיני מזונות בבקר ואפילו קודם התפלה. וכבר ידוע פתגם רבוה"ק והוראתם, אז מען דארף עסין צוליב דאוונען ניט דאוונען צוליב עסן. וכוונתם היתה ג"כ בפשטות, שאם הוא רעב בשעת התפלה, הרי אי אפשר, לאנשים כערכנו – שלא תהי' לזה נגיעה בהתבוננות בתפלה והאריכות בה, משא"כ כשיאכל לפני התפלה יסולק בלבול זה, וביכולתו - אם רק ברצונו - לעבוד עבודתו ביותר טוב ובאופן נעלה.

ובתור תיקון על אשר נהג עד כמה באופן אחר, הרי ישפיע גם בסביבתו, אשר כל אלו שאינם בריאים ועפמ"ש באגרת התשובה הנ"ל, לא ירעיבו את עצמם, ויתפללו בבקר וגם ילמדו אז נשמה בגוף שאינו מבלבל, והשי"ת יצליחו.

ב. ובמכתב יג תשרי, תשי"ז [אגרות קודש ח"י ע' יט]

ובחלישות דורותינו אלה מתירים לאכול אפילו מזונות קודם התפילה (כמובן לאחר אמירת ק"ש קטנה) לאלו שמסיימים תפילתם משך זמן לאחרי קומם משנתם. ואין להחמיר בכגון דא, כיון שהחומרא מביאה לקולא בעבודת השם.

כתב יד קודש

וַיִּזְכֹּר יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת־עַבְדוֹת הַבּוֹרָא וְכַרְצוֹנוֹ יַעֲשֶׂה . . . וְרָאָה שִׁיעוֹר תְּנִיָּא דְיוֹם זֶה "לְמַסּוֹר לּוֹ נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ . . . כָּל הַקְּלִיפּוֹת בְּטָלִים וּמְבוֹטָלִים וְהָיוּ כְּלֵא הָיוּ מִמֶּשׁ לִפְנֵי ה'". (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

"לאכול כפי הדרוש בזמן הדרוש. וראה היום יום י' שבט,"

כבת שמונה עשרה שנה: ברשימה "דברי ימי הרבנית רבקה (תחת כותרת "מחלתה"): "בשנת הי"ט לימי חייה (או הכ"א, זאת לא נוכל לדעת ברור", ובאג"ק ח"ד ע' שח [ראה המקור]: "והיא אז צעירה לימים". (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

פת שחרית: ראה "אוצר היום יום" א' שבט, ועפ"ז נמצא שזה עתה הוא פת שחרית. (ח"ג ע' סו.)

"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"

חומש:

תו"א ד"ה למען תהי': פסוק משיעור חומש דיום זה (בא יג, ט). (ראה היום יום עם הערות וצינונים (להרה"ח הרב מיכאל א. זליגסון) ח"א ע' לח.)

בעסער עסין צוליב דאוונען: ראה שיעור חומש דיום זה פסוק ה': "זבת חלב ודבש ועבדת את - העבודה" אוי"ל כתיב "זבת חלב ודבש" - אכילה, ואח"כ "ועבדת את - העבודה" - "עבודה שבלב זהו תפלה". (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

זיין גיזונד און א בעל כח: ראה שיעור חומש דיום זה: פרש"י (יג,ט): ד"ה על ידך "יד שהיא כהה". (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

תניא:

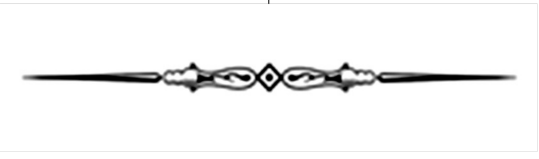
תו"א ד"ה למען תהי': במאמר זה מבאר אדה"ז "יבטל רצונו מפני רצון שמים שלא יהי' לו רק רצון א' לעבודת הבורא וכרצונו יעשה . . . וראה שיעור תניא דיום זה "למסור לו נפשו על קדושת שמו . . . כל הקליפות בטלים ומבוטלים והיו כלא היו ממש לפני ה'". (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

יום ראשון	יא שבט	ה'תש"ג
<p>שיעורים. חומש: בשלה, פרשה ראשונה עם פירש"י. תהלים: ס"ה. תניא: פרק כ. והנה... כ"ו וכאפס ממש. דער סדר פון טאג הויבט זיך אן מיט מודה אני, און דאס זאגט מען פאר נענעל וואסער אפילו בידים. טמאות, ווארום כל הטומאות שבעולם זיינען ניט מטמא דעם מודה אני פון א אידען. ער קען זיין א חסר, בוה או בזה, אבער דער מודה אני בלייבט גאנץ.</p>		

ה'תש"ג
יא שבט

המקור	בתורת רבינו
<p>מציין רבינו ל"שמח"ת תשג"ה" (ה'תש"ג) [נדפס בסה"ש תש"ג ע' 7]:</p> <p>יעדער מצוה האט איר זמן ומקום. דער אנהויב טאג בא אידען איז הודאה. מודה אני לפניך. און די הודאה זאגט מען באלד ווי מען חאפט זיך אויף פון שלאף פאר דעם ווי מען גיסט אפ נעגל-וואסער, ווייל כל הטומאות שבעולם זיינען ניט מטמא דעם מודה אני פון א אידען.</p>	<p>נת' בארוכה ע"ד "הפרד"ס והחסידות, בקונטרס "ענינה של תורת החסידת" ס"ט ואילך:</p> <p>"ענין זה הוא מצד היחידה דוקא: בד' הבחינות נפש, רוח, נשמה, וחי' - שייך ענין הפתגם או גם טומאה כו', אבל מצד היחידה שבנשמה, שמיוחדת תמיד בעצמותו ית', אין שייך כל פגם וטומאה ח"ו ונשאר תמיד בשלימותו. " [עיי"ש לאריכות הביאור].</p> <p>וראה גם בלקו"ש חי"א ע' 111:</p> <p>עבודת היום מתחילה ב"מודה אני" שאומר מיד כשניעור משנתו, קודם נט"י, כשעדיין טומאה שרוי עליו. והטעם: כי "מודה אני" הר"ז הודאה וקב"ע הבאה מצד עצמות הנשמה ששם אינה מגיעה ואינה נוגעת שום טומאה וכו'. ומהאי טעמא גם מוכן שבחינה זו שייכת ונמצאת בכל אחד ואחת מבנ"י, אנשים, נשים וטף.</p> <p>ובהע 28:</p> <p>אף שבפשטות הטעם שאפשר לאומרו קודם נט"י הוא לפי שלא נזכר במודה אני שום שם. היינו שהוא למטה מבחינת השמות, אבל בפנימיות הענינים מה שאין בו שום שם (ואפשר לאומרו קודם נט"י) היש לפי שהודאה זו שבאה מבחי' עצם הנשמה היא לעצמותו ית' דלא אתפס בשם. דוגמא לדבר - זה שלא נמצא שם במג"א. (ראה בארוכה קונטרס "ענינה של תורה החסידות").</p>
"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"	
<p>מודה אני: להעיר שהיום (יא שבט, ה' רמ"ח) הי' אינקוויזיצי' של האנוסים. (ח"ג ע' סז).</p> <p>חומש:</p> <p>מודה אני: ראה שמו"ר פרשתינו (פכ"ד, ט): ובזכות האמונה שרתה עליהם רוה"ק ואמרו שירה. (ח"א ע' לט).</p> <p>תניא:</p> <p>מודה אני: ראה שיעור תניא דיום זה: "וכל מאמינים שהוא לבדו הוא". ראה לקו"ש ח"ז, ע' 157 הע' 27. (ח"ב ע' סט).</p>	
דיוקים	
<p>מודה אני: רמב"ם הל' מגילה וחנוכה— (בתחלתו). (ח"ב ע' סט).</p> <p>ניט מטמא דעם מודה אני: רמב"ם הל' מגילה וחנוכה, מתאים למה שבכל המגילה נק' יהודים ע"ש שמודים בכל התורה. (שם).</p>	
	שאלה:
	האם מותר לומר "מודה אני" בבית הכסא?

יום שני	יב שבט	ה'תש"ג
<p>שיעורים. חומש: בשלח, שני עם פירש"י. תהלים: סו"סח. תניא: בי התהוות . . . יכו' ודקות יותר. השכל וההתפעלות שני עולמות הם: עולם קר ומיושב, ועולם רותח ומבוהל. וזאת היא עבודת האדם לחברם להיות לאחרים. ואז הבהלה נהפכת לשאיפה, והשכל למורה דרך בחיים של עבודה ופועל.</p>		

אצלנו
 052-5111111

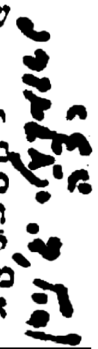
המקור	"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"
<p>מציין רבינו ל"לחן. טז סיון רצ"ד" (תרצ"ד) [נדפס באג"ק חלק ג ע' קיט]: שלום וברכה!</p>	<p>חומש: רותח ומבוהל: ראה שיעור חומש דיום זה (בשלח יד, י): ויצעקו ישראל וגוי'. (שם, ח"א ע' לט.)</p>
<p>במענה על מכתבו, הנה כל דבר כשהוא במקומו המיוחד לו או אפילו כשהוא רק במקום הראוי לו הוא טוב. אבל כשאינו במקומו הראוי הוא חסרון. וחסרון כפול, כלומר חסרון ומחסור: במקום ששם הוא צריך להיות הוא חסר, ובמקום שנמצא הוא מקלקל. השכל וההתפעלות שני עולמות הם: עולם קר ומיושב, ועולם רותח ומבוהל. וזאת היא עבודת האדם לחבר [בהי"י: "לחברם"] שני העולמות הללו להיות לאחדים. שעולם הקר יתחמם באשו של הרותח, ועולם הרותח יתיישב במתינותו של המיושב. ואז הבהלה נהפכת לשאיפה, והשכל למורה דרך בחיים של עבודה ופועל במטרה קבועה ישרה ומתונה, אשר תוצאותיהם במדה ידועה מענג את העובד וגורם לו קורת רוח. אבל ההתפעלות לבד היא אש לזהטת המכלה את הגוף ומעגמת את הנפש ותוצאותיה' שעמום. ברור לי הדבר אשר כל ההוריו וספקותיו באים ממעין נרפש של מרה שחורה המאוסה בתורת החסידות.</p>	<p style="text-align: center;">בתורת רבינו</p> <p>בשיחת וא"ו תשרי תשל"ז [לקו"ש ח"ט ע' 169] מבאר רבינו: "דער ענין פון שכל - צו פארשטיין א זאך - קען זיין לאמיתתו נאר ווען דער מענטש בלייבט בהבדלה פון דער זאך וואס ער וויל פארשטיין. אויב די זאך איז פארבונדן און אריינגעמישט אין דעם שכל איז דאס שוחד - דאס וועט מטה זיין דעם שכל און ער וועט ניט פארשטיין די זאך ריכטיק. משא"כ דער ענין פון מדות איז—דער געפיל פון מענטשן צו דער זאך, וואס קומט דורך דעם וואס מ'טראגט צו די אייגענע מציאות צו דער זאך, ביז דאס רופט ארויס ביי אים און אין אים א געפיל פון קירוב (אהבה) אדער - הפכו וכו'.</p> <p>און דערפון קומט ארויס דער חילוק צווישן שכל און מדות אין די צווי תכונות הנ"ל : א) מדות איז ענין—התפעלות ("תנועה"), משא"כ שכל פארלאנגט התבוננות והתיישבות ומנוחה. ב) מדות זיינען ניט קיין שטארק קיים'דיקע מציאות, זיי זיינען עלול צו נשתנה ווערן - היינט פילט ער אזוי, און מארגן פילט ער אנדערש. משא"כ שכל (אמיתי) ווערט ניט נשתנה - ווען שכל מאכט א מסקנא, איז דאס דערפאר ווייל אזוי איז דער אמת, ובמילא איז דאס אן שינוים".</p>
<p style="text-align: center;">דיוקים</p> <p>לחברם: (סיום) ה' חנוכה ברמב"ם: התורה לא ניתנה אלא לעשות שלום בעולם.—וראה ד"ה החלצו גוי' (מטות פו, ג) פי' מרז"ל הלומד תורה משים שלום בפמליא של מעלה כו' (סנהדרין צט:): שענינו בנפש—(בין) שכל ומדות. (ראה היום יום עם הערות וצינונים ח"ב ע' ע.)</p>	<p style="text-align: center;">שאלה:</p> <p>איך מחברים ב' העולמות (השכל וההתפעלות) להיות לאחדים?</p>

יום שלישי	יג שבט	ה'תש"ג
-----------	--------	--------

**שיעורים. הומש: בשלח, שלישי עם פירש"י.
תלים: סטרא.
תניא: אבל עשר . . . עניני העולם.**

יא"צ — ביום המיתה אפילו בשנה ראשונה, ואפילו בשיום הקבורה רחוק מיום המיתה. מענה הצ"צ לאאזמו"ר בהיותו כבן שבע: החסד ויתרון המעלה אשר האלקים עשה את האדם ישר להיות הולך בקומה זקופה הוא, דהגם שהולך על הארץ, מכל מקום הוא רואה את השמים, לא כן בהולך על ארבע דאינו רואה אלא את הארץ.

היארציית י"ג שבט תשג"ה (ולא ט"ו). ("היום יום" המבואר ע' קנט.)

דיוקים

המעלה. הולך בקומה זקופה: יש לומר שזהו פירוש פנימי לברכת זוקף כפופים. (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

הולך בקומה זקופה: יש להעיר מההלכה (ש"ע אדה"ז מהדו"ק ב, ה, מהדו"ב ב, ז). שאסור לילך בקומה זקופה. (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

רואה את השמים: יש להעיר משו"ע אדה"ז (סימן צ, ד). "צריך לפתוח פתחים, או חלונות בבית הכנסת. לפי שגורמין לו לכוין לבו שהוא מסתכל כלפי שמים ולבו נכנע. [ו] כשנתבטלה כוונתו ישא עיניו לשמים לעורר הכוונה". (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

האלקים עשה את האדם ישר להיות הולך בקומה זקופה:

א. הכוונה הוא לכאן גם ברוחניות הענינים שביכולת האדם להגביה א"ע מעניני ארציות וחומריות לעניני שמים ורוחניות, ועי' בשער התשובה ד"ה אם יהי' נדחך פי"ב ובד"ה שחורה אני תש"ב פ"א.

ובפשטות ע"י שרואה את השמים בגשמיות הרי הוא מתבונן ומכיר שיש בחי' שמים ברוחניות ומשתדל להגיע לזה, ועי' בסיפור המובא בשיחת ליל אהש"פ תש"ג (ספה"ש תש"ג ע' ר"ה תרכ"ז): החסיד ר' פסח געפארען מיט נאך חסידים ובראשם החסיד ר' מרדכי יואל נ"ע צום זיידען אין ליובאוויטש אין זיין צעטעל האט ר' פסח געשריבען זיין פרנסה ארבעט אז ער אליין פארט מיט דעם וואגען שחורה דער זיידע האט אים געבענטשט מיט שפע ברכה און געזאגט קאנסט כסדר מקיים זיין שאו מרום עיניכם שמע איז ישראל,

המקור

א. מציין רבינו "לשוועדעל. י"ג ניסן רצ"ה" [נדפס באג"ק חלק ג ע' שי]:

בהיות הוד כ"ק אאזמו"ר כ"ק אדמו"ר מוהר"ש זצוקלה"ה נבג"ם זי"ע ילד כבן שבע הי' בקי בתנ"ך בע"פ ומזמן לזמן הי' אביו כ"ק אאזמו"ר בעל הצמח-צדק זצוקלה"ה בוחנו אם יודע היטב, ובעת הבחינות הי' כ"ק אאזמו"ר שואל מאת אביו הרה"ק כמה שאלות בפסוקים שונים. פעם א' שאל הוד כ"ק אאזמו"ר את אביו הרה"ק מאי דכתיב (קהלת ז, כט) אשר עשה האלקים את האדם ישר וגו' ישר הי' אדה"ר בבריאתו כאחד ממלאכי השרת ושאל מהו המעלה בזה שנברא ישר להיות הולך בקומה זקופה.

והשיב לו הוד כ"ק אדמו"ר בעל הצמח-צדק, דההולך בקומה זקופה רואה את השמים וההולך על ארבע אינו רואה אלא את הארץ בלבד, וסוס ופרד לעולם אינם רואים את השמים, וזהו החסד ויתרון המעלה אשר האלקים עשה את האדם ישר להיות הולך בקומה [בהי"י מוסף: "זקופה הוא"] דהגם שהולך על הארץ מכל מקום הוא רואה את השמים לא כן בההולך [בהי"י: "בהולך"] על ארבע דאינו רואה רק [בהי"י: "אלא"] את הארץ בלבד. האלוקים עשה את האדם ישר, ונתן לו לב להבין ומוח להשכיל, אבל לא רבים יחכמו להעמיק מוח שכלם ולשום את לבבם בעניני השגות אלקות, געטליכע פארשטאנדען, ומסתפקים בידעות גליא שבתורה, ומחסרים נפשם מוטב האמיתי בידיעת הבורא ית' ויתעלה.

ב. יאצ"ט—ביום המיתה. . . מקור הדברים הוא לכאן - מיום זה גופא, י"ג שבט תש"ג - שהרי הספר "היום יום" עוד היה בשבלי הכנה בתאריך זה, וכך כותב רבינו ברשימותיו[תו"מ רשימות היומן ע' תטז]:

בשבת י"א טבת, אמר כ"ק שליט"א קדיש, ואמר שמפסיק ביום זה.

הרמ"י האט אים ערקלערט וואס עם איז דער ענין פון שאו מרום עיניכם אין בית הכנסת מאכט מען גרויסע פענסטער אזא הול וואס עם זאל זיין ליכטיג זאל מען קענען זען דעם אויר הרקיע וואס רקיע דומה לכסא הכבוד, וואס עם איז א סגולה צו יראת שמים, דאס איז וואס דער רבי האט דיר געזאגט קאנסט מקיים זיין כסדר שאו מרום עיניכם ווייל דו פאר'סט אין וועג און דו זעהסט דעם אויר הרקיע ניט נאר זייענדיק אין בית הכנסת נאר כסדר קענסטו מקיים זיין דעם שאו מרום עיניכם וכו'."

ב. והנה ישנם לכאן ג' טעמים למה האדם הולך בקומה זקופה:

(א) כדי שיוכל לראות את השמים וכו' כנ"ל.

(ב) כדי שיהי' המוח למעלה מהלב, ועי"ז יהי' אפשר להמוח לשלוט עליו [שיחת ש"פ שלח תש"י ד"ה ג"ח תרנ"ו], דהנה כוונת בריאת האדם עלי אדמות הוא שיעבוד וישמש את הקב"ה, כמאמר אני נבראתי לשמש את קוני וכמ"ש ויניחיהו בגן עדן לעבדה ולשמרה, ואמרו רז"ל לעבדה זו רמ"ח מ"ע ולשמרה זו שס"ה ל"ת, והרי מטבע האדם שאינו נמשך וכו' לעבודה זו ואדרבה עבדא בהפקירא נחא ליה ולכן צריך ע"ז עבודה ויגיעה גדולה וזה יכול להתבצע רק ע"י שהמוח שליט על הלב עי' בתניא פי"ז שאין קרוב מאד הדבר להפך לבו מתאוות עוה"ז לאהבת ה' באמת ודבר זה קרוב מאד ונקל לכל אדם אשר יש לו מוח בקדקדו כי מוחו ברשותו ויכול להתבונן בו ככל אשר יחפוץ וכו' ולכן ברא הקב"ה את האדם באופן זה שהולך גם בגשמיות בקומה זקופה כדי שיהי' המוח למעלה ושליט על הלב.

ג) לפי ששרשו מבחי' התיקון בחי' יושר ובבחי' יושר כל דבר החשוב יותר הוא למעלה יותר, משא"כ הבהמות והחיות וכו' שרשן מבחי' התוהו בחי' עיגולים, ובעיגולים לא ישנו התחלקות (נתבאר בארוכה באוה"ת תצא ע' תתפד ואילך).

ג. והנה לפי טעם הג' הנ"ל יובן למה גם אומות העולם אף שאין להם נפש האלקית הולכים בקומה זקופה (עי' אוה"ת שם) לפי שיש בהם ענין השכל נפש השכלית, וזה שייך לבחי' התיקון ועי' באוה"ת שם, שהנה"ב הנה מצד השכל שבו שרשו בבחי' פני אדם שבפני שור, משא"כ הבהמות שאין בהם ענין השכל שרשן מבחי' פני שור עצמו וכן החיות והעופות שרשן מבחי' פני אריה ופני נשר עצמן ששרשם מבהי' התוהו בחי' עיגולים ולכן ראשן גופן ורגלן הוא בבחי' ערך אחד.

והנה גם לפי ב' הטעמים הראשונים כדי שיוכל לראות את השמים וכדי שיהי' המוח למעלה ושליט על הלב מובן למה הולכים אומות העולם בקומה זקופה, כי גם הם נבראו לשמש את קונם בעינינם הם וגם הם צריכים להגביה א"ע מעיני ארץ לעיני שמים ובפשטות הרי הם מחוייבים בקיום שבע מצות בני נח וכו'.

וצע"ק לתווח זה עם המבואר בשיחת ש"פ שלח תש"י שציור אדם שבגופי או"ח זה שהולכים בקומה זקופה הוא בכדי שיהי' ענין

הבחירה. (ראה באהלה של תורה ע' 236).

האלקים עשה את האדם ישר להיות הולך בקומה זקופה: י"ג חדשים שבהלוח משתקפת תקופת י"ג שנות האדם הראשונים, ופתגם דיום זה - נמצא שהילד הוא קרוב לשנתיים. ויש להעיר ממה שרואים במוחש שאז מתחיל הילד לילך ברגליו והליכתו היא בקומה זקופה על שתיים ולא ארבע. (ח"ג בה"מבוא" וע' רפח).

"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"

יג שבט:

יאצ"ט. . ואפילו כשיום הקבורה רחוק מיום המיתה: להעיר התאריך דיום זה, הוא השנה ראשונה להסתלקות אמו של כ"ק אדמו"ר הריי"צ - הרבנית שטערנא שרה - , י"ג שבט בשנת תש"ב, וכן הי' יום הקבורה רחוק (קצת) מיום המיתה—שהרי נקברה ביום ט"ו שבט. (שם, ח"א ע' לט).

חומש:

רואה את השמים: ראה שיעור חומש דיום זה: וישאו עיניהם ויראו וגו'. בפירש"י ד"ה נוסע אחריהם—שר של מצרים (למעלה בשמים—הערת המעתיק). (שם, ח"ב ע' עא).

בתורת רבינו

בשיחת יו"ד שבט תשי"ז [תו"מ ח"ט ע' 31] אמר רבינו:

יש דעה שכאשר המיתה והקבורה אינם ביום אחד, קובעים היארצייט ביום הקבורה. ואף שאין אנו פוסקים כן (אלא קובעים היארצייט ביום המיתה), מ"מ, יש דעה באחרונים שבמקום שאי אפשר לקיים היארצייט ביום המיתה, יש לסמוך — בתור "סניף" — על הדעה שהיארצייט הוא ביום הקבורה. ועפ"ז, יש סברא לדחות עניני היארצייט שאי אפשר לעשותם בשבת, ליום ראשון, שהוא יום הקבורה.

אבל, ההוראה ששמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר, היא: "יא"צ — ביום המיתה אפילו בשנה ראשונה, ואפילו כשיום הקבורה רחוק מיום המיתה".

ומזה גם משמע שהדעה שהיארצייט יהי' ביום הקבורה — מושללת לגמרי, כך, שאין לסמוך על דעה זו אפילו לא בתור "סניף".

כמו כן בכמה מאגרותיו, דן רבינו בנדון זה [ח"ג ע' קצט. ח"ד ע' קו. ח"ג ע' תי. ח"ט ע' מה.]

שאלה:

למה אין מברכים "שלא עשני בהמה"?

יום רביעי	יד שבט	ה'תש"ג
<p>שיעורים. חומש : בשלח, רביעי עם פירש"י. תהלים : עב"עו. תניא : פרק כא. והנה . . . צ"ע נבואתם. במנחה א"א תחנון.</p>		
<p>כא כ"ק אבותינו רבותינו הקדושים, איו, לכד דער ענין פון התעוררות רחמים אויף די מקושרים, געווען א עבודה פון דערמאנען בינו לבין עצמו די מקושרים, און אריינטראכטען בענין אהבתם והתקשרותם כמים הפנים, וואס דאס איו מעורר די כחות פנימים פון דעם וואס מ'טראכט וועגען עם, ווי מיר זעהען במוחש, אז מ'קוקט שטארק אויף איינעם מוז ער אקוה טאן, ווייל די הבטה פנימית איו מעורר דעם עצם הנפש, און אזוי איו אויך איו דעם כח המחשבה.</p>		

שיעור
ה'תש"ג

תחנון אחרי סדר השיעורים - משא"כ בט"ו בשבט "א"א תחנון" הוא לפני סדר השיעורים: תפלת המנחה בא אחרי סדר השיעורים משא"כ שחרית (ט"ו בשבט) הוא לפני סדר השיעורים. (שם, ח"א ע' מ.)

מ'טראכט וועגען עם: להעיר מב"ב (ח,ב) : הא תליסר שנין דלא חיזיא לי' והשתא נמי דעתאי עלויהו. עיי"ש. (שם.)

כמים הפנים: וכהמשך (סיום) הכ': כן לב האדם לאדם (משלי כז, ט). (שם, ח"ב ע' עא.)

התעוררות רחמים. דערמאנען. אריינטראכטען: יש לקשר ב' הענינים: א. התעוררת רחמים ב. דערמאנען, אריינטראכטען, לבי' התיאורים: א. אבותינו (- אב הרחמים) ב. רבותינו (- עי' בדיוקים "מ'טראכט וועגען עם") ועי' בהמקור. (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

דערמאנען בינו לבין עצמו די מקושרים. אולי הוא ע"ד (פרש"י במדבר א, א.) "מתוך חיבתן לפניו מונה אותם כל שעה" [ועי' לקו"ש ח"ד פ' במדבר.] (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

המקור

א. מציין רבינו "לחפץ. א' מח' צט" [נדפס באג"ק חלק ד ע' תלא]:

בא כ"ק אבותינו [בהי"י מוסיף: "רבותינו"] הקדושים איו לבד דער ענין פון התעוררות רחמים אויף די מקושרים איו געווען א עבודה פון הזכרת מקושרים, דערמאנען בינו לבין עצמו די מקושרים און אריינטראכטען בענין אהבתם והתקשרותם כמים הפנים, וואס דאס איו מעורר די כחות פנימים פון דעם וואס מ'טראכט וועגען אים [בהי"י: "עם"]. במוחש זעהן מיר [בהי"י: "ווי מיר זעהען"], אז מ'קוקט שטארק אויף איינעם אפילו ווען ער זעט ניט, מוז ער א קוק טאן, ווייל די הבטה פנימית איו מעורר דעם עצם הנפש. און אזוי איו [בהי"י מוסיף: "אויך אין"] דער [בהי"י: "דעם"] כח המחשבה באהבה מוז מעורר זיין דעם עצם הנפש פון דעם נאהב און עס ווערט די התקשרות רוחני פון אוהב ונאהב און הגם זיי זיינען בריחוק מקום גדול זיינען ביידע ניט עלענט און זיינען מחזיק און מועיל איינער דעם אנדערן.

ב. "במנחה א"א תחנון" - ראה סדור רבינו הזקן לפני למנצח.

"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"

חומש:

התעוררות רחמים: ראה שיעור חומש דיום שלפניו (יד, טו): מה תצעק אלי גו', ובפי' אוה"ח הק': דבר אל בני ישראל. עצה היעוצה להגביר צד החסד והרחמים. (שם, ח"א ע' מא.)

דיוקים

במנחה א"א תחנון: להעיר מס' לקט יושר ("מנהגי ופס"ד של בעל תרוה"ד") ע' 153: זכורני כשחל טו בשבט בא' בשבת אין אומרים צ"צ באושטרייך אבל במיישטרי אומרים צדקתך כי בחול אומרים תחינה בערב טו בשבט. (ח"ג ע' סח.)

במנחה א"א תחנון: בתור מאמר המוסגר - מ"ש "במנחה א"א

. . אך עדיין צריך להבין - למאי נפק"מ לידע מניין, באה ההתעוררות על ענין ההתקשרות?

ויש לבאר זה ע"פ המבואר בנוגע להרהורי תשובה שנופלים לאדם מצד ההתעוררות מלמעלה: מבואר בלקו"ת שכאשר ישנו ענין שבא באתערותא דלעילא, מצד הכרוז דלמעלה - חל על זה מארז"ל "איש מזריע תחילה", שאז "יולדת נקבה", והרי נשים דעתן קלות", היינו, שההתעוררות היא באופן קל, ובמילא הרי זה עלול לשינויים, ועד שתסתלק ההתעוררות ללא תועלת, ללא פועל יוצא. ולכן, מיד צריך להיות בזה ענין של פועל מצד אתערותא דלתתא, שע"ז תומשך ותתקיים למטה ההתעוררות שבאה מצד הכרוז שלמעלה.

כלומר: לכאורה יכול לחשוב לעצמו שכיון שנתעורר בהרהור תשובה, הרי זה סימן שנמצא בדרגא הראוי, ומה צריך לחפש עוד עצות כו'. ולכן יש צורך להבהיר שהרהור תשובה הנ"ל יכול לבוא מצד אתערותא דלעילא, ולולי הפעולה בזה מצד התחתון, עלול לחלוף ח"ו ללא פועל יוצא.

ועד"ז בנוגע מה שסיפר בעל ההילולא, שגם כאשר נופל לפתע הרהור או רגש כו' של התקשרות, יתכן שהוא מצדו לא עשה מאומה בשביל זה, אלא שהרבי הנשיא מתבונן בהתקשרותו ומעורר אותו באופן ד"כמים הפנים לפנים" - כדי לידע שצריכה להיות בזה פעולה מצדו, שע"ז נעשית ההתעוררות באופן השייך אליו, ומביאה אצלו ענין של פועל, שזהו תכלית הענין.

כלומר: כשם שבנוגע להתעוררות אהבה ויראה, הרי אף שאהבה ויראה הם במנין מצוות עשה. . מ"מ, התכלית היא שתהי' "שעה אחת בתשובה ומעשים טובים", היינו, שכתוצאה מההתעוררות תשובה יבואו מעשים טובים בפועל—כן הוא גם בענין ההתקשרות - שהעיקר הוא המעשים טובים שבאים כתוצאה מזה, וכדי שיוכל לעבוד עבודתו בהמעשים טובים שצריכים להיות לאחרי רגש ההתקשרות - הרי יתכן שרגש ההתקשרות אינו משלו; ענין יה נותן לו זה שמביט עליו בהסתכלות החזקה, והוא מצדו צריך לעשות כל התלוי בו להאחו ("אנהאלטן זיך") בזה, שיומשך ויתלבש במעשיו ובפעולותיו בכל השעות והימים והשבועות והחדשים שלאח"ז.

שאלה:

האם עבודה היא אצל החסידים להזכיר הרביים?

כח המחשבה: להעיר מזח"ב ריש פרשתנו (מד, ב): עיניו על עיניו לקשרא לי' באתרא אחרא עילאה אתר דחיין אשתכחו בי'. (שם, ע' עא.)

און אריינטראכטען. . והתקשרותם: ראה שיעור חומש דיום זה: "ויאמינו. . ובמשה עבדו". (הת' שלום דובער וועכטער שי').

תניא:

כמים הפנים: ראה תוכן שיעור תניא דיום זה: שע"י מחשבה ודבור דהקב"ה (כביכול) נבראים כו'. (עד"ז—צדיקים דומים לבוראם). (ח"ב ע' עא.)

איז מעורר דעם עצם הנפש: ראה שיעור תניא דיום זה: "וכן מהות הנפש עצמה". (הת' שלום דובער וועכטער שי').

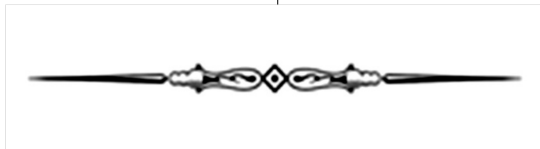
בתורת רבינו

בשיחת מוצש"ק פ' בשלח, י"א שבט תשכ"א [תו"מ ח"ל ע' 63 ואילך]. ביאור רבינו ענין זה וההוראות שלו בחיי החסיד:

אחד הסיפורים שסיפר הרבי אודות הנהגת רבותינו נשיאינו בהיחס שלהם עם החסידים המקושרים אליהם - הוא הסיפור דלקמן: אצל רבותינו נשיאינו הי' סדר להזכיר בינם לבין עצמם את המקושרים, ולהתבונן בענין אהבתם והתקשרותם, וענין זה הי' פועל אצל אלו שהתבוננו אודותם - להתעורר בענין ההתקשרות ביתר שאת, "כמים הפנים לפנים גו'".

ובסיפורו הביא הרבי דוגמא לדבר - שכאשר מסתכלים על מישהו בהסתכלות חזקה, הנה אפילו כאשר מסתכלים מאחוריו, מרגיש זאת הלה ופונה ("ער גיט זיך א קער"); הוא אמנם לא יודע את פשר הדבר, אבל הוא חש בכך שמישהו מביט עליו. וכיון שזהו סיפור שסיפר הרבי אודות רבותינו נשיאינו - הרי זה בודאי גם הוראה.

ויש לומר בדרך אפשר, שהכוונה בזה היא, לבאר ולהסביר את העובדה שלפעמים קורה שנתעורר מחדש ענין ההתקשרות או שמתעוררים להוסיף בענין ההתקשרות להרבי הנשיא, ולא מוצאים ביאור מדוע נתעורר אצלו לפתע ענין זה - שיתכן שהסיבה לכך היא שהרבי הנשיא הרהור ("א טראכט געטאן") אודותיו, אודות ענין ההתקשרות שלו, וענין זה עורר אצלו את רגש ההתקשרות "כמים הפנים לפנים".

יום חמישי טו שבט ה'תש"ג

א"א תחנון.
שיעורים. חומש: בשלח, חמישי עם פירש"י.
תהלים: עז"ע.
תניא: והרי... יכו' במציאות.

אמרינו יומי

כשנגשו להדפיס חלק שני של התורה אור" – כבר נודע להחסידים, אשר ישנם הנהות וביאורים מהצ"צ על המאמרים. ויפצירו בהצ"צ אשר ירפיסם עם המאמרים, וימאן הצ"צ. ויחלום חלום אשר זקנו אדמוה"ז בא לבקרו ומבקשו להדפיסם, מ"מ העלים הדבר, עד אשר גם שלשה מבניו חלמו החלום הזה ויספרו לאביהם, ואז הסכים להדפיס גם הנהותיו וביאוריו לחלק השני, ויקראו לו בשם "לקוטי תורה".

"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"	המקור
<p>ט"ו בשבט:</p> <p>לקוטי: ראה רמב"ם הל' מעשר שני פ"א ה"ה: לקיטתו... ט"ו בשבט. (ח"ג ע' סט.)</p> <p>לקוטי תורה: להעיר מהמסופר ע"ד א' מהת' שנכנס לכ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע ל"יחידות" ושאלהו אדנ"ע: מה הוא לומד? הת': חומש עם פרש"י אדנ"ע: פרש"י הוא יינה של תורה. לשנה הבאה שלאח"כ, נכנס עוה"פ ושאלהו אדנ"ע: מה הוא לומד? הת': לקו"ת. אדנ"ע: לקו"ת הוא יינה של תורה, דתורת החסידות.</p> <p>עפ"ז יש להעיר ע"ד הקשר לט"ו בשבט, שאז נוהגים לאכול מז' המינים שנשתבחה בהם א"י, וא' מהם הוא גפן. (ח"ג ע' סט.)</p> <p>חומש:</p> <p>לקו"ת: להעיר שהלקו"ת מתחיל בדרושי פ' בשלח. (ח"א ע' מא.)</p> <p>לקוטי: להעיר משיעור חומש דיום זה: לקטו דבר יום ביומו (וראה פ"י תרגום אונקלוס). (ח"ב ע' עב.)</p> <p>נודע לחסידים... ויפצירו בהצ"צ: ראה שיעור חומש דיום זה: וילינו כל עדת בני"י על משה (ועל אהרן). (הת' שלום דובער וועכטער ש"י.)</p>	<p>א. מציין רבינו "לשמוטקין. ה אלול צט", [נדפס באג"ק ח"ד ע' תקסב.], ראה לעיל "היום יום" ג' שבט:</p> <p>... אבל במשך עשרת השנים הללו – משנת תקצ"ז עד שנת תר"ז – נודע להחסידים אשר מאמרי רבנו הזקן שנדפסו בתורה אור יש [בהי"י: "ישנם"] עליהם הגהות וביאורים של כ"ק רבנו הצמח-צדק ויתחילו להפציר [בהי"י: "ויפצירו"] ברבנו [בהי"י: "בהצ"צ"] אשר לחלק השני ידפיס [בהי"י: "ידפיסם"] גם את ביאוריו והגהותיו. [בהי"י: "עם המאמרים"] בראשונה אמנם לא חפץ [בהי"י: "וימאן"] רבנו הצמח-צדק להדפיס את ביאוריו והגהותיו, אבל בינתיים אירע דבר אשר הכריע דעת קודשו להסכים על זה, והוא: בשנה ההיא נמלאו שמונה עשרה שנה לנשיאותו של כ"ק רבנו הצמח צדק, ויחלום חלום אשר זקנו הוד כ"ק רבנו בא אליו לבקרו ויבקשו [בהי"י: "ומבקשו"] להדפיס [בהי"י: "להדפיסם"] הגהותיו וביאוריו למאמרו, ומ"מ העלים הדבר עד אשר גם שלשה מבניו חלמו החלום הזה ויספרו לאביהם.</p> <p>ואז הסכים להדפיס את [בהי"י: "גם"] הגהותיו וביאוריו לחלק השני של ספר ,,תורה אור" ובשנת תר"ח הדפיסהו בזיטאמיר ויקראו לו בשם ,,לקוטי תורה". ובכן הנה הספרים ,,תורה אור" ו,,לקוטי תורה" הם שני חלקים של ספר אחד ושניהם מאמרו של כ"ק רבנו הזקן, אלא שהחלק השני נדפס יחד עם ביאוריו והגהותיו של כ"ק רבנו הצמח-צדק ונקרא בשם ,,לקוטי תורה". הדו"ש ומברכו בכוח"ט</p> <p>ב. "א"א תחנון" - ראה סדור רבנו הזקן קודם למנצח (וראה בתורת רבינו)</p>
<p style="text-align: center;">בתורת רבינו</p> <p>א. במאמר ד"ה ציון במשפט כו' תש"מ, ביאור רבינו השם "לקוטי תורה":</p> <p>"ובפרט שספרו של כ"ק אדמו"ר הזקן על פרשיות התורה חלק שני נקרא בשם "לקוטי תורה", על שם הספר לקוטי תורה להאריז"ל דשם זה ניתן ע"י כ"ק אדמו"ר הצ"צ (מנחם שמו) ממלא מקומו של כ"ק אדמו"ר הזקן. וידוע מאמר כ"ק אדמו"ר הזקן לכ"ק אדמו"ר הצ"צ, איש מזריע תחלה יולדת נקבה - זהו אמך, אשה מזריעה תחלה יולדת זכר - זהו אתה".</p>	<p>דיוקים</p> <p>גם שלשה מבניו חלמו החלום... ואז הסכים: ראה שו"ע אדה"ז סי' רפח, ס"ז: "אין להתענות... אלא על חלום שראהו ג' פעמים". (ח"ב ע' עב.)</p> <p>לקוטי: ראה בתורת רבינו.</p>

עץ השדה, און דערפאר האט דער ר"ה פון דעם עץ שייכות צו אדם".

ובשיחת ט"ו שבט תשמ"א [שיחוק תשמ"א ח"ב ע' 236]:

"דער ניט זאגן תחנון איז דאך זיכער א ענין למעליותא, ווערט דאך אין דערויף גלייך די שאלה: אמירת תחנון איז כדי ס'זאל זיין די סליחה ומחילה וכפרה ביז נעשה רצוי לפניו נאכמערער ווי סאיז געווען קודם החטא, - היינט וואס איז די עילוי אז מזאגט אז ער איז זיך ניט מתוודה און ניט מבקש מחילה וסליחה וכפרה?

איז דאך דערפון גופא פארשטאנדיק אז קדושת היום וסגולת היום ופועלת היום, פארבייט דאס און טוט אויף אט דאס וואס מטוט אויף אמירת תחנון.

ואדרבה: ס'האט נאך אין זיך די הוספה מיטן עילוי, אז בשעת מטוט אויף דורך אמירת תחנון, איז דאס דעמולט היינגט זיך דאס אן לפני אמירתו. . משא"כ אז דאס טוט זיך אויף מצד סגולת היום, און מצד עילוי ומעלת היום, וואס דאס איז געגעגבן געווארן מלמעלה - פונקט אזוי ווי מזאגט ביי קדושת שבת ויו"ט ור"ח, עד"ז בנוגע צו שאר מועדים בישראל כולל חמשה עשר בשבת, איז דאך אטא דעמולט טוט זיך אויף דער ענין לפי האופן וואס מהאט דאס געגעגבן מלמעלה".

ב. בכ"כ שיחות מבאר רבינו: שלילת ענין אמירת תחנון בחמשה עשרה בשבת:

בשיחת ט"ו שבט תשל"א [תו"מ חס"ג ע' 190]:

"מובא באחרונים המקור לכך שחמשה עשר בשבת אסור בתענית. ואין אומרים תחנון (כפי שנפסק בשו"ע) לפי שנחשב כמו ענין של יו"ט. . לא רק לדעת ב"ש שהוא "באחד בשבת", אלא אפילו לדעת ב"ה שהוא "בחמשה עשר בו" - לא שייך ענין התענית ותחנון.

וכמדובר כמ"פ בנוגע לשלילת ענין התענית ותחנון. . שאותם הענינים שבשאר הימים פועלים אותם ע"י אמירת תחנון ותענית, פועלים אותם בימי רצון אלו דוקא ע"י שלילת אמירת תחנון ושלילת ענין התענית. . כאשר "זדונות נעשו לו כזכיות" - הרי אין על מה לומר תחנון! ואדרבה - צריך להיות בשמחה ובטוב לבב, ולכן נעשה שלילת ענין התענית.

ובלקו"ש חכ"ד ע' 115 מבאר רבינו:

"וי"ל אז דאס איז אויך פארשטאנדיק פון דעם וואס מען זאגט ניט קיין תחנון בחמשה עשר בשבת - ר"ה לאילנות. .

אויב עץ השדה איז ניט מער ווי א משל אויף אדם - איז עס דאך ניט קיין טעם מספיק אז דער אדם זאל "פראווען" דעם עץ'ס ר"ה. איז דערפון מובן, אז"האדם עץ השדה" מיינט. . אז דער אדם איז

יום ששי	טז שבט	ה'תשל"ג
<p>שיעורים. חומש: בשלח, ששי עם פירש"י. תהלים: עט"ב. תניא: וכל הצמצומים . . . חשיב ממש. אאמו"ר אמר: צווישען קעלט און כפירה איז נאך א דינע מחיצה. עם שטעהט כי ה' אלקיך איז אוכלה הוא, אלקות איז פלאם פייער, לערנען און דאוונען בעדארף מען מיט התלהבות הלב, אז כל עצמותי תאמרנה די דברי ה' אין תורה ותפלה.</p>		

(תניא)
 עט"ב
 חשיב ממש

און כפירה: ראה שיעור חומש דיום זה: רש"י ד"ה ויותרו אנשים: דתן ואבירם, וראה במדבר (טז, כה-כו) "ויקם משה וילך אל דתן ואבירם . . סורו נא מעל אלקי האנשים הרשעים האלה". (הת' שלום דובער וועכטער ש"י.)

די דברי ה' אין תורה: ראה שיעור חומש דיום זה: (טז, לב) פרש"י: "כשהיה ירמיהו מוכיחם "למה אין אתם עוסקים בתורה" והם אומרים "גניח מלאכתנו ונעסוק בתורה, מהיכן נתפרנס" הוציא להם צנצנת המן ואמר להם הדור אתם ראו דבר ה' . . ." (הת' דובער בערנשטיין.)

כל עצמותי תאמרנה. אין תורה ותפלה: ראה שיעור חומש דיום זה (טז, א): אל יצא איש ממקומו, וראה לקו"ש ח"א ע' 72: לדעת שישנה עוד אזהרה: "איסור יציאה חוץ לתחום" - אשר "בשבת" (בזמן השייך לתומ"צ) הרי גם בכוחות החיצונים שלו אסור לצאת חוץ לתחום - אסור לצאת ברגליו (כוחותיו החיצונים) חוץ לענין התומ"צ - כי התורה צ"ל ערוכה בבל רמ"ח אברים, ועד"ז בזמן התפלה, עשיית מצוה וכו". (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

תהלים:

קעלט. מחיצה: ראה שיעור תהלים דיום זה: קאפט" פ"ב, ה': "לא ידעו ולא יבינו בחשיכה יתהלכו" חושך = קר. ואח"כ "ימוטו כל מוסדי ארץ" ויהי' כמו מוסדי ארץ הגוים. (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

אלקות איז פלאם פייער: ראה שיעור תהלים דיום זה: קאפ' פ', יז: "שרפה באש כסוחה מגערת פניך יאבדו". (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

דאוונען: ראה שיעור תהלים דיום זה: קאפט' עט, יג: גודה לך לעולם לדור ודור נספר תהלתך. קאפט' פא, ב-ג: הרנינו לאלקים עזינו לאלקי יעקב. . שאו זמרה. (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

המקור

מציין רבינו "כל היוצא למל' ב"ד. רסא. (תש"ב)" [סה"ש תש"ב ע' 144]:

תמימים! די וועלטליכע הנחות און דער וועלטליכער רוח, אפילו פון די שומרי תורה ומצוה, זיינען קאלט און שמעקען מיט כפירה, ווייל צווישען קעלט און כפירה איז גאר א דינע מחיצה, און די לא זכה'ניקעס, וואס זיינע נעביך פאר'ס'ט מיט דער גאווה פון די אייגענע חדושי תורה, געפינען כמה מאמרי חז"ל וואס מאכען זיי אליין קאלט און מאכען קאלט אידען מיט דער פשטות פון תורה, אז תורה דארף מען לערנען מיט די פשטות פון שכל אנושי. עם שטעהט כי הוי' אלקיך אש אוכלה הוא, אלקות איז פלאם פייער, לערנען און דאוונען באדארף [בהי"י: "בעדארף"] מען מיט התלהבות הלב, אז כל עצמותי תאמרנה די דברי ה' אין תורה ותפלה.

דיוקים

קעלט: ראה גמ' ב"מ קו, ב: שמחציו השני דשבט מתחיל תקופת קור. (ח"ב ע' עג.)

כל עצמותי תאמרנה: ראה שו"ע אדה"ז או"ח סי' מח ס"ג: "נהגו המדקדקים להתנועע בשעה שקורין בתורה דוגמת התורה שנתנה ברתת, כמש"כ וירא העם וינועו וגו', וכן עושין בשעה שמתפללין על שם כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך". (ח"ג ע' ע.)

אין תורה ותפלה: בתורה - להעיר ממחז"ל (עירובין נד, א) אם ערוכה ברמ"ח אברים משתמרת כו'. ובתפלה - ס' טעמי המנהגים "להתנענע. . בשעה שמתפללין, ע"ש "כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך". (ח"ב ע' עג.)

"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"

חומש:

קעלט: ראה שיעור חומש דיום שלאחריו (יז, ח): ויבא עמלק וגו'. ובדרושי חסידות נת' בארוכה שענינו של עמלק - קרירות בעבודת הוי'. וראה לקו"ש פ' זכור תשמ"א. ובכ"מ. (ח"א ע' מב.)

לזה" ועד"ז במס' קדושין "שהם לא נבראו אלא לשמשני ואני לא נבראתי אלא לשמש את קוני" - מובן שגם ענין החום שנברא בעולם בשביל התורה וישראל, עיקרו הוא בעניני תורה ועבודה.

ואף שלכאורה גם הקרירות הוא נברא שתכליתו להביא תועלת בעבודה, יש הפרש בין קרירות לחמימות, שחמימות היא מציאות חיובית, שבאה מצד החיות דוקא, משא"כ הקרירות שמציאותה הוא העדר, שבהעדר החיות והתנועה, ממילא נעשה קרירות וכיון שמציאותה הוא רק העדר, אינו שייך לומר שתכלית בריאתה הוא בשביל התורה, כיון שאינה בריאה, משא"כ בחמימות".

בתורת רבינו

בשיחת ש"פ שלח תש"י [תו"מ ה"א ע' 109] מבאר רבינו:

"ענין החום הוא מעלה בעבודה, כדאי' בספרי מוסר וחסידות, שכל הענינים דעבודת ה' צריכים להיות בחמימות דוקא.

ויתירה מזה, ע"פ הידוע שתכלית הבריאה היא בשביל ישראל, כמאמר "בראשית בשביל ישראל שנק' ראשית" ובישראל גופא הוא בשביל ענין התורה שבישראל (בשביל התורה ובשביל ישראל), היינו שתכלית הבריאה היא כדי שישאל יקיימו את התורה, וכדאיתא במס' ברכות "כל העולם לא נברא אלא לצוות

שבת יז שבט, שבת שירה ה'תשי"ג

עומדין בעת קריאת השירה.
 הפסורה: ודבורה אשה נביאה.
 שיעורים. בשלח, שביעי עם פירש"י.
 תהלים: פנימו.
 תניא: פרק כב. רק . . . תמיד.
 עם איז א מנהג צו עסען שווארצע קאשע.
 שבת בשלח שנת תרכ"א אמר הצ"צ המאמר ראו כי ה' הנדפס בלקו"ת. וסיפר אח"כ לבנו אאזמו"ר: שבת בשלח שנת תקס"ה אמר אאזמו"ר זה המאמר. אח"כ קרא אותי וסיפר לי, אשר בשנת תקכ"ט בהיותו במעזריטש, קרא אותו הה"מ לחדרו וא"ל: שבת בשלח שנת תקס"ז אמר הבעש"ט מאמר ע"פ וישב הים לפנות בוקר לאיתנו, לתנאו כמארז"ל. בשנת תקכ"א (שנה אחרי הסתלקות הבעש"ט) הי' אצלי - המשיך דבריו הה"מ - רבי (הבעש"ט) ואמר המאמר והוסיף ביאור בענין עושין רצונו - ולא דברו - של מקום, והיום הי' אצלי מורי לחזור המאמר. ואמר הה"מ המאמר לפני אדמו"ר, והוסיף ביאור בענין ננאי נהרא שזהו כענין קריעת ים סוף.
 וסיים הצ"צ: היום היו אצלי הבעש"ט הה"מ ואאזמו"ר, וכל אחד אמר לי המאמר בסגנונו. - כעבור איזה שעות קרא הצ"צ את אאזמו"ר עוד הפעם ואמר לפניו ביאור על המאמר.

אצלי

המקור

א. מציין רבינו "אחש"פ רצו" [סה"ש ה'תרצ"ו ע' 136]:

שבת בשלח שנת תרכ"א אמר אדמו"ר הצ"צ המאמר ראו כי הוי' הנדפס בלקו"ת. בשעה התשיעית שלח אדמו"ר הצ"צ אחרי בנו אדמו"ר מהר"ש את המשרת חיים דובער, ומצאו כי לומד האבן עזרא על התורה ודרך אגב אמר כ"ק אדמו"ר: כי הנהוג הי' אשר לבד רש"י למדו בכל שנה עוד איזה פירוש ורבנו הזקן נתן בזה סדר לרבנו הצ"צ לימוד מדרש זה רבינו בחיי ובפירוש רמב"ן אמר לו ללמד שלישי בכל שבוע באופן אשר יגמרו במשך שלש שנים (בבואו לרבינו הצ"צ מצאו יושב על המטה, ואמר לו) לאדמו"ר מהר"ש שבת בשלח שנת תקס"ה אמר אאזמו"ר זה המאמר. אח"כ קרא אותי וסיפר לי, אשר בשנת תקכ"ט בהיותו במעזריטש ואמר המגיד מאמר כפי סגנונו, אח"כ הייתי מבחוץ לחדר רבנו ושמעתי אשר קורא אותי לחדרו ונכנסתי, ואמר לי: ש"פ בשלח שנת תקט"ז אמר הבעש"ט מאמר ע"פ וישב הים לפנות בוקר לאיתנו, לתנאו כמארז"ל תנאי התנה הקב"ה עם הים שיקרע לפני ישראל. בשנת תקכ"א (שנה אחרי הסתלקות הבעש"ט) הי' אצלי - המשיך דבריו הה"מ - רבי (הבעש"ט) ואמר המאמר והוסיף ביאור בענין עושין רצונו - ולא דברו - של מקום. והיום הי' אצלי מורי לחזור המאמר. שמע (כן אמר הה"מ לרבנו הזקן), ואמר הה"מ המאמר לפני רבנו הזקן [בהי"י: "אדמוה"ז"]. ואמר רבינו כי הוסיף עוד ביאור בענין גנאי נהרא חלוק לי מימך אצל ר' פנחס בן יאיר שזהו כענין קריעת ים סוף. כ"ז מספר רבנו הצ"צ לאדמו"ר מהר"ש, ומסיים [בהי"י: "ויסיים"], היום היו אצלי ג' אורחים הבעש"ט הרה"מ [בהי"י: "הה"מ"] [ואאזמו"ר, וכ"א אמר לי המאמר בסגנונו, והלך לו רבנו מהר"ש, איזה שעות הי' בהתפעלות ביז ער איז געקומען צו זיך (כן מספר מהר"ש לאאמו"ר) אז ער האט אנגעהויבן קומען צו זיך בא

עוד שליח מהצ"צ לקרוא אותו [בהי"י: עוד הפעם] בבאו אמר לפניו ביאור על המאמר, ואחרי זה ראה כי כבר שעה ששית. ואחרי הסיפור סיים כ"ק אדמו"ר: בא זיי איז בין עלמא תתאה לעלמא עילאה קיין גרעניץ ניט געווען.

ב. עומדין בעת קריאת השירה: ככל הנראה המקור הוא ברשימה הבאה [תו"מ רשימת היומן ע' קפד]:

"במענה על שאלתי:

כמעט תמיד הי' אדמו"ר נ"ע עומד בעת קריאה ופניו הצדה. בעת קריאת השירה ועשרת הדברות - מיסב פניו אל הס"ת. בשעת קריאת שירת מרים - מיסב פניו אל ארון הקודש".

ולהעיר שבהי"י (כד שבט, ו' סיון, א' דחה"ש, יג מנ"א), מובא ש"בשעת קריאת עשה"ד עומדים ופניהם אל הס"ת אבל בנוגע לקריאת השירה נזכר רק ש"בעת קריאת השירה - עומדים" (וראה גם בא' ניסן).

הנהגת רבינו - הי' מיסב פניו אל הס"ת בעת קריאת השירה, כמו בעשרת הדברות.

ג. עם איז א מנהג צו עסען שווארצע קאשע: המקור כנראה קשור למש"כ בסה"ש תש"ב ע' 73, אודות מנהג המהר"ל (ראה התקשרות גליון קפה הע' 7):

"המהר"ל הי' מצווה לתת לילדים הקטנים דייסא ("קאשע") שיזרקו לתרנגולים ולצפרים - זכרון לפירות הים שהילדים הקטנים האכילו את הצפרים."

וראה בשיחת ש"פ בשלח תשמ"ט הע' 118: "אלא שלא ראינו שכ"ק מו"ח אדמו"ר ינהוג כן (אף שסיפר ע"ד המנהג)."

וראה בס' טעמי המנהגים ע' תקלא, (וראה בלקו"ש ח"ב ע' 522, ובשיחת י"ג שבט תשט"ו ס"ט.)

ובהיום יום המבואר ע' קעא מביא: המנהג לאכול "שווארצע קאשע" בשבת שירה, קשור כנראה במנהג קהילות רבות בישראל (ראה לדוגמא במנהגי חת"ס תומר דבורה פ"ט ס"א כ'). לאכול בשבת זו חטים ומיני דגן זכר למן אודותיו קוראים השבת.

וראה ב"ח סי' ר"ח. חת"ס (תומר דבורה, רפ"ט) מנהגי פראנקפורט - חודש שבט סי' א-ב. ס' מטעמים מערכת חתן וכלה, סי"ט. (ח"ב ע' עג.)

דיוקים

עומדין בעת קריאת השירה: לא בכל קהילות ישראל נהוג לעמוד בשעת קריאת שירת הים. (היום יום המבואר ע' קעא.)

וראה מגילה יד, א: אמרי' שירה. . . הלל נמי נימא עכ"ל. (הרי מזה שענינים חד הוא). וראה שו"ע או"ח סי' תכב, ס"ז: מצות הלל בעמידה. וראה הטעם בזה בפר"ח (שם) - וכן מובא בשל"ה. (ח"ב ע' עג.)

הפטורה: ודבורה אשה נביאה: כמנהג אשכנז, ולא מ"ותשר דבורה" כמנהג הספרדים. (היום יום המבואר ע' קעא.)

בוקר לאיתנו: ולהעיר מהמובא בלקו"ש ח"ו ע' 86) "לאיתנו" אותיות "לתנאו" (ח"א ע' מג)

המאמר בסגנונו: להעיר ממחז"ל (סנהדרין פט, א) אין שני נביאים מתנבאים בסגנון אחד, (וראה לקו"ש ח"ו ע' 410, "כאמור לעיל, פון דער מאמר פארן פון צ"צ פון רבי'ן מהר"ש, פון רבי'ן (מהורש"ב) ג"ע און פון כ"ק מו"ח אדמו"ר. און "אין שני נביאים מתנבאים בסגנון אחד", איז אויך די ענינים וואס ווערן געבראכט בכמה מהנ"ל האט יעדער רבי געזאגט מיט אן אנדער סגנון"). (ח"ב ע' עג.)

"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"

ראו כ"ה: פרשתנו טז, כט.

הנדפס בלקו"ת: פרשתנו היא התחלת הלקו"ת. (שייכות ד"ה זה להתחלת הלקו"ת - נת' בשיחת ש"פ תשא, תשד"מ ובשיחת ש"פ בחוקותי תשמ"ו וראה בתורת רבינו. (ח"ב ע' עג.)

רצונו: ראה שעור תניא דיום זה (ע' כח) - דברו: ראה תניא - שם-רפכ"ב. (שם.)

הפטורה: ודבורה אשה נביאה: ראה שיעור תהלים דיום זה: "עשה להם כמדין כסיסרא כיבין בנחל קישון". (הת' נחום רייצעס.)

קרא הצ"צ את אאזמו"ר. . אמר לפניו: ראה שיעור חומש דיום זה:

"ויעש יהושע כאשר אמר לו משה". (הת' שלום דובער וועכטער.)

בתורת רבינו

א. בשיחת ש"פ בחוקותי תשמ"ו [התוועדות ע' 386] מבאר רבינו שייכות ד"ה זה להתחלת הלקו"ת:

ועתה נבוא לבאר את הטעם דהתחלת הלקו"ת בד"ה ראו כי ה' נתן לכם השבת :

לכאורה אינו מובן: מכיון שהספר "תורה אור" כולל את המאמרים על חומש בראשית ושמות, עד פרשת ויקהל - הרי הספר "לקוטי תורה" צריך להתחיל במאמרים על פרשת פקודי, וא"כ, מהו הטעם שרבינו הצ"צ הקדים מאמר א' השייך לפרשת בשלח, ובפרשת בשלח גופא - ד"ה ראו כי ה' נתן לכם השבת!?

והביאור בזה - ע"פ האמור לעיל: "ראו כי ה' נתן לכם השבת" - נאמר בשבת הראשונה לירידת המן, שבה נגמר ונשלם כללות ענין ה"מן", ובפרט - שעיקר ענינו למעלה (משא"כ המשכתו למטה) הוא בשבת, ומיום השבת נמשך ומתגלה גם בימי החול.

ומכיון שב"מן" מודגש גילוי והמשכת "לחם מן השמים" בארץ הלזו הגשמית, לכן, כאשר צריכים לפעול גילוי והמשכה חדשה בפנימיות התורה, בחי' "לחם מן השמים" שבתורה, שתומשך ותתגלה עד למטה מטה, גם בבחי' ימי החול - אזי ה"פתיחה" היא בדרוש הקשור עם השבת הראשונה ד"מן", "ראו כי ה' נתן לכם השבת".

ובזה גופא - ה"פתיחה" ממש, תיבה הראשונה, בחי' ה"ראש". היא - "ראו", בחי' הראי', וי"ל רמז עכ"פ, כי בלימוד פנימיות התורה כפי שנתגלתה בתורת החסידות (ובפרט - ב"לקוטי-תורה") מודגש ביותר הלימוד באופן של ראי', תכלית ההתאמתות.

ב. נת' בארוכה בד"ה היושבת בגנים תשכ"ט:

לתנאו כמארז"ל: "והכוונה הוא למה שאמרו (ב"ר פה, ה. וראה שמו"ר פכ"א, ו. זח"ב קצח, ב. בעה"ט עה"פ) תנאין התנה הקב"ה עם הים שיהא נקרע לפני ישראל הה"ד וישב הים גו' לאיתנו לתנאי שהתנה עמו".

עושין רצונו - ולא דברו - של מקום: "כהלשון (תהלים קג, יט) עושי דברו לשמוע בקול דבריו".

וראה גם בשיחת יו"ד שבט תשי"ז [תו"מ חי"ט ע' 59 ואילך] ביאור רבינו בפרטיות את ההוראה בעבודת ה' מהפתגם היומי:

יום ראשון	יח שבט	ה'תש"ג
<p>שיעורים. יתרו, פרשה ראשונה עם פירש"י. תהלים: פה"פ. תניא: פרק כג. ועם... יכה בעולמות. הצ"צ ספר לבנו אאזמו"ר, אשר הדרוש ומראיהם. ומעשיהם — תורה אור פ' יתרו — הוא דרוש הראשון. שאמר הרב המגיד ממעזריטש בשעת קבלו את הנשיאות — חג השבועות תקכ"א, — כפי אשר שמעו רבינו הזקן מפי הרמ"מ מהארדאק — בעל פרי הארץ — שהי' באותו מעמד, רק שרבינו ביאר הדרוש ע"פ סגנונו.</p>		

יום ראשון
 יח שבט
 ה'תש"ג

מורנו הבעש"ט מתמוטט ח"ו, אמנם מכיון שנתמנה הה"מ לנשיא הנה במשך כשלושה חדשים נתבצרו כל מרכזי העבודה הן אותם שבואהלין ופאדאליע והן אותם שבליטא ובפולין, ומרכז המרכזים שאצל מורנו הה"מ עבד בשקידה רבה.

המקור

מציין רבינו "התמים ב' מז" [התמים חלק א' ע' (עא מז)]:

דור שני אחרי הסתלקות מורנו הבעש"ט נבחר בנו הרה"צ ר' צבי לנשיא ומנהיג. אמנם כעבור שנה ראשונה ראתה החבריא קדישא כי בן מורם ורבים חלוש בכחותיו ולפי המצב אז הי' דרוש ותעצומות ואיש אשר רוח בו לעמוד בראש ההנהגה, וידאגו מאד. בסעודת יו"ט שני של חגה"ש ביום הראשון אחר היאצ"ט הראשון של מורנו הבעש"ט, ישב כ"ק הרה"צ ר' צבי בראש השלחן מלוכש בכגדי קדש של כ"ק אביו מורנו הבעש"ט וכל החבריא קדישא עוטרם אותו.

לאחר שגמר ללמד תורה עמד מלא קומתו ויאמר: היום בא אלי אבא הק' ויודיעני כי הפמליא של מעלה עם משמשיהם שהיו רגילים להיות אצלו עברו היום להקדוש ונורא מרנא ורבנא ר' בעריניא בר' אברהם, אשר ע"כ בני תמסור לו את הנשיאות במעמד כל החבריא קדישא והוא ישב במקומי בראש השלחן ואתה בני תשב במקומו. ודע כי תצליחו, ופי שנים ברוחו. ותוך כדי דבור פנה להרה"ק ר' דובער בברכת מז"ט ויפשט את בגדו העליון ויתנו לכ"ק מרן ר' דובער וילבש את בגדו של כ"ק ר' דובער וישב במקומו. ומיד ישב הרה"ק ר' דובער בראש השולחן וכל החבריא קדישא עמדו על רגליהם לשמע את התורה אשר יאמר הנשיא החדש. וע"פ המסורה הנה התורה הראשונה אשר אמר הי' דרוש על פסוק מראיהם ומעשיהם מכאשר יהי' האופן בתוך האופן.

הוד כ"ק אאזמו"ר הרב בעל צמח צדק מסר לבנו כ"ק אאזמו"ר מוהר"ש אשר הדרוש מראיהם [בהי"י: "ומראיהם"] ומעשיהם הנדפס בספר תורה אור פרשת יתרו הוא הדרוש הראשון שאמר כ"ק הרב המגיד ממעזריטש בשעה [בהי"י: "בשעת"] קבלו את הנשיאות בחג השבועות שנת תקכ"א, כפי אשר שמע [בהי"י: "שמעו"] רבנו הזקן מפי הרה"ק רמ"מ מהארדאק בעל פרי הארץ שהי' באותו מעמד, רק שרבינו הזקן ביאר אותו [בהי"י: "הדרוש"] ע"פ סגנונו הוא. ואף שגם בימי נשיאותו של כ"ק הרה"צ ר' צבי הי' הרה"ק ר' דובער מנהיג ההנהגה כללית מ"מ הורגשה חלישות בעבודה הכללית עד אשר עברה הרינה במחנה המנגדים אשר בנין

דיוקים

חג השבועות: הוא הפטורת יום א' דחה"ש. (ראה ח"ג ע' עא.)

ומראיהם ומעשיהם: להעיר שד"ה הוא מראיהם ומעשיהם (בלא וא"ו), ול' הפסוק הוא (ביחזקאל א, טז) "ומראיהם ומעשיהם, וראה בהמקור. (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"

הדרוש ומראיהם ומעשיהם: ראה בהמאמר: "מ"ע ומל"ת המשכת ואו"ס בעשי' גשמית", וראה שיעור תניא דיום זה: "שממעשה זה נמשך אור וחיות רצון העליון". (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

בתורת רבינו

מאמר זה נאמר ג' כ"ע"י רבינו, בעת התוועדות יום ב' דחה"ש תשל"ב, בסוף המאמר אמר [לקו"ש ח"ה ע' 252]:

"שהמאמר הוא דרוש הראשון שאמר הה"מ בחג השבועות שנת תקכ"א כשקיבל הנשיאות (היום יום ע' כא).

ומספורי חסידים ("בית רבי" ע' לא בהערה) דכשהי' אדמו"ר הזקן במאסר ובקרו אצלו הבעש"ט והה"מ, אמר הבעש"ט להה"מ שיאמר לאדה"ז לומר איזה דרוש, ואמר דרוש הנ"ל מראיהם ומעשיהם הנדפס בתו"א.

ואח"כ אמר הבעש"ט להה"מ "שאומר הוא אות באות כמו שקבלת ממני".

וכ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר שרבינו ביאר הדרוש ע"פ סגנונו.

יום שני	יט שבט	ה'תש"ג
<p>שיעורים. חומש: יתרו, שני עם פירש"י. תהלים: צ"ו. תניא: ולכו נקרא' . . . 56 כגוף לנשמה. מצות עשה הראשונה, ובל' הרמב"ם "לידע שיש שם מצוי ראשון מציא כל נמצא נו' וידעת דבר זה מ"ע וכמ"ש אנכי ה"א", היא מצות המוח והשכל, והיינו דהגם דכל אחד ואחד מישראל הוא מאמין בה' באמונה פשוטה ולבבו תמים עם ה', חובת המוח והשכל להביא אמונה זו בידיעה והשגה, וזהו "לידע שיש שם מצוי ראשון", ער זאל דאס וויסען בהשגה' והבנה דוקא, וכמ"ש דע את אלקי אביך ועבדהו בלב שלם, וכתוב וידעת היום נו'.</p>		

מצות עשה הראשונה: ראה בתורת רבינו. ועבדהו בלב שלם: מה שלא סיים עם "וגו" - יש להעיר ממ"ש במג"א שו"ע או"ח סי' תכ"ב, ס"ק ח. - ופסוק זה הוא בדה"א (כח, ט) - שהוא מכתובים (ב"ב יד:). וראה ס' פרדס יוסף (עה"ת) ח"ב, ע' תי וש"נ (ח"ב ע' עה).

דע את גו' וכתוב וידעת גו': מה שהקדים הפסוק דע (דברי הימים - א) לפני וידעת (ואתחנן) - י"ל ע"פ מה שנת' בלקו"ת (ואתחנן) ומשם מובן שבסדר העבודה "דע" גו' הוא לפני "וידעת" גו'. (ח"ב ע' שיא).

ובל' הרמב"ם . . . וכמ"ש אנכי ה"א: וברמב"ם שם: "שנאמר אנכי ה"א". (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא).

"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"

יט שבט:

ובל' הרמב"ם: להעיר שהיום הוא ערב יום השלשים ל(יום) פטירתו - (כ' טבת), וראה גמ' ב"ק טז, ב: "מושיבין ישיבה על קברו . . . שלושים יום". (ח"ב ע' עה).

חומש:

וכמ"ש אנכי ה"א: פסוק משיעור חומש דיום ששי (פרשתינו כ, ב) (ח"א ע' מד).

בידיעה: ראה שיעור חומש דיום זה: והודעתי גו', וראה סה"מ תרנ"ח, ע' 114-115 (ח"ג ע' עב).

בידיעה והשגה: ראה שיעור חומש (דיום שלפנ"ז): "עתה ידעתי כי גדול ה' וגו'". (ח"ב ע' עה).

בידיעה והשגה: ראה שיעור חומש דיום זה: לדרוש אלוקים. (שלום דובער וועכטער)

המקור

רבינו לא ציין מקור פתגם בכת"ק.

הדברים שבפתגם היומי מפורשים בריבוי מקומות, אך בלשונם הם במאמר ד"ה השקיפה שנאמר בשבת פ' תבוא תרפ"ט, בניו יורק, (והוא המאמר הראשון שאמר כ"ק אדמו"ר הרי"צ בבואו לארה"ב בפעם הראשונה) (היום יום המבואר ע' קעח). [סה"מ תרפ"ט ע' :260]

דהנה מצות המוח היא המצות עשה הראשונה דאמונה, וכמאמר לידע שיש שם מצוי ראשון מציא כל נמצא, וכל הנמצאים משמים וארץ ומה שביניהם לא נמצאו אלא מאמיתת המצאו.

וידיעת דבר זה הוא מצות עשה, כמ"ש אנכי הוי' אלקיך, והיא מצות חובת המוח והשכל, והיינו הגם דכל אחד ואחד מישראל הוא מאמין בהוי' באמונה פשוטה ולבבו תמים עם הוי', א איד איז די הארץ זיינע פארבונדען מיט ג"ט, ווי מיר זעהן, דגם כאשר א' הוא ח"ו אינו מקיים מ"ע או שעובר ח"ו על ל"ת, הנה עצם נקודת לבבו שהיא נקודת היהדות היא תמימה. די פינטעל הארץ איז שטארק און גאנץ. וזה מה שעובר עבירה הוא לפי שהרוח שטות מכסה על האמת. וכמו עד"מ חולה שאסור לו לאכול איזה מאכל, והוא אינו יכול להתאפק שלא לאכול, הוא מצד קלות הדעת, וכן הוא בזה שמפני הרוח שטות שמכסה על האמת עושה את הדבר איסור, אבל לבבו תמים עם הוי', וויילע א איד ניט ער קאן און ניט ער וויל זיין א נפרד פון אלקותי'. והוא מצד האמונה פשוטה שמאמין בהוי'.

וזהו חובת המוח והשכל להביא אמונה זו בידיעה והשגה. וזהו לידע שיש שם מצוי ראשון. ער זאל דאס וויסען בהשגה והבנה דוקא, וכמ"ש דע את אלקי אביך ועבדהו בלב שלם. וכתוב וידעת היום והשבות אל לבבך בו', שיהי' דעת והשגה.

דיוקים

ראי' אין אלקות – איז אויך א הויכע דרגא, ביז אז דאס איז העכער פאר דעם ענין האמונה אין אלקות,

ווארום אמונה איז אן ענין וואס איז דא בא יעדן אידן מצ"ע: גלייך ווען ער ווערט געבארן צו אומה זו איז ביי אים דא דער ענין פון "מאמינים", ונוסף לזה – אויך דער ענין פון "בני מאמינים"; משא"כ ווען ער איז מכריח ע"פ הבנה והשגה אז "יש בעה"ב לבירה זו" נעמט דאס דורך אויך זיינע כחות הפנימיים, און גאנץ סדר השתלשלות.

וואס ע"פ זה איז פארשטאנדיק נאך א זאך:

ווי קען מען זאגן אז אמונה בה' איז א מצוה: דער גאנצער ענין פון א מצוה איז שייך צו זאגן נאר ווען מ'ווייסט פריער אז ס'איז דא א מצוה המצוה; אויב ביי אים איז ניטא דער ענין האמונה בה', דער מצוה המצוות – ווי קען מען אים אנזאגן א ציווי אז ער דערף האבן אמונה בה' !?

איז דער צ"צ מבאר אין סהמ"צ מצות האמנת אלקות אז דער עצם ענין און דער ענין הכללי פון אמונה בה' איז ניט קיין מצוה, ווי מ'געפינט אז מוני המצוות רעכענען דאס ניט אלס א מצוה; די מצוה באשטייט מערניט אז נאך דעם וואס ס'איז דא דער ענין פון אמונה בכלל, זיינען דא פרטים אין דעם.

ועד"ז איז פארשטאנדיק בנוגע צו הבנה והשגה באלקות, אז דאס איז איינע פון די פרטים וואס אויף זיי איז דא א ציווי, ווי דער רמב"ם פסק'נס אז "יסוד היסודות ועמוד החכמות לידע שיש שם מצוי ראשון כו", ווי כ"ק מו"ח אדמו"ר איז דאס מבאר אין די קונטרסים, קונטרס תורת החסידות, און קונטרס לימוד החסידות".

שאלה:

"ער זאל דאס וויסען בהשגה והבנה דוקא" א"כ על מה צריך אמונה?

ידיעה והשגה: בלקו"ש חט"ז פרשת יתרו שיחה א, מבאר רבינו "דער נעמען "יתרו" איז דאך כולל ביידע נעמען, סיי דעם נאמען יתר ע"ש שיתר פרשה אחת בתורה, און די הוספה פון "וא"ו" אין זיין נאמען יתר ווען ער איז צוגעקומען צום קיום המצות" הענינים של תכלית החכמה ומעשה, ורבינו מבאר בתחילת השיחה: "חכמה אלקית" – "לצייר לנפשו אחדות הקב"ה, און אלע איבעריקע חכמות זיינען נאר צוגרייטונג בכדי מ'זאל שפעטער צוקומען צו ידיעה אלקית" (ע"כ לשונו), והענין ידיעה שהוא תוכן ההיום יום (כמו שמבאר בלקו"ת ד"ה "וידעת וגו'" להיות הגדלת האמונה הוא ע"י תורה ומצות).

תהלים:

באמונה פשוטה ולבבו תמים עם ה': ראה שיעור תהלים דיום זה בכותרת (צא) "זה המזמור הוא לעורר לב העם לחסות תחת כנפי שכינה". (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

תניא:

וכמ"ש אנכי ה"א: ראה תוכן שיעור תניא דיום זה (ח"א ע' מד).

בתורת רבינו

בלקו"ש חכ"ז ע' 59 ובהערה, מבאר רבינו דיוק הל' "ראשונה":

"דער רמב"ם זאגט: "מצוה ראשונה":

ובהע' 8: כ"ה לשון הרמב"ם במנין המצות בריש ספר היד (משא"כ בשאר המצות שלא פי' "המצוה השני" וכו' – ובפשטות כי אז צ"ל כן עד סופן), ולכאורה כוונתו להדגיש לא רק המנין – שהיא מצוה הא', אלא גם חשיבותה (ומרמז בזה ע"ד לשונו בריש ספר היד כדלקמן). ועד"ז כתב בריש מצות ל"ת דמנין המצות שלו. וראה שיחת י"ג ניסן תשמ"ה".

ובשיחת ש"פ שמיני תש"מ ביאר רבינו [שיחות קודש תש"מ ע' 788 סעיף ד]:

"אפילו הבנה והשגה אין אלקות, וואס איז א נידעריקער דרגא ווי

יום שלישי	כ שבט	ה'תש"ג
שיעורים. יתרו, שלישי עם פירש"י.		
תהלים: צזקנ.		
תניא: וכן הלבוש. . . : 56 ימיהם.		
אמו"ר כותב באחד ממכתביו: על פי הנהות אשר"י נטילת ידים לסעודה נ' פעמים רצופות, כן הי' עושה אמו"ר — (מהר"ש נ"ע) — ומניח משפיכה הג' מעט מים בכף יד השמאלית ובוה משפשף שתי ידיו.		

ש"ת

ובספר השיחות תש"ד ע' 117:

"יראת שמים בכלל האט א שיעור ביי יעדן לפי ערכו. . . אפילו די הנהגה צו וואשן זיך נט"י לסעודה ג' פעמים, איז דאך באמת עפ"י דין גענוג נאר ב' פעמים, מער ניט וואס ביי חסידים את אנגעקומען די הנהגה צו וואשן זיך ג"פ."

ובספר השיחות תש"ח ע' 175:

"נאכדעם האט אים הוד כ"ק אמו"ר הרה"ק געוויזן א ב"י אין טור יו"ד הלכות מליחה וועגען הדחת הבשר ג' פעמים אחר מליחה וכן לנטילת ידים."

דיוקים

נטילת ידים לסעודה ג' פעמים: ההלכה קובעת שכאשר שופכים בנטילת ידיים פחות מרביעית על היד נטמאים המים מהיד ולכן יש לשפוך שוב מים כדי שהמים השניים יטהרו את המים הראשונים ואת היד, מסיבה זו נהוג ברוב קהילות ישראל ליטול ידיים לסעודה שני פעמים על כל יד ברציפות.

אמנם ישנו חידוש שמופיע בהגהות אשר"י, ביחס להדחת בשר אחרי המליחה שגם שם נהוג להדיח פעמיים פעם הראשונה כדי להוריד את המלח והדם ופעם שניה כדי לנקות את הבשר מהמים המלוכלכים בדם ומחדש שם בעל ההגהות כי יש להדר ולשטוף שלש פעמים את הבשר ולא להסתפק בפעמיים, ומביא בשם הריב"א מבעלי התוספות שכן הוא גם ביחס לנטילת ידיים שיש להדר וליטול שלש פעמים ולא להסתפק בפעמיים, בהלכה ישנה גם הוראה לשפשף את הידיים זו בזו אחרי הנטילה לטהרה יתירה ובעקבות ה"היום יום" ומנהגו של אדמו"ר מוהרש"ב מנהג חב"ד שבשפיכה האחרונה השלישית על היד השמאלית יוצרים ביד מעין כלי קיבול ובמים שנשפכים לשם משפשפים את הידיים. (היום יום המבואר ע' קפא)

נטילת ידים לסעודה ג' פעמים: לעוד בענין זה ראה בס' מעלי שבתא ח"ב ע' מח.

הגהות אשר"י: אינו מובן לכאורה מה שמסופר בס' השיחות תרצ"ו ע' 98 שכשראו הנהגה זאת אצל כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב שאלוהו למקורה והשיב שלפי שעה אינו זוכר ואח"כ נתברר שמקורו בהגהות אשר"י בחולין בה בשעה שכן מפורש בשו"ע אדמו"ר הזקן. (וראה בקובץ הערות וביאורים אהלי תורה גליון תתו ע' 62.)

המקור

א. מציין רבינו "רשימותי" [תו"מ רשימת היומן ע' שכו]:

ע"פ הגהת אשר"י - נטילת ידים לסעודה ג' פעמים רצופים [בהי"י: "רצופות"]. כן הי' עושה מהר"ש נ"ע, ומניח משפיכה הג' מעט מים בכף יד השמאלית ובוה משפשף ב' [בהי"י: "שתי"] ידיו.

[מכתב אדמו"ר נ"ע להרני"ב חורף רנ"ג]

ב. וראה גם בכו"כ שיחות אדמו"ר הרי"צ:

בסה"ש תרצ"ו ע' 98:

"אמאל מיט פיל יאהרן פריער איז איינמאל א שבת וואס עס זיינען געקומען חיפש אורחים חשובים פון די מפורסמים בעדת החסידים, האט מען זיי געבעטן צום טאטניס טיש, בשעת נטילת ידים האבן זיי בעמערקט אז דער טאטע גיסט אפ צו דריי מאל אויף יעדער האנד איז געווארן וועגן דעם בא די רבנים א רייד, וואו שטייט דער דין אז מי דארף אפגיסן דריי מאל אויף א האנד.

אז מי האט זיך געזעצט צום טיש האט דער זקן הרבנים געפרעגט דעם טאטן דעם מקור פון דעם דין אז מי בעדארף דריי מאל וואשן אויף די הענד צום עסן.

דער טאטע האט זיך א וויילע פארטראכט און האט געענטפערט אז בוו הרגע געדיינקט ער ניט וואו דאס שטייט נאר אז ער איז זיך אזוי נוהג איז געוויס אז דאס שטייט.

פאר מיין בר מצוה - דערציילט דער טאטא די מסובים - האט מיר דער טאטע גערופן און געזאגט אז מי בעדארף דורכלערנען גוט די הלכות וואס זיינען נוגע להלכה בפועל, איז יעמאלט האב איך איינגע"חזר"ט מיט די אברי הגוף מיט יעדערן די דינים וואס איז אים נוגע אז איך וואש דריי מאל א האנד איז געוויס שטייט אזוי"

בהע' שם:

"ברשימת השומעים משיחה זו "והיסוד על זה הוא מבדק הבית בבית יוסף יורה דעה, אשר מביא בשם הר"י לענין הדחת הבשר ג' פעמים כמו שהוא בענין נט"י ובשו"ע לא הביא דעה זו"

"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"

כ' שבט:

אאמו"ר כותב: יש להעיר ע"ד הרמז שהיום הוא בדיוק ט' חדשים לפני כ' חשוון יום הולדתו. (קובץ הערות התמימים (מאריסטון) גליון תקז עמ' 1).

אשר"י: להעיר שבכ' שבט נולד אשר, וי"ל ע"ד הרמז עכ"פ שעפ"ז יומתק עוד יותר מ"ש אשר"י. (ראה בקובץ הערות וביאורים קצו ע' יד).

ולהעיר ש"מאשר שמונה לחמו". (הת' לוי וועכטער ש')

תניא:

נטילת ידים: ראה שיעור תניא דיום זה: כגון היד המחלקת צדקה לעניים או עושה מצוה אחרת. (וראה בקובץ הערות והתמימים ואנ"ש גליון ע"ב ע' 31).

יד השמאלית ובזה משפשף שתי ידיו: ראה שיעור תניא דיום זה: שכל אבריהם כולם היו קדושים . . . ולא נעשו מרכבה רק לרצון העליון לבדו כל ימיהם. (ראה ח"ב ע' מה).

בתורת רבינו

בשיחת יום ב' דחומה"ס תשי"ג [תו"מ ח"ז ע' 42] אמר רבינו:

" . . . ולא זו בלבד שמצד הגוף לא שייך אצלם דבר איסור, אלא עוד זאת, שביטול הגוף הוא עד כדי כך שעושה מעצמו גם ענינים של הידור מצוה וכדומה.

וכפי שסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר אודות אביו כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, שבעת שהשתתף באחת האסיפות של גדולי ישראל, וביניהם גם הגאון רבי חיים מברסק, הבחינו הרבנים בהנהגת אדנ"ע בנטילת ידים לסעודה, ששופך ג' פעמים על כל יד, ושאלוהו היכן הוא המקור להנהגה זו, והשיב להם, שבזה הרגע אינו זוכר את מקור הדברים, אבל, כיון שנוהג כן, בודאי יש לזה מקור. והוסיף, שהרגיל את גופו שיתנהג מעצמו כמו שצריך להתנהג, ובמילא, כיון שאצלו נעשה כן ("בא אים טוט זיך אזוי"), הרי זו ראי' שכך צריך לעשות! — ואח"כ הראה להם את המקור להנהגה זו.

והיינו, שאצל צדיקים ישנו החיבור דכח המעשה עם הכחות הנעלים מצד הגוף עצמו ובדרך ממילא".

ובשיחת י"ד כסלו תשי"ד [תו"מ ח"י ע' 197] שזוהי הוראה לרבים:

"וזהו שמצינו כו"כ ענינים שבעבר היו עושים אותם רק יחידי סגולה, ולא כולם (מפני שכאשר עושים ענין מסויים צריכים להיות שייכים אליו, וכנ"ל), ואילו עתה, לאחר שנתפרסמו הדברים, ה"ז נתפשט ונתקבל אצל כולם.

ולדוגמא — המנהג בנטילת ידים לסעודה לשפוך מים על כל יד ג"פ ולאחוז את הספל במגבת — הנה כאשר פעם שאל מישהו אם לנהוג כן, ענו לו שאין זה שייך אליו, ואילו עתה נתפשט המנהג אצל כל החסידים כדבר פשוט."

בשיחת ש"פ וישלח, י"ח כסלו (התוועדיות תשמ"ג ע' 584-5) אמר רבינו:

"וכאשר ממשיך לטעון שצריכים להיות ראוי לעבודה זו (לימוד החסידות והפצת המעיינות חוצה), וע"ד המבואר בשיחת כ"ק מו"ח אדמו"ר (לקו"ד ח"ב עדר, א ואילך. סה"ש קיץ ה'ש"ת ע' 82 ואילך) אודות ההידור דנטילת ידים לסעודה ג"פ רצופות, שענין זה צריך להיות באופן פנימי כו' ("מ'דארף האלטן דערביי") - הרי חסידים הראו "קונץ" שמאז שנתפרסם ענין זה התחילו כולם להקפיד על נט"י ג"פ!

לפני שנתפרסם ענין הנ"ל - היו כו"כ שלא ידעו כלל אודות המושג דנט"י ג"פ; אבל מאז שנתפרסם שישנו ההידור דנט"י ג"פ (שכך נהג כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע וכו'), הנה למרות שנאמר שצריכים להיות ראוי לזה, התחילו כל החסידים לנהוג כך בפועל ממש!

וטעם הדבר (מדוע אמנם התחילו כולם לנהוג כן, הרי נאמר בפירוש שצריכים להיות ראוי לזה כו') - מובן ע"פ הוראת כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע במכתבו הידוע (שנתפרסם ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו), שאע"פ שענין הביורורים צריך להיות (בדרך כלל) ע"פ סדר והדרגה, הנה בזמן דעקבתא דמשיחא (זמן הביורורים היותר אחרונים) צריכה להיות עבודת הביורורים ללא סדר והדרגה, אלא באופן ד"חטוף ואכול חטוף ושת"י", כלומר, כאשר מגיע לידו וביכלתו לפעול ולתקן ענין מסויים, עליו לעשות זאת תיכף ומיד, מבלי הבט על זה שמצד הענין דסדר והדרגה הי' צריך לעסוק לכל לראש בענין אחר.

ובנדו"ד: כאשר שומעים אודות ענין של הידור (נט"י לסעודה ג"פ רצופות) - הנה לכל לראש צריכים לקיים זאת באופן ד"חטוף ואכול חטוף ושת"י, ומה שצריכים "האלטן דערביי" - הנה במשך הזמן ישתדל אמנם להיות במעמד ומצב המתאים לזה, וסוכ"ס אכן יגיע לדרגא כזו.

"גופא בתר רישא אזיל", ולכן היות שכל א' הוא חלק מה"גופא" השייך לנשיא הדור (ורוצה ומשתדל להיות שייך ומקושר עוד יותר), הנה כאשר מספרים לו אודות מנהג של נשיא הדור, הרי לכל לראש יודע שגם הוא צריך להתנהג כן".

שאלה:

מה הדין אם נטל ידיו ג' פעמים לסירוגין?

. . ולאמיתו של דבר - יש לומר שזו היתה אמנם כוונת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בפרסום הענין בשיחה הנ"ל:

בהכירי את כ"ק מו"ח אדמו"ר, עד כמה שהי' "טוב עין הוא יבורך כינתן מלחמו לדל" - הרי לא יתכן לומר שכוונתו בפירסום והדפסת ענין הנ"ל (אודות נט"י ג"פ) לשלול ולהזהיר שלא יתנהגו כן עד שיהיו ראויים לזה, כלומר, שכל הכוונה בפירסום הדברים היא - שאף א' לא "יכשל" בזה שיקבל על עצמו הידור זה כל זמן שאינו ראוי לכך, פשיטא שח"ו לומר כן!

אלא אדרבה: הכוונה בפירסום הדברים היא - להדגיש שמכיון שכך היתה ההנהגה דנשיא הדור, הרי זו הוראה לכל הדור, כי

יום רביעי	כא שבט	ה'תש"ג
<p>שיעורים. חומש: יתרו, רביעי עם פירש"י. תהלים: קרקה. תניא: אך המחשבה . . . יכתי כפקודין.</p> <p>חובת נשי ובנות החסידים יחיו לעמוד בשורה ראשונה בכל מפעל של חזק הדת והיהדות בכלל, ובפרט בענין טהרת המשפחה. ועליהם לארגן חברת בנות החסידים לחזק כל דרכי החסידים בעניני הדרכה וחינוך כמו שיהי בבתי החסידים מאז ומקדם.</p>		

יום רביעי
 חובת נשי ובנות החסידים

המקור

מציין רבינו "לשמוטקין. כ"ז מ"ח צ"ז" [אג"ק חלק ד ע' יג].

כבר אמרתי בזה כי נשי התמימים תי' אם כי באמת עליהם לארגן חברת ואגודת בנות חסידים [בהי"י: "החסידים"] לחזק כל דרכי החסידים בעניני הדרכה וחינוך א חסידותן געפיל רוח כמו שהיו בבתי החסידים מאז מקדם [בהי"י: "ומקדם"] אשר במדה ידועה הנה כונה גדולה לי בהשיחות לתת אפשרות לנשי ובנות החסידים במה להאחז בעניני דרכי החסידות ולתת חומר לההורים מגזע אנ"ש שיחיו במה לענין ולספר לבניהם ובנותיהם יחיו מעניני ודרכי החסידות. והנני נהנה במאד בשמעתי אשר בכמה בתי מאנ"ש ותלמידי התמימים יחיו הנה נשיהם ובנותיהם תי' קוראות את סיפורי השיחות ובעליהם ואביהם יחיו מסבירים להם הענינים דבר דבר על אופן והנני מברכם בעד זה ביחוד ובזה יזכו לראות רוב טוב בבניהם ובנותיהם יחיו מעוטרים בדורי ישרים יבורך ומצוה וחובה על כל אחת ואחת מהן לעורר את חברתה ומכירה כי תקרא את השיחה והסיפורים. אבל עם זה הנה חובת נשי ובנות החסידים תחי' [בהי"י: "יחיו"] לעמוד בשורה ראשונה בכל מפעל של חיזוק [בהי"י: "חזוק"] הדת והיהדות בכלל ובפרט בענין טהרת המשפחה אשר דבר זה צריכים ומחויבים המה לקחת כולו ברשותם ליסד מוסדי טהרה בנות ישראל, מובן הדבר כי האנשים וכל הקהילות ומוסדותיהם מחויבים להיות בעזרם בכל הדרוש להן אבל כללות ענין טהרת המשפחה מוטלת על הנשים ליסדן ולכלכלן ברוח אשר האחת תעורר את חברתה וחברתה לחברתה ואת כולן עם בעליהם בניהם ובנותיהם יחיו יברך השי"ת בכל מילי דמיטב מנפש ועד בשר...

בשורה ראשונה: ע"ד מ"ש לפני מ"ת: לבית יעקב לפני (ותגיד) לבני ישראל. (שם).

חובת נשי ובנות: ראה לעיל "אוצר היום יום" ח' שבט. ועפ"ז נמצא שיום זה הוא בתקופת יא שנה. ואצל בנות מתחילה אז תקופה מסויימת דגדלות וכפי שנגדר גם בהלכה. (ח"ג ע' עב).

הדת והיהדות: והנה יש לדייק בזה בשני הענינים, "הדת והיהדות". והנה י"ל שדת קאי בנוגע לדת יהודית או דת משה שמוסב בעיקר בנוגע להנהגת נשים בישראל דת יהודית, היינו מנהגי צניעות (רמב"ם אישות פכ"ד הי"ב) דת משה שכולל גם מצות האמורות באשה. (ראה כתובות ע"ב א וברש"י ד"ה דאורייתא).

ועוד ענינים בתורה והיהדות בכלל היינו כל עניני יהדות בנוסף לעניני התורה והמצוה המרומזים בדת יהודית ודת משה כנ"ל, ובפרט טהרת המשפחה. ויש לומר שענין דטהמש"פ הוא ענין הכי עיקרי ע"פ מה שרבינו מבאר בשיחת ט"ו באב תשל"ו ס"ב שהנאמנות בזה נמסרה לנשי ישראל שבזה תלוי טהרת בני ובנות ישראל עד סוף כל הדורות והיינו שזהו נוגע לקיום עם ישראל בכל הדורות ומסיים מאז ומקדם.

וי"ל ע"פ פנימי' הענינים שבזה מרמז שרש ענין הנשים בספירות או וקדם מורה על ענין הכתר, והרי זהו פנימי' ענין המלכות דכתר איהו מלכות, וי"ל שזהו גם הקשר להפתגם דיומיים שלאח"כ כ"ג שבט מלכות מעוררת ז"א לעת"ל וועט זיין אשת חיל עטרת בעלה. (קובץ הערות וביאורים אהלי תורה גליון אלף-ט ע' 83).

"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"

כ"א שבט: יש להעיר ע"ד הרמז "כ"א שבט" עם הכולל הוא בגימט' "הדרכה וחינוך". (תלמידי שיעור ג' מתיבתא טאראנטא)

חובת נשי: ראה פסוק משיעור חומש דיום זה (יתרו יט, ג): כה תאמר לבית יעקב גו', ופרש"י: אלו הנשים. (וראה ח"א ע' מו).

דיוקים

חובת נשי: בכאן מתחיל (הקדמה ל)ספר נשים וכותב כ"ק אדמו"ר ע"ד שם הספר נשים. [ועפ"ז יומתק (גם) מ"ש ביום כ' שבט - נט"י לסעודה—ראה פירש"י בראשית לט, ו ד"ה כי אם הלחם. היא אשתו. ולכן בתור הקדמה לזה באה ע"ד נט"י. (ח"ב ע' עו).

בתורת רבינו

בשיחת שמח"ת תשי"ג [תו"מ ח"ז ע' 116] אמר רבינו:

"כאשר כ"ק מו"ח אדמו"ר התחיל לפרסם ולהוציא-לאור שיחות ומכתבים בשפה המדוברת, אידית – כתב במכתבו לא' החסידים בארה"ק, שא' הטעמים לכך הוא, כדי שגם נשי ובנות חב"ד יוכלו לקרוא את השיחות והמכתבים שבהם ישנם סיפורי צדיקים וכו', אשר, על ידם יתוסף חיות בכללות עבודתן של הנשים והבנות – הן בנוגע ללימוד ההלכות הצריכות להן לידע אותך, והן בנוגע לכללות ענין החינוך שניתן בידיהן של הנשים – כמדובר לעיל (ס"ג) שפנימיות התורה נותנת חיות גם בגליא דתורה.

ולחיזוק הדבר – יש צורך לייסד "איגוד נשי ובנות חב"ד", על מנת שילמדו יחדיו את ההלכות הצריכות להן, ויתדברו יחדיו אודות ענין החינוך, וילמדו יחדיו את השיחות, סיפורי צדיקים וכו', שעל ידם יתוסף חיות הן בלימוד ההלכות והן בענין החינוך.

– לימוד ההלכות כו' הו"ע השייך לכל נשי ישראל, הן של חוג

החסידים ("חסידישע פרויען") והן של שאר חוגי בני"י ("עולם'שע"), אבל, השיחות, סיפורי צדיקים וכו' – יוסיפו בזה אור וחיות.

וגדולה מעלת ה"איגוד" – שמחזק את כל הנשים השייכות לאיגוד זה. ועוד זאת – שע"ז יעוררו נשים נוספות שתצטרפנה להאיגוד:

דבר הנעשה ביחיד – נוסף לכך שכיון שאין לו פרסום יתכן שאחרים לא ידעו אודותיו, הנה גם כאשר יודעים אודותיו, להיותו ביחיד, אין בכחו כל כך לעורר אחרים. משא"כ דבר שנעשה ב"איגוד" – יש לו פירסום, ויש בכחו לעורר אחרים, כטבע בני-אדם שעשיית דבר ברבים ובאיגוד, מעוררת אחרים שגם הם ישתתפו בכך.

ובפרט ע"פ המבואר בחסידות "שטבע הניצוץ שנמשך לאבוקה גדולה, הרי בודאי שגדלה מעלת האיגוד למשוך אליו את הכל".

יום חמישי	כב שבט	ה'תש"ג
שיעורים. יתרו, חמישי עם פירש"י. תהלים: קוקז תניא: ומאחר שרצון . . . בלא"ה.		
עם זיינען דא צווייערליי חוקים: (א) א געזעץ וועלכער כער שאפט לעבען (ב) א געזעץ וועלכער ווערט באשאפט פון שאפען פון לעבען. מענשליכע געזעצען זיינען נע- שאפען פון לעבען. דערפאר זיינען זיי אין יעדער לאנד פארשידען, לויט די תנאים פון לאנד. תורת ה' איז דער געזעץ וועלכער שאפט א לעבען. תורת ה' איז תורת אמת, די תורה איז אין אלע ער- טער און אין אלע צייטען נלייד, תורה איז נצחית.		

ווי
 זעט
 זיך

תורת: רמב"ם בכותרת לספר נשים: תורת חכם מקור חיים
 גו' (משלי יג, יד). (ח"ב ע' עז).

"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"

תורת ה': ראה שיעור חומש שלאחריו: עשרת הדברות. (ח"א ע'
 מו.)

תורת ה': ראה שיעור תניא דיום זה: שהאדם עוסק בדברי תורה.
 (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא.)

בתורת רבינו

בלקו"ש חכ"ג [ע' 34] אמר רבינו:

"וויבאלד אז דער ענין הנצחיות שבתורה איז פארבונדן דערמיט
 וואס זי איז "נפשי" ווי "יהבית" ונתלבשה אין "חכמתו ורצונו של
 הקב"ה" איז מובן בפשטות, אז דער ענין הנצחיות אין תורה איז
 ניט נאר בתושב"כ, נאר אויך בתושבע"פ (וואס "כל המצות
 שניתנו לו למשה בסיני (שהתחלת הניתנה - "אנכי") בפירושן
 ניתנו") ובכל חלק ווייל מקרא משנה תלמוד ואגדה אפי' מה
 שתלמיד ותיק עתיד להורות לפני רבו כבר נאמר למשה בסיני,
 "דברי תורה כולם אחת".

קומט אויס, אז אויך די אלע ענינים אין ש"ס וועלכע זיינען
 פארבונדן מיט טבעי בני אדם, רפואות און כיו"ב, וויבאלד זיי
 זיינען חלק פון תורה שבע"פ, זיינען אויך זיי אין כלל פון נצחיות
 התורה, וועלכע ווערט ניט נשתנה".

שאלה:

"די תורה איז אין אלע ערטער" הרי יש מצוות התלויות בארץ?

המקור

מציין רבינו "רבא חזי' תרץ סט"ו" [סה"מ קונטרסים חלק א ע'
 קיד, ב]:

עס זיינען דא צווייערליי חוקים (געזעצען): (א) א געזעץ וועלכער
 שאפט א לעבען; (ב) א געזעץ וועלכער ווערט באשאפט פון
 לעבען. וואס דאס איז דער אונטערשייד פון די חקי התורה, צו די
 חקים וועלכע מענטשען מאכען. די מענטשלעכע געזעצען ווערען
 פון לעבען ווי מיר זעהען אין דער פיהרונג פון א לאנד. אין יעדער
 לאנד איז דא א בית המחוקקים, וואס דארטען ווער- ען געשאפט
 און באשטעטיגט אלע געזעצען ווי עס איז בעסער פאר דער
 לאנדווירטשאפט און פאר די איינוואוינער פון לאנד. די אלע
 גע-זעצען זיינען געשאפט פון לעבען. דער לעבען פון לאנד
 מאכט די געזעצען. דערפאר איז דאס אין יעדער לאנד פארשידען,
 לויט די תנאים פון לאנד. עס איז פאראן א געזעץ וועלכער שאפט
 א לעבען, דאס הייסט, אז דער געזעץ נעמט זיך ניט פון לעבען,
 נאר, פארקערט, דאס איז אזא געזעץ וועלכער שאפט דעם לעבען
 און דאס איז תורת ה'. תורת ה' דאס איז דער [בהי"י: "איז דער"]
 געטליכער [בהי"י: "ג-טליכער"] געזעץ וועלכער שאפט א לעבען.
 תורה זאגט ווי דער בן ישראל און בת ישראל דארפען און מוזען
 לעבען. תורת ה' איז תורת אמת, עס בייט זיך קיינמאהל ניט. דער
 געזעץ וואס דער לעבען שאפט בייט זיך לויט די אויפיהרונג און
 אומשטענדען פון לעבען. אבער תורת אמת שאפט דעם לעבען
 און ער איז אייביג.

דיוקים

אמת: יש להעיר ע"ד הרמז כ"ב שבט במספר קטן הוא בגימ'
 "אמת" (הת' אברהם קאניקאוו)

יום ששי כג שבט ה'תש"ג

שיעורים. חומ"ט: יתרו, ששי עם פירש"י.
 תהלים: קח'קיב.
 תניא: ומזה יוכל . . . כמ"ש לקמן.
 אמר ארויסנייענדיג פון זיין חדר, האט דער אלטער רבי אנגעטראפען, ווי די רביצין זאגט צו עטליכע פרויען: „מיינער זאגט“.
 האט דער רבי נעזאגט: מיט איין מצוה בין איך דיינער, מיט מצות וויפיל איז מען דעם אויבער-שטענ'ס. און איז נעפאלען אויף דער פריטעלקע און האט זיך פארדבק'עט. אויפכאפענדיג זיך פון דבקות, האט ער נעזאגט: צאינה וראינה — אויף ארויס-ניין פון זיך און זעהן אלקות, ווערט דאס פון — בנות ציון, מלכות מעוררת ז"א, לעתיד לבוא וועט זיין אשת חיל עמרת בעלה.

אויב ער זאגט

ויש לבאר סיפור זה ע"פ דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר — אודות אביו כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, שכאשר ראה מאורע מסויים (שגם אחרים ראוהו), ביאר תוכנו בעבודת ה':

תורת החסידות מלמדת לקחת את הפנימיות של כל דבר, גם דבר פשוט, וללמוד מזה הוראה בעבודה. וכיון שכן, הרי לא יפלא אשר מתיבה את ששמע אדמו"ר הזקן מזוגתו הרבנית, ניתוספו ענינים בתורת החסידות, בניגונים ובעבודה.

וביאר הדברים:

מבואר בחסידות ש"מצוה" היא מלשון צוותא (וחיבור), היינו, שע"י קיום המצוות נעשה צוותא וחיבור של האדם שמקיים המצוה עם הקב"ה, מצוה המצוות.

והמשל לזה, — מחכם גדול המצוה לאיש פשוט לעשות איזה דבר עבורו: חכם גדול שכל מהותו הו"ע החכמה והשכל — הרי איש פשוט שאינו עוסק במושכלות, לא זו בלבד שאינו תופס מקום אצלו, אלא עוד זאת, כאילו אינו בעולם כלל, שכן, אצל חכם גדול, מציאות שאינה שכל אינה נחשבת למציאות כלל. אמנם, כאשר החכם מצוה לאיש פשוט לעשות איזה דבר בשבילו, והאיש פשוט מקיים את ציווי החכם — אף שמקיימו לפי כחו — אזי נעשה צוותא וחיבור בין האיש הפשוט להחכם גדול.

ודוגמתו בנמשל בנוגע לקיום המצוות — שאע"פ שמציאות הנבראים אינה בערך כלל אליו ית', וגם קיום המצוות שלהם אינו אלא לפי כחם, מ"מ, נעשה עי"ז צוותא וחיבור עם הקב"ה. ומזה מובן גם בנוגע לצדיקים שדומין לבוראם:

כשם שבנוגע להקב"ה, אף שהנבראים אינם בערך אליו כלל, מ"מ, כאשר מקיימים מצוותיו של הקב"ה, לפי כחם, נעשים בצוותא ו (יתירה מזה ב)חיבור עם הקב"ה — כך גם בנוגע לצדיקים, אף שאין אנו בערך אליהם כלל, ומצד גודל מעלתם אין לנו שייכות אליהם, מ"מ, ע"י לימוד תורתם שבה הכניסו את עצמותם, הרי, עם היות שאין אנו מבינים את המאמרים אלא לפי השגתנו בלבד, נעשה עי"ז צוותא וחיבור עם בעל המאמר, ועד שנעשים "זיינע" (שלו) — כלשון אדמו"ר הזקן בסיפור הנ"ל: "דיינער".

המקור

מציין רבינו "אלול רצ"ד. ורשא" [תו"מ רשימות היומן ע' שלח]:
 פעם בצאת אדה"ז מחדרו האט ער [בהי"י: "דער אלטער רבי"] אנגעטראפען הרבנית ואיזה נשים שוחחות. והרבנית אומרת: "מיינער זאגט".

ויאמר אדה"ז: מיט איין מצוה בין איך דיינער, מיט מצות וויפעל איז מען דעם אויבערשטענ'ס. און איז געפאלען אף דער פריטעלקע [מזוזת הפתח] און האט זיך פארדבק'עט. ויאמר: צאינה וראינה אף ארויסגיין פון זיך און זעהען אלקות ווערט דאס פון בנות ציון. מל' מעוררת ז"א. לע"ל וועט זיין אחעט"ב.

וסיים כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א: שמעתי סיפור זה מהחסיד ר' אבא פערסאן.

דיוקים

מיינער: ראה תו"מ ח"ז ע' 274, שאיתא בספרים שמפני כבוד הבעל אין לאשה להזכירו בשמו, ועאכו"כ כשמדובר אודות נשיא בישראל, ולכן קראתו "מיינער" (שלי; בעלי).

דער רבי געזאגט: "בניגון, כדרכו". (ראה תו"מ ח"ז ע' 274.)

מיט איין מצוה: רמב"ם הל' אישות. (ח"ב ע' עח.)

דעם אויבערשטענ'ס: ראה תניא פמ"ו: כאדם המקדש אשה ככה ממש ויתר על כן . . . בתומ"צ. (שם.)

"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"

ווי די רביצין: להעיר שהיום הוא היום (הראשון) שלאחרי פטירת הרבנית הצדקנית חי' מושקא ע"ה ז"ל, שנפטרה ביום רביעי פ' משפטים, כ"ב שבט, שנת ה'תשמ"ח, תנצב"ה. אשתו של כ"ק אדמו"ר. וראה גם פתגם ליום שלפניו - כ"א שבט. (ח"ג ע' עג.)

בתורת רבינו

בשיחת ש"פ שמות, ה'תשי"ג [תו"מ ח"ז ע' 275] ביאר רבינו:

שבת	כד שבט	ה'תש"ג
	בשעת קריאת עשה"ד עומדים ופניהם אל הס"ת. הפסורה: בשנת . . . מצבתה.	
	מבוכים ר"ח אדר ראשון. אמירת כל התהלים בהשכמה. יום התועדות.	
	שיעורים. הומ"ש: יתרו, שביעי עם פירש"י. תהלים: קיניקיה.	
	תניא: פרק כד. וזה . . . כנודע. וירא העם וינעו, אז זיי האבען דערזעהן גיטליכקייט איז שוין וינעו, עם איז געווארען א תנועת חיים.	
	אלו ידעתם — אמר אדמו"ר הצ"צ — כחם של פסוקי תהלים ופעולתם בשמי רום, הייתם אומרים אותם בכל עת. תדעו שמזמורי תהלים שוכרים כל המחיצות, ועולים בעילוי אחר עילוי בלי שום הפרעה ומשתטחים לפני אדון עולמים ופועלים פעולתם בחסד וברחמים.	

ה'תש"ג
אדר
ניעו

הדברות - מיסב פניו אל הס"ת, וכן נהג רבינו, באותו אופן כבחה השבועות (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא).

קריאת עשה"ד עומדים: ראה סידור הגאונים והמקובלים ח"ח, ע' צג סל"ז. אבל ראה שם ע' רנד. וראה עוד שם אות וא"ו, שיש הפרש בין קריאת עשה"ד בחה"ש לכמו שהוא בפ' יתרו (שבפ' יתרו א"צ לעמוד).

ועפ"ז יומתק החידוש שמדגיש כאן שגם בש"פ יתרו צריכים לעמוד בעת קריאת עשה"ד (ח"ג ע' עד).

ופניהם אל הס"ת: (כבשעת מ"ת) ראה פ' ואתחנן (ה,ד): פנים בפנים דבר ה' עמכם בהר, ופי' הרשב"ם: מוסב למעלה פנים בפנים דבר ה' עמכם לאמר אנכי ה' אלקיך, (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא).

דערזעהן ג-טליכקייט: י"ל שההדגשה כאן הוא ענין דערזעהן, כלו' רא' פנימית ועצמית, ולא סתם רא' זעהן.

ועי' באג"ק מכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ו ע' שכח, שיש הערען ויש דערהערען: "ופירושו דער הערען שאינו של שמיעה והבנה בלבד כ"א דערהערען שהוא ענין ההרגש פילען שהיא המעלה היותר נפלאה בכשרונות בני אדם וכו'".

עד"ז י"ל שיש זעהן ויש דערזעהן כנ"ל, וזהו שאומר כאן שע"י דערזעהן ג טליכקייט כו' איז געווארען א תנועת חיים. (באהלה של תורה ע' 239).

ופעולתם בשמי רום: הפירוש בתיבת "רום":

י"ל שהוא מלשון מרום שוה קאי על עצמות אוא"ס שלמע' מסדר השתל'. וזהו שאומר כאן שע"י אמירת תהלים מגיעים למדריגות אלו הכי גבוהות. (שם).

הייתם אומרים אותם בכל עת...תדעו שמזמורי...הוא החילוק בין רא"ה לשמ"י (הת' מנחם מענדל אסטער)

המקור

א. מציין רבינו "לשור. כ"ה ניסן, צ"ה." [אג"ק חלק ג ע' שיג]:

דזהו חלק המעלה שיש בחסרון השכל מה שהוא קר, דקרירות הוא חסרון דבקדושה הוא חמימות כמ"ש כי ה' אלקיך אש אכלה הוא, וכתוב רשפי' רשפי אש שלהבת י-ה, וכתוב וירא העם וינעו, אז זיי האבען דערזעהן גטליכקייט איז שוין וינעו, [בהי"י: "עס"] ס'איז געווארען א תנועת חיים, דכל תנועה הוא הוראה על חיות, ובקליפה הוא קרירות כמ"ש אשר קרך בדרך וקרירות השכל הוא חסרון. וא' מחלקי המעלה שבחסרון זה הוא מה שהוא שולט על הלב להשקיטו.

ב. לפתגם השני מציין רבינו "קובץ תהלים" [תהלים אהל יוסף יצחק ע' 210]:

בסעודת שמח"ת בעת שנגנו נגונו של כ"ק אאזמו"ר של ארבע בבות קודם ברכת המזון, ראיתי את כ"ק אאזמו"ר ואמר לי, כוס של ברכה טעון הגבהה טפח מן השולחן וכוס של ברכה של דוד שהוא ספר התהלים מגביה טפח ומבטל כל הקטרוגים, תקבע אשר יאמרו בחשאי כל יום בהשכמה לא יאחר מהשעה רביעית את כל התהלים במשך חמשים ושלשה יום, וימחה הקטרוג. אלו ידעתם - אמר לנו כ"ק אאזמו"ר [בהי"י: "אדמו"ר הצ"צ"] - כחם של פסוקי תהלים ופעולתם בשמי רום, הייתם אומרים אותם בכל עת. תדעו שמזמורי תהלים שוכרים כל המחיצות, ועולים בעילוי אחר עילוי בלי שום הפרעה, ומשתטחים לפני אדון עולמים ופועלים פעולתם בחסד וברחמים.

דיוקים

קריאת עשה"ד עומדים ופניהם אל הס"ת: ראה "אוצר היום יום" י"ז שבט, "אדמו"ר נ"ע עומד . . בעת קריאת השירה ועשרת

מטה איז נשתלשל געווארן פון דעם מעלה—אז א דבר חי קען ניט שטיין אויף איין ארט, נאר עס דארף זיין באוועגן.

א צווייטער ענין וואס איז פארבונדען מיט דעם ענין החיות, איז דער ענין פון שמחה וואס דער טבע וואס דאס איז מצד "עשה האלקים את האדם ישר" (קהלת ז, כט) איז, אז ס'איז דער ענין השמחה, ווי מ'זעט דאס ביי א קינד, איידער ער גייט אריין אין דער מעמד ומצב פון "והמה בקשו חשבונות רבים" (שם), אז ער באוועגט זיך, און ער קען ניט רוען אויף איין ארט, און ער איז בטבע שמח. ער מאנט טאקע כו"כ ענינים, און בשעת מ'גיט אים ניט וויינט ער, אבער גלייך נאך דערויף שטייט ער אין א תנועה פון שמחה.

און די באוועגונג בריינגט אים אויך צו דעם אז ער וויל קומען במגע (ער וויל זיך פארבינדען) מיט אלע ענינים וואס געפינען זיך ארום אים, ווי מ'זעט דאס ב'טבע ביי א קינד (איידער מ'איז אים משנה ע"י ענינים וואס אנדערע רופן דאס אן בשם חינוך, און אנדערע רופן דאס אן בשם אחר).

ובמיוחד זעט מען אז א קינד וויל זיך מתקרב זיין און באפריינדן זיך מיט די וואס זיינען כערכו—בגליו וכו', ובפשטות, אז א קינד וויל זיך מתחבר זיין מיט נאך קינדער.

און ווי דער רמב"ם איז מבאר אין מו"נ (ח"ב פ"א) בארוכה, אז דער טבע פון בני אדם, אפי' ווען כי יזקין איז, אז "האדם מדיני הטבע" - דער טבע ווי א מענטש איז באשאפן געווארן איז, אז ער זאל ניט וועלן זיין פאר זיך, אפגעשלאסן אין די אייגענע ד' אמות וכו', נאר מצד האלקים עשה את האדם ישר וויל ער זיין בחברת כו"כ בני אדם, וואס זיינען בערכו, צי בשנים צי בהבנה, און ער וויל זיין נאהענט און באפריינדט מיט זיי, ועד"ז ביי קליינע קינדער - ער זאל זיך קענען שפייילן מיט זיי וכו'.

וואס דערפון איז פארשטאנדיק בנוגע צו אידן, אז בטבע וויל ער ניט זיין קיין בודד, נאר ער וויל זיין מיט נאך אידן. און פונקט ווי ער אליין וויל דאך זיין א חי, און האבן אלע תכונות פון א חי, וויל ער אויך אז די אלע מיט ווער ער איז באפריינט און ער קומט מיט זיי במגע ומשה—אז זיי זאלן אויך שטייען אין א אזא מעמד ומצב.

"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"

וירא העם וינועו: יש להעיר מזהר פ' יתרו (פא ב):

"תא חזי קול השופר אתרא דקלא היינו דכתיב כי על כל מוצא פי ה' יחי' האדם. מאי מוצא פי ה' דא קול השופר . . וירא העם וינועו ויעמדו מרחוק דהמו מה רחמו וינועו כד"א וינועו הספים מקול הקורא". (קובץ הערות וביאורים מאריסטאון גליון יב (תרצ"ו) ע' 17.)

כחם של פסוקי תהלים ופעולתם בשמי רום כו': יש להעיר מזהר פ' יתרו (פח, ב):

"תא חזי בכל שיתא יומי דשבתא כד מטא שעתא דצלותא דמנחה דינא תקיפא שלטא וכל דינין מתערין. אבל ביומא דשבתא כד מטא עדן דצלותא דמנחה רעוא דרעוין אשתכח ועתיקא דקדישא גליא רצון דילי' וכל דינין מתכפייין ומשתכח רעותא וחדא בכולא.

וע"פ מ"ש בזהר הנ"ל יומתק פרטי דיוקי הלשונות שבפתגם הנ"ל. (שם.)

פסוקי תהלים: ראה תורה אור יתרו (עז, ג) ע"ד אותיות התורה ומעלתם (ח"ג ע' עד).

וירא העם וינועו: פסוק משיעור חומש דיום זה (יתרו כ, יח). (ח"א ע' מח.)

תנועת חיים: להעיר מתוכן שיעור דיום זה. (ח"ב ע' עט.)

בחסד וברחמים: ע"פ מכתב כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ (תהלים "אהל יוסף יצחק" הקצר ע' 209): ישנה קבלה מהה"מ. . . בשם הבעש"ט שבשנת העיבור צריכים רחמים יותר עכ"ל. והרי בש"ק זה מברכים לחודש העיבור (אדר א). ובכמה נוסחאות נוהגים בשנת העיבור להוסיף (בתפלת מוסף דר"ח): לכפרת פשע. (שם.)

בתורת רבינו

בשיחת ו' תשרי ה'תשל"ז [שיחות קודש סע' א'] ביאר רבינו: וואס דער ענין החיות איז דאך—ווי מ'זעט דאס בפועל למטה, וואס דערפון איז די הוכחה אז אזוי איז אויך למעלה, ווארום דער

יום ראשון כה שבט ה'תש"ג

שיעורים. חומש: משפטים, פרשה ראשנה עם פירש"י.
 תהלים: קיט, אשרי . . . מצותך מאד.
 תניא: פרק כה. וזהו . . . 62 אח"כ.
 לערנען בכל יום א פרשה חומש מיט פירש"י (זונטאג
 ביז שני, מאנטאג ביז שלישי וכו'), אמירת תהלים.
 בכל יום, גומר זיין דעם תהלים שבת מברכים —
 דאס דארף מען אפהיטן, דאס איז נונע איהם, זיינע
 קינדער און קינדס קינדער.

ה'תש"ג

קינדס קינדער: להעיר שהיום (בשנת תרפ"ג) נולד הנכד של כ"ק אדמוהריי"צ (ח"ב ע' פ).

המקור

מציין רבינו "שמח"ת רצ"ד" [ספר השיחות תרצ"ז ע' 203 ס' י"א]:
 מארגן איז שבת בראשית, מי זאל אלע משלים זיין די סדרה חומש
 מיט רש"י, בכלל שבת בראשית דאס איז דער ערשטער שבת, און
 דאס איז די ערשטע זאך, אויף ממשיך זיין די אלע המשכות פון
 דעם חדש השביעי, וואס דאס איז דער ב' רבתי פון בראשית
 בשביל ישראל ובשביל התורה. בכלל דער לערנען בכל יום א פרשה
 חומש מיט פירש"י (זונטיג ביז שני, מאנטאג ביז שלישי וכו'), און
 אמירת תהלים בכל יום, און גומר זיין דעם תהלים בשבת מברכים,
 דאס דארף מען אפהיטן, דאס איז נוגע איהם, זיינע קינדער און
 קינדס קינדער.

בתורת רבינו

בשיחת ש"פ בא, ח' שבט תשמ"ט [סה"ש תשמ"ט ח"א ע' 207]
 אמר רבינו:
 "ועד"ז אויך מקיים זיין ובהוספה בהוראות והתקנות פון דעם בעל
 ההילולא, הן בלימוד התורה — לימוד שיעורי חת"ת וכיו"ב, והן
 אין עבודת התפלה און הן אין גמילות חסדים.
 ובפרט די הוראות ותקנות וועלכע מ'האט זוכה געווען הערן פון
 דעם בעל ההילולא אליין (פנים אל פנים, אדער דורך זיינעם א
 מכתב, א שיחה ותורה — וואס ער האט זיד אין דעם אינגאנצן
 כביכול. אריינגעגעבן, ע"ד "אנא נפשית כתבית יהבית"), דורך
 מצייר זיין ווי מ'האט עם פון אים געהערט (אדער געלערנט) דעם
 ערשטן מאל, על מנת להחזיקו און מיט א הוספה.
 ועד"ז מוסיף זיין אין די תקנות פרטיות ושיעורים פרטיים וואס
 יעדערער נעמט אויף זיך אליין, כל אחד ואחת לפום שיעורא דילי'
 [אבער וויבאלד אז דאס איז פארבונדן מיט דעם נשיא הדור — איז
 דאס כולל אין זיך א ריבוי הכי גדול].
 וכל זה — ביתר שאת וביתר עוז, מיט א הוספה בכמות ובאיכות, ביז
 א הוספה שלא בערך, ביז — באופן חדש לגמרי, בהתאם לזה וואס
 מ'האט דערגרייכט צו "קאי איניש אדעתי דרבי", און "נתן ה' לכם
 לב לדעת גו".

דיוקים

קינדער: רמב"ם הלי' אישות. (ח"ב ע' פ).
 קינדס קינדער: להעיר ממ"ש ומשלם עד דורות ומרובה מדה טובה
 כמה פעמים ככה כו'. (תלמידי אהלי תורה ע' כז).

"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"

חומש: ראה שו"ע או"ח סי' תרפה (באה"ט ס"ק ב') שבפ' משפטים
 מסתיים התקופה דשובבי"ם. (ח"ב ע' פ).
 קינדער: ראה שיעור חומש דיום זה: (כא, ד) "וילדה-לו בנים
 ובנות" (כא, ט) "ואם-לבנו" (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב'
 מתיבתא טאראנטא).

יום שני	כו שבט	ה'תש"ג
<p>שיעורים. חומש: משפטים, שני עם פירש"י. תהלים: קיט, מה... לא שכחתי. תניא: ואף שהאומר... עליו כנודע.</p> <p>אהבה איז דער רוח החיים אין עבודת החסידות, דער חוט המקשר חסידים איינעם מיט דעם אנדערען, און דער חוט המקשר רבי מיט חסידים און חסידים מיט רבי'ן. עס איז הן בדרך אור ישר הן בדרך אור חוזר, האט קיינע מחיצות ניט, און עס איז העבער פון דער הגבלה פון מקום וזמן.</p>		

אהבה איז דער רוח החיים
 און חוט המקשר חסידים
 איינעם מיט דעם אנדערען

וזמן: ראה שיעור חומש דיומ זה: אם יום או יומיים... מתמול שלשום. (הת' שלום דובער וועכטער שי').

חסידים איינעם מיט דעם אנדערען: ראה שיעור חומש דיומ זה: נפש תחת נפש. (הת' שלום דובער וועכטער שי').

רוח החיים אין עבודת החסידות... דער חוט המקשר חסידים: ראה תו"א פרשתינו (עח, ד-עט, א). (קובץ הערות וביאורים מאריסטאון גליון כב (תקצ"ו ע' 1).

תניא:

מקום וזמן: ראה שיעור תניא דיומ זה: אהבתו לה... שאינו בבחי' זמן... כלל אלא למעלה מהזמן. (ח"ב ע' פ).

המקור

מציין רבינו "לחפץ. א' מ"ח צ"ט" [אג"ק חלק ד ע' תל]:

פון דעם וואס מדת האהבה איז קאן ח"ו זיין אין אזא ירידה גדולה אז דאס האט בכח ר"ל להוריד את הנפש ולטמא אותו ח"ו איז דאס אליין א הוראה אויף דעם שרש הגבוה פון אהבה און אויף דעם כח עליון וואס אהבה האט בכח מברר זיין די נידעריקסטע דרגות און מעלה זיין זיי אין דער העכסטער מדריגה. אהבה איז דער רוח החיים אין עבודת החסידות, אהבה איז דער חוט המקשר חסידים איינעם מיט דעם אנדערען, און דער חוט המקשר רבי מיט חסידים און חסידים מיט רבי'ן. אהבה [בהי"י: "עס"] איז הן בדרך אור ישר און הן בדרך אור חוזר האט קיינע מחיצות ניט, און עס איז העכער פון דער הגבלה פון מקום וזמן, "אהבתי אתכם אמר הוי" אלקות וואס העכער פון זמן ומקום האט האלט אידן, הגם זיי זיינען מלובש אין גופים מיט א נפש טבעי ובהמי און געפינען זיך אין א עולם וואס איז מוגדר אין דער הגדרה פון מקום און מוגבל אין דער הגבלה פון זמן, און אידן וואס געפינען זיך אין א וועלט וואס איז מוגדר אין דער הגדרה פון מקום און מוגבל אין דער הגבלה פון זמן, האבן האלט אלקות וואס איז העכער פון זמן און מקום.

בתורת רבינו

בשיחת ש"פ וארא תשי"ב אמר רבינו [תו"מ ח"ד ע' 278]:

ופשיטא — להזהר שלא תהי' "חלישות" ח"ו בענין ההתקשרות אל הרבי, היינו, לא רק שלילת הפסק ההתקשרות ח"ו, אלא גם שלילת איזו חלישות עכ"פ בקיום תקנותיו של הרבי וכיו"ב.

ולהעיר, שלאמיתתו של דבר, גם חלישות בענין ההתקשרות הוי הפסק, וע"ד המשל שמביא רבינו הזקן באגה"ת "מחבל עב שזור מתרי"ג חבלים דקים... וכשעובר ח"ו על אחת מהנה — גם עבירה שאין בהכרת — נפסק חבל הדק "כלומר: "הפסק" — בחבל הדק, ו"חלישות" — בכללות החבל.

ויש להוסיף, שההפסק הוא גם כאשר עוברים על תקנה של הרבי פעם אחת בלבד — ע"ד מ"ש בתניא (הנוגע לצד הקדושה) ש"יחוד זה למעלה הוא נצחי לעולם ועד!"

דיוקים

המקשר: רמב"ם הל' גירושין (באופן שלילי). (ח"ב ע' פ).

אור ישר... אור חוזר: אור ישר - מרבי לחסיד. אור חוזר - מחסיד לרבו. (שם).

"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"

חומש:

אהבה: ראה שיעור חומש דיומ זה (קיט, צז): מה אהבתי וגו'. (ח"א ע' מט.)

יום שלישי	כז שבט	ה'תש"ג
<p>שיעורים. חומש: משפטים, שלישי עם פירש"י. תהלים: קכ"קד. תניא: והן בבחי' . . . עבודת הצדקה.</p> <p>אאמו"ר כותב באחר ממאמריו: חסידים הקודמים עשו הסכם בנפשם שכל דבר המותר, אך שיש לו איזה רצון וחמדת הלב לזה לא יעשנו, ועל ידי זה נעשה שבירת התאוה.</p>		

אאמו"ר
 כותב
 באחר
 ממאמריו

הכוונה לכאורה לעת"ר הנ"ל. ובסה"ש תרפ"ה ע' 85: "עס שטייט אין ע"ב אדער אין ע", ובסה"ש תרצ"ו ע' 4: "כנוזר בדרוש עת"ר".

ולהעיר שבהי"י כתב: "חסידים הקודמים".

המקור

א. מציין רבינו "ובי הענין עת"ר" [סה"מ עת"ר ע' ס]:

ועמ"ש בשע"ת להר"י זצ"ל דהבע"ת צריך לשבור תאוותו דכל מה שהוא רוצה ומתאוה אפ' מדברים המותרים יפרש מהם, להיות כי התאוה היא אשר היתה בעוכריו וגרמה הרעה לנפשו לעבור על רצון ה' לזאת כששב אל ה' צריך לשבור הסיבה העיקרית הקודמת שגרמה לו הריחוק כו'. והשבירה היא ע"י הפרישה בפו"מ שע"ז נשבר רוח התאוה כו' דכשם שע"י שמשמש בכוחתיו הטבעיים הבהמיים ה"ה מתגברים וע"ד משביעו רעב כו' כמו"כ הוא בכל אדם בתחלת עבודתו צריך לנסר ולגרוע מתאוות נפשו הטבעית, שז"ע שכחי עמך ובית אביך, היינו היציאה מהרגילות הקודמת שזהו התחלת העבודה, להסיר חומרות וגסות הרע כו' (ומהחסידים הקודמים היו שעשו [בהי"י: "עשו"] הסכם בנפשם שכל דבר המותר אך שיש לו איזה רצון וחמדת הלב לזה לא יעשה [בהי"י: "יעשנו"] זאת כו', ועי"ז נעשה שבירת התאוה מה ששבירתן זה תקנתן כו') וזה"ע גורעין לגרוע מהתפשטות הנה"ב כו'. והוא ע"י כח ההגברה שבנפש. כי יש בכח הנה"א להתגבר על הנה"ב גם בהיותו בתקפו וגבורתו שמושרש ומשוקע ר"ל בהמדות רעות כו'.

ב. סגנון הדברים כאן מעלה כאילו נכתבו ע"י כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ, שכן ההתחלה היא "כותב אאמו"ר". ואף שיש דוגמאות נוספות לכך ב"היום יום" של דברים שכותרתם היא "כותב אאמו"ר", ובפועל הדברים נכתבו רק אצל אדמו"ק מוהרש"ב, אודות הפתגם היומי מצאנו כמה התייחסויות מכ"ק אדמו"ר מוהרי"צ. הנה הם כפי שנרשמו בקיצור ברשימותיו של רבינו(היום יום המבואר ע' 213) [תוי"מ רשימת היומן ע' שסב]:

להמעשה דר' שמואל מונקעס [המסופר באריכות במכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א לבתו הרבנית מרת שיינא תי', מחורף זה] שזרק הבשר בכלי השופכין ואח"כ נתברר שהי' בשר טרפה" — והי' זה בשנים הראשונות לנשיאות אדמו"ר הזקן — אמר ר' שמואל מונקעס:

חסידים נהגו שקודם שנכנסו לאדמו"ר הזקן ל"יחידות", פעלו בעצמם אז אזאך וואס עס ווילט זיך, זאל מען ניט טאן. וכיון שכן, הרי אם הרצון הוא בתוקף ביותר — בדבר גשמי — הרי זה סימן שיש בזה איסור.

והובא זה בדא"ח — בהמשך תרע"ב — בשם חסידים הישנים וכו'.

דיוקים

דבר המותר. . לא יעשנו: רמב"ם הל' יבום וחליצה. (וע"פ גמ' יבמות לט, ב: עכשיו שאין מתכווין לשם מצוה אמרו מצות חליצה קודמת למצות יבום). (ח"ב ע' פא.)

"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"

חומש:

וחמדת הלב: ראה שיעור חומש דיום זה: ובעיר בשדה אחר גו' (ובפרש"י: שן. והוא תוכנו דתאוות כו'). (ח"ג ע' עו.)

שבירת התאוה: ראה תורה אור פרשתנו (עט, א): משא"כ אם מחזיק מקום לעצמו. . ולכן הוא עוסק ברצונותיו לומר כך אני רוצה וכך טוב לי כו' (עיי"ש). (שם.)

עשו הסכם בנפשם. ועל ידי זה נעשה שבירת התאוה: ראה שיעור חומש דיום זה: ומת או נשבר. . שבעת ה' תהי' בין שניהם. (הת' שלום דובער וועכטער ש"י.)

תהלים:

אך שיש לו איזה רצון וחמדת הלב לזה לא יעשנו: ראה שיעור תהלים דיום זה: בכותרת לקאפי' קל"א: והאיך לא גבה לבו כל ימיו ולא עשו לו גדולות ותענוגי בני אדם. (הת' שלום דובער וועכטער ש"י.)

תניא:

יעשנו: ראה שיעור תניא דיום זה: . . היצר ותחבולותיו לקרר נפש האדם שלא להפקיר ממנו ובריאת גופו. [הערה: והיינו כמושכל של הפתגם באופן שלילי - שזה דבר המותר אבל מסתעף מהיצר, ובשיעור תניא: שזה דבר האסור אעפ"כ מי עומד בשלילה נגד זה - היצר]. (ח"א ע' מט.)

בתורת רבינו

אודות חשיבות עבודת האתכפיא, הרחיב רבינו בשיחת ש"פ עקב תשי"ג [תו"מ ח"ט ע' 106]:

"כאשר דורשים ענינים של אתהפכא או אתכפיא – ישנו מי שטוען שניחו לו לילך בדרכו, לעבוד עבודתו עם הכחות והחושים שלו, שאז יוכל לעמוד בתנועה של התפשטות, גם מצד נפשו הבהמית, וככל שיוכל להתפשט יותר, יוכל לפעול יותר, ובמילא תהי' תועלת גדולה יותר בעולם. וא"כ, למה תובעים ממנו ענין של אתכפיא, שיקלקל וימנע את התועלת בעולם!?"

. ועל זה אומרים לו – שישנו פתגם הצ"צ שענין החסידות הוא לשנות טבעיות מדותיו, והיינו, שאפילו מדות טובות, מדות של נפש האלקית – אם הם טבעיים, הרי זה ענין בלתי-רצוי שצריכים לשנותו, כיון שהכוונה היא שהעבודה תהי' באופן של אתכפיא וביטול (היפך הטבע) דוקא.

והענין בזה – שכאשר העבודה היא ללא אתכפיא וביטול, יכול להיות בתחילה ענין של קדושה לגמרי, אבל לאח"ז נעשה הענין ד"ראו מ"ה", ראו כיצד הנני בטל. . היינו, שהביטול הוא באופן של ישות, ואח"כ יכול לירד למעמד ומצב לא רק כמו ש"שטן

לשם שמים נתכוין" אלא באופן ש"נתן עיניו כו' והחריבו", ועד שיכול לירד לג' קליפות הטמאות לגמרי, ועוד יותר למטה מזה, לומר "אני ואפסי עוד", שהרי גם גקה"ט "קרו לי' אלקא דאלקייא", משא"כ זה שאומר "אני ואפסי עוד". . שכל זה עלול לבוא מענין של טבע ומציאות, ולכן מוכרח להיות הענין דאתכפיא וביטול דוקא.

ומה שטוען שמבלי הבט על כל הנ"ל אינו צריך לעסוק בענין של אתכפיא, כיון שלפי החשבון שלו – על הנייר שחור ע"ג לבן – יוכל לפעול יותר במילוי הכוונה דדירה בתחתונים בהיותו בתנועה של מציאות דוקא, ובמילא צריך לוותר על טובת היחיד בשביל טובת הכלל – טעות היא בידו, כמדובר לעיל שענין המס"נ נעלה יותר מהוראה לרבים, וכמו כן ענין האתכפיא שהוא ע"ד ענין המס"נ, ד"מה לי קטלא כולה מה לי קטלא פלגא". וכאמור, שמעלת המס"נ היא לא רק בנוגע לעצמו, אלא גם בנוגע להכלל.

אלא מאי, ע"פ החשבון שלו אין זה מתאים. – הנה על זה ישנו הסיפור שסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר אודות החסיד ר' יעקב מרדכי, שכאשר ענין מסויים הי' מונח אצלו בוודאות אבל לא הי' יכול להסבירו, הי' אומר: "אזוי אזוי איז דער ענין". וכן הוא בנדוד"ד – "אזוי אזוי איז דער ענין".

יום רביעי כח שבט ה'תש"ג

שיעורים. חומש: משפטים, רביעי עם פירש"י.
תהלים: קלה־קלט.
תניא: וכיוצא . . . ילבי ב"ה כנ"ל.
אחת מתורות הבעש"ט:

כי תראה חמור — כאשר תסתכל בעיון טוב בהחומר שי"ך שהוא הנוף, תראה — שונאך — שהוא שונא את הנשמה המתגעגעת לאלקות ורוחניות, ועוד תראה, שהוא — רובץ תחת משאו — שנתן הקב"ה להנוף שיזדכך ע"י תומ"צ והנוף מתעצל בקיומם, ואולי יעלה בלבבך — וחרת מעוזב לו — שיוכל לקיים שליחותו, כי אם תתחיל בסיגופים לשבור את החומרות, הנה לא בזו הדרך ישכון אור התורה, כי אם — עזוב תעזוב עמו — לברר את הנוף ולזכנו ולא לשברו בסיגופים.

אידן טאן א טובה אין גשמיות ובפרט אין רוחניות, דארף מען האבין מסירת נפש" הקים אלפי אלפים ורובא רבבות אנשים, והעמידם בקרן אורה של תורה ועבודה, מאמר קדוש זה הוא רוח החי' בכל דרכי החסידות,,האבין מסירת נפש צוליב א טובה טאן א אידן".

דיוקים

שהוא הגוף: רמב"ם הלי' נערה ובתולה (פ"ב) (ולהעיר ממנחות צג,ב: אשתו כגופו דמי'). (ח"ב ע' פא.)
 לא בזו הדרך: ראה רמב"ם הלי' דעות פ"ד ה"א (בכתבו ע"ד בריאות הגוף): מדרכי עבודת השם . . . (ח"ג ע' עו.)
 ולא לשברו בסיגופים: ראה שמונה פרקים להרמב"ם פ"ד.(שם.)

"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"

חומש:

עזוב תעזוב: פסוק משיעור חומש דיום זה (משפטים כג, ה). (ח"א ע' ג.)

תתחיל בסיגופים. . לא בזו הדרך: ראה שיעור חומש דיום זה: לא תהי' אחרי רבים לרעות . . וידוע שבזמן הבעש"ט הי' זה דרך הרבים לעשות סיגופים. (הת' שלום דובער וועכטער שי').

תניא:

לברר את הגוף ולזכנו: ראה שיעור תניא דיום זה: לקדש עצמו במותר לו. (הת' שלום דובער וועכטער שי').

המקור

מציין רבינו "התמים" [התמים חלק ב ע' (תא) מט. אג"ק ח"ג ע' שכה]:

הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק מספר לי, את אשר שמע מהוד כ"ק אאזמו"ר אדמו"ר מוהר"ש, מה ששמע מפי קדש הוד כ"ק אביו אאזמו"ר אדמו"ר צמח צדק, מה ששמע מהוד כ"ק רבינו הזקן. הראשון באנשים אשר הביא האור זורח מתורתו של הוד כ"ק מורנו הבעש"ט בחבל רוסיא הלבנה, פלכי מאהילעוו מינסק וויטעבסק – אז הי' הפלך בעיר פאלאצק – טשערניגאוו, הי' אברך מופלג בתורה וביראת שמים ובעל שכל נפלא יליד עיר באייעוו, – פלך מאהילעוו – ור' מרדכי שמו. פעם אמר [בהי"י: מתורות] הוד כ"ק מורנו הבעש"ט. כי תראה חמור שנאך רובץ תחת משאו וחדלת מעזוב לו. עזב תעזוב עמו. כי תראה [בהי"י מוסיף: "חמור"] כאשר תסתכל בעיון טוב, חמור, בהחומר שלך, שהוא הגוף, תראה ב' דברים. הא' כי החומר שלך שנאך. [בהי"י: "שהוא] שונא את הנשמה המגעגעת [בהי"י: "המתגעגעת"] לאלקות. ולרוחניות [בהי"י: "ורוחניות"], והוא החומר נמשך אחר הגשמיות, והב' כי [בהי"י: "ועוד תראה שהוא – "] החומר רובץ תחת משאו. כלומר שאותה המשא שנתן הקב"ה להגוף שיזדכך ויתברר ע"י למוד התורה וקיום המצוות [בהי"י: תומ"צ"], הנה הגוף הוא עצל בזה [בהי"י: "והגוף מתעצל בקיומם"] ורובץ תחת משאו. ואשר על כן יעלה בלב [בהי"י: "ואולי יעלה בלבבך"] האדם הירא את ה'. וחדלת מעזוב לו שיוכל לקיים את השליחות [בהי"י: "שליחות"] שנתן הקב"ה להגוף, כי אם יתחיל [בהי"י: "תתחיל"] בסיגופים ותעניות לשבר את החומרות, הנה לא בזו הדרך ישכון אור התורה, כי אם עזב תעזוב עמו לברר את הגוף הגשמי ולזכנו, אבל לא [בהי"י: "ולא"] לשברו בתעניות וסגופים (וסיים מורנו הבעש"ט בזה הלשון), צוליב א אידן טאן טובה אין גשמיות ובפרט אין רוחניות, דארף מען האבען מסירת נפש, א נשמה קומט אויף דער וועלט און לעבט אפ זיבעציג אכציג און מעהר יאהרין, צוליב טאן א אידן א טובה. מאמר פי קדש הקדשים מורנו הבעש"ט, צוליב א

דורנו ב"היום יום"... ואעפ"כ, לא עוררו על שאלה זו!

בתורת רבינו

פתגם זה היה שגור על לשונו של רבינו שהרבה לצטטו בשיחות (ראה ביאור עפ"ז בלקו"ש ח"א ע' 31 ואילך) ובאגרות קודש (ראה באג"ק ח"ז ע' כט). כהוראה שהעבודה היא דוקא עם הגוף, ולא ח"ו לשברו.

ובשיחת ש"פ קדושים תשמ"ו [תו"מ התוועדיות תשמ"ו ח"ג ב' 262] אמר רבינו על כך שלא התעוררה שאלה מסוימת על פי פסוק זה, לאחר שנהתפרסם בהי"י:

"אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: ולפלא הכי גדול – שאף א' לא עורר על שאלה פשוטה זו! ובפרט כשמדובר אודות חסידים – שבודאי זוכרים את תורת הבעש"ט על הפסוק "כי תראה חמור שונאך גו' עזוב תעזוב עמו", ובפרט לאחרי שתורה זו נתפרסמה ע"י נשיא

בשיחת ש"פ וישב תשח"י [תו"מ חכ"א ע' 262] קישר רבינו פתגם זה עם הנהגתם של רבותינו נשיאינו:

"ומטעם זה ראינו בהנהגת נשיאינו רבותינו הק', שמסרו נפשם לא רק על ענינים רוחניים, אלא גם – ובעיקר – על ענינים גשמיים. וכיון ש"צדיקים דומים לבוראם", הרי כשם ש"לוקחים" את הקב"ה ע"י מצוות מעשיות דוקא, כן הוא בנוגע להתקשרות עם רבותינו נשיאינו הק', שהיא בעיקר ע"י ענינים גשמיים".

יום חמישי כט שבט ה'תש"ג

שיעורים. חומש: משפטים, חמישי עם פירש"י.
תהלים: קמ"קמ.
תניא: ויחוד. . . לב' כמ"ש במ"א.
דער אלטער רבי האט אמאל געזאגט: פירש"י אויף
חומש איז יינה של תורה, פותח הלב ומגלה אהבה
ויראה עצמיות, פירש"י אויף נמ"א איז פותח המות
ומגלה שכל עצמי.

גאון

חומש:

אהבה ויראה: ראה שיעור חומש דלמחרת יום זה (משפטים כג, כא) ובפרש"י שם. (ח"ג ע' עז).
 יינה של תורה: ראה זח"ב פרשתנו (קכד, ב). . . מיינה דאורייתא. . . ויין ישמח לבב אנוש. . . לחדוותא דלבא מיין דחדי לי תיר מכלא. (ח"ב ע' פב).
 פותח המוח: ראה תו"א פרשתנו (משפטים עט, א): נטמטם ונסתם מוחו (עיי"ש בארוכה). (ח"ב ע' פב).
 פירש"י: ראה שיעור חומש דיום זה: דברי צדיקים. (הת' שלום דובער וועכטער שי').
 פותח הלב: יש להעיר משיעור תניא דיום זה: עמוד לב. (וכידוע דיוק רבינו, אני לדודי תשמ"ו) (חברי "אוצר היום יום" שיעור ב' מתיבתא טאראנטא).

המקור

מציין רבינו "שמח"ת, צ"ז" [ספר השיחות תרצ"ז ע' 197 ס' ט']:
 כ"ק אדמו"ר סיפר: אז דער זיידע איז אלט געווען 13 יאר האט דער טאטע אים געהייסן לערנען חומש עם פי' רמב"ן און האט געהייסן טיילן אין דריי טיילן באופן שבמשך שלש שנים יגמור פירוש הרמב"ן, בשנה השלישית צוה לו ללמד גם פי' אבן עזרא, דאס הייסט, פירוש רש"י פלעגט ער אלעמאל לערנען, און ער האט געזאגט בשם רבנו הזקן [בהי"י: "אלטער רבי"], אז רש"י על [בהי"י: "פירש"י אויף"] חומש איז יינה של תורה, פותח הלב ומגלה אהבה ויראה עצמיים [בהי"י: "עצמיות"], ופרש"י על [בהי"י: "אויף"] הגמרא [בהי"י מוסיף: "איז"] פותח המוח ומגלה שכל עצמי.

בתורת רבינו

בלקו"ש ח"ה [ע' 1 ואילך והע' 5] ביאר רבינו מהותו של "יינה של תורה":
 וכידוע דער ווארט פון אלטן רבין, אז "פירש"י אויף חומש איז יינה של תורה".
 נאר בכדי צו קענען דערגרונטעווען זיך צו די "ענינים מופלאים" און "יינה של תורה" וואס אין פירש"י, מוז מען פריער דורכלערנען און פארשטיין דעם פירוש הפשוט. ווייל אויך זיי, די ענינים מופלאים און יינה של תורה, האט רש"י אריינגעשטעלט אין דעם פירוש לויט "פשוטו של מקרא".

וגם זה נרמז בהלשון "יינה של תורה", כי כמו שהיין כמוס תחלה בענביו, וכל מה שמתעכב יותר בענביו הוא הולך ומתגבר כחו, שלכן ענבים שלא נתבשלו כל צרכן אין יינן חזק (ראה אמ"ב שם פג"ד), כן הוא גם בנוגע לסודות התורה שבפרש"י שכמוסים הם

דיוקים

איז יינה: רמב"ם הלי' סוטה (ע"פ מרז"ל (ברכות סג)): הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין. (ח"ב ע' פב).
 פותח הלב: ראה גמ' ב"ב יב, ב: הרגיל ביין אפי' לכו אטום. . . יינ מפקחו. (ח"ב ע' פב).
 אהבה ויראה: ראה סה"ש תש"ב ע' 27: פירש"י. . . יראת שמים. שו"ע אדה"ז סרפ"ה, ב"ה: ומ"מ כל ירא שמים. . . פירש"י. (שם).

"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"

יינה של תורה: להעיר שיום זה הוא ער"ח אד"א שבו מרבנים בשמחה (ראה ס' נטעי גבריאל פורים בתחלתו. וש"נ.) ואין שמחה אלא ביין (פסחים קט,א.). (ח"ג ע' עז).

יום ששי	ל שבט, ר"ח	ה'תש"ג
<p>שיעורים. חומש: משפטים, ששי עם פירש"י. תהלים: קמה'קנ. תניא: ובוה... שעה כנ"ט. כמה וכמה חסידים חיטבו יום בואם לליובאוויטש ליום הולדת שלהם. מורי הרשב"ץ בא בפעם הראשונה לליובאוויטש אור ליום ששי פ' משפטים שנת תר"ח ובכל שנה ושנה הי' ער כל אותו הלילה, וסכוון להניח תפילין בה בשעה אשר נכנס להצ"צ בפעם הראשונה.</p>		

אור ליום ששי
 פ' משפטים
 תר"ח

וראה "אוצר היום יום", ז' שבט. ועפ"ז היום כולל תקופת י"ג שנה בגיל האדם. והיינו בר מצוה שתוכן עבודתו משתקף בהפתגמים התחל מכ"ה שבט - ב' אדר.

חומש:

ליום הולדת: להעיר (לחידודי) מתוכן שיעור חומש (דיום שלאח"ז) - מ"ת. והרי בעת מ"ת כנולדו דמי. (ראה יבמות מו:). (ח"ב ע' פב.)
 להניח תפילין: ראה תו"א פרשתנו (משפטים עט, א) קטע הא' בארוכה. (ח"ג ע' עז.)

בתורת רבינו

בשיחת ש"פ נשא י"ב סיוון תשמ"ח [תו"מ התוועדות תשמ"ח ח"ג ע' 464] ביאר רבינו ה"ביטול" שצריך להיות לחסיד כלפי רבו: "לכל לראש צ"ל הביטול לנשיא שלו, ללמוד תורתו ולקבל הוראותיו, ובתכלית הביטול,

ועד כידוע פתגם החסידים שהיום הולדת שלהם הוא ביום שבאו בפעם הראשונה להרבי (בדורו), כי אז (בטל המציאות הקודמת ו) נעשה מציאות חדשה, כקטן שנולד דמי.

ע"ד במ"ת, שאז נעשו בני"ג כגר שנתגייר כקטן שנולד דמי, (שלכן לומדים דיני גירות ממ"ת) מציאות חדשה. עד כדי כך שבטלה אז מציאותם הקודמת.

ויש לומר שמעין זה הוא כאשר חסיד בא אל רבו - בנוגע ללימוד פנימיות התורה באופן ד"יתפרנסון" מיני' שנעשה אצלו תכלית הביטול דמציאותו הקודמת, ונעשה בזה מציאות חדשה.

אמנם אח"כ תובעים ממנו, שלא יסתפק וישאר בדרגא זו (דעמידה וביטול), אלא שיפעל בכח עצמו ולהיות מהלך בעבודתו, ועוד ועיקר - ע"י היציאה לחוץ ולהפיץ שם מעיינות החסידות שקבל מרבו, "והעמיד ותלמידים הרבה", ועד שגם הם יהיו מהלכים.

המקור

מציין רבינו "לש"ס. ה' תמוז צ"ב" [אג"ק חלק ג ע' תה]:

בדרך כלל הנה אצל החסידים הישנים היו אצלם יום הולדת, והיו רושמים את יום הולדתם, מורי הרשב"ץ בא [בהי"י מוסיף: "בפעם הראשונה"] לליובאוויטש [בהי"י מוסיף: "אור ל" ביום ו' [בהי"י: "ששי"] פרשת משפטים תר"ח, הי' קורא את היום הזה יום הולדתו, ובכל שנה ושנה בלילה דיום ה' אור ליום ו' פרשת משפטים הי' ער כל [בהי"י מוסיף: "אותו"] הלילה והשעון הי' מונח על השולחן לנגד עיניו ומכיון שהגיעה השעה השני' אחר חצות לילה הי' אומר בשעה זו יצאתי ללכת לליובאוויטש ובשעה חצי החמישית הי' אומר בשעה זו דרכתי על מפתן ביהכ"נ של רבנו, ובכל שנה ושנה ביום ו' פ' משפטים הי' מכיון [בהי"י: "ומכוון"] להניח תפילין בה בשעה אשר נכנס לרבינו - הוד כ"ק אאזמור אדמור צמת צדק - בפעם הראשון [בהי"י: "הראשונה"].

דיוקים

ליום הולת שלהם: להעיר ממחז"ל (סנהדרין יט, כ): כל המלמד את בן חברו... כאילו ילדו. - הובא ונת' (ג"כ) בלקו"ש פ' במדבר תשמ"א.

ששי. תר"ח: יש להעיר ע"ד הרמז: "ששי" הוא בגמטי' (בשנת) תר"ח (הת' שלום דובער וועכטער ש').

"פארבונדען מיט דעם טאג המתאים לו"

אור ליום ששי פ' משפטים: להעיר משייכותו ליום זה (אור ליום ששי פ' משפטים). (ח"א ע' נא.)

להניח תפילין בה בשעה אשר נכנס להצ"צ: ראה באג"ק ח"ד, ע' נא ע"ד השייכות בין תפילין ו"התקשרות".

לעילוי נשמת

הרה"ת מרדכי שלמה פנחס טובי'ה ע"ה
בן יבלחט"א ר' אברהם משה פרץ שליט"א

קופמן

נלב"ע י"ח ניסן ה'תש"פ

ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת

הרה"ח אליהו בן ר' משה הכהן ע"ה

כהן

נלב"ע ה' שבט ה'תשפ"א

ת.נ.צ.ב.ה.

*

נדפס ע"י ולזכות משפחתו שי'

לעלוי נשמת
מנחם וועלוועל בן יצחק ע"ה
קהת
נלב"ע י"ג אלול ה'תשע"ט
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
טשארנא בת ישראל ע"ה
לערנער
נלב"ע ט"ז אייר ה'תש"פ
ת.נ.צ.ב.ה.

*

נדפס ע"י ולזכות משפחתם שי'

לעילוי נשמת
הרה"ח הרה"ג שלום דובער
ב"ר חיים יצחק ע"ה
שאנאוויטש
נלב"ע ה' כסלו ה'תשפ"א
ת.נ.צ.ב.ה

*

נדפס ע"י ולזכות משפחתו שיחיו

לעילוי נשמת

האשה החשובה מרת יהודית ביילא ע"ה
בת יבלחט"א ר' ישראל יצחק אליקים שיחי'

בערנשטיין

נלב"ע ג' אב ה'תש"פ

ת.נ.צ.ב.ה.

*

נדפס ע"י ולזכות משפחה שיחיו

לזכות

תלמידי שיעור ב'

שמואל נחמי'ה מאצקין	אפרים פישל אסטער
מנחם מענדל הכהן סוסיבר	נתן אסטער
מנחם מענדל סלאווין	מרדכי באראן
מנחם מענדל הלוי סמיט	מרדכי גארמאן
ישראל סעלקאוויטש	שניאור זלמן גורארי'
ישראל זלמן קארעלין	שניאור חיים הוך
אברהם אליהו הכהן קליימאן	עוזיאל וגנר
חיים מרדכי הכהן קליימאן	מנחם מענדל זלצמן
אברהם דוד קרינסקי	נפתלי יוניק
נחום אליהו ראבין	מנחם מענדל הכהן כהן
לוי יצחק ראפאפורט	מנחם מענדל הלוי ליבערמאן
נחום רייצעס	שמואל הלוי לעוויטין
מענדל שמחה שטיינבערג	שניאור זלמן מאן
נחום אלעזר יונה שטיינמעטץ	מנחם מענדל מאצקין

לזכות

הת' לוי שי' והת' שלום דובער שי'

וועכטער

לרגל הגיעם לעול מצוות

ה' אדר תשפ"א

שיגדלו להיות חיילים בצבא כ"ק אדמו"ר

נשיא דורנו

מוקדש

לחיזוק ההתקשרות

לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו